

Færder
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Færder nasjonalparkstyre

Møtested: , Østre Bolæren

Dato: 03.09.2026

Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 20/2026	Godkjenning av innkalling		
ST 21/2026	Referatsaker		
RS 24/2026	Internt notat - høringsuttalelse - utredning av organisering av verneområdeforvaltere - Færder nasjonalparkstyre		2024/13671
RS 25/2026	Kopi - høringsuttalelse - utredning av organisering av verneområdeforvaltere - Færder nasjonalparkstyre		2024/13671
RS 26/2026	Forespørsel - status - utredning av organisering av verneområdeforvaltere - Færder nasjonalparkstyre		2024/13671
RS 27/2026	Kopi - melding om vedtak - Færder nasjonalpark - 132/5 - Fulehuk fyr - utvidelse av kaianlegg		2026/5442
ST 22/2026	Ber om redegjørelse om igangsetting av tiltak - Færder nasjonalpark - 132/5 - Fulehuk fyr - utvidelse av kaianlegg		2026/5442
RS 28/2026	Redegjørelse om igangsetting av tiltak - Færder nasjonalpark - 132/5 - Fulehuk fyr - utvidelse av kaianlegg		2026/5442
RS 29/2026	Signert samarbeidsavtale - Færder nasjonalpark - høsting av flatøsters i forskningsprosjekt - restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden - Havforskningsinstituttet		2026/6732
RS 30/2026	Kart - forekomst - Færder nasjonalpark - høsting av flatøsters i forskningsprosjekt - restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden - Havforskningsinstituttet		2026/6732
RS 31/2026	Referat - oppstartsmøte 040626 - Færder nasjonalpark - høsting av flatøsters i forskningsprosjekt - restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden - Havforskningsinstituttet		2026/6732
RS 32/2026	Foreløpig tilbakemelding - Færder nasjonalpark - dispensasjon fra verneforskrift - lokalisere og fjerne spøkelsesteiner - Færder Fiskemottak AS		2026/5646
RS 33/2026	Foreløpig tilbakemelding - Færder nasjonalpark - opprydding av spøkelsesredskap - Miljøstiftelsen Elv og Hav		2026/6118
RS 34/2026	Foreløpig tilbakemelding - Færder nasjonalpark - opprydding av spøkelsesredskap - Arild Karlsen		2026/8505
RS 35/2026	Kopi - korrespondanse - Færder nasjonalpark - Færder fyr - sunket lekter - pålegg - heving og opprydding		2026/6893

RS 36/2026	Tilbakemelding - drift / årlig tiltak - Hvaløy - Færder nasjonalpark - utvalgte kulturlandskap i jordbruket UKL - 2026	2026/7188
RS 37/2026	Kommentarer - årlige tiltak - gjerdeettersyn og beitepussing - Morten Ueland - Færder nasjonalpark - utvalgte kulturlandskap i jordbruket UKL - 2026	2026/7188
RS 38/2026	Kommentarer - Sandø - årlige tiltak - beitepussing og slått - Færder nasjonalpark - utvalgte kulturlandskap i jordbruket UKL - 2026	2026/7188
ST 23/2026	Delegerte saker	
DS 11/2026	Tillatelse - Færder nasjonalpark - høsting av flatøsters i forskningsprosjekt - restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden - Havforskningsinstituttet	2026/6732
DS 12/2026	Avslag - Færder nasjonalpark - Bolærne - filming med drone - Dagbladet	2026/6611
DS 13/2026	Vedtak - foringsplattform på Hvaløy - Færder nasjonalpark - utvalgte kulturlandskap i jordbruket UKL - 2026	2026/7188
DS 14/2026	Vedtak - rydding av gravrøys - Hvaløy - Færder nasjonalpark - UKL tiltak - utvalgte kulturlandskap i jordbruket - 2025	2025/5208
DS 15/2026	Tillatelse - Færder nasjonalpark - organiserte sommerturer 2026 - Fjordtaxi AS	2026/7174
DS 16/2026	Tillatelse - Færder nasjonalpark - havbunnkartlegging innenfor Raet - Færder - Ytre Hvaler nasjonalparker	2026/7167
DS 17/2026	Tillatelse - Færder nasjonalpark - fly med drone og helikopter - IUA øvelse 2026	2026/8218
DS 18/2026	Tillatelse - Færder nasjonalpark - bruk av popcorn for å simulere akutt forurensning	2026/8218
DS 19/2026	Tillatelse - Færder nasjonalpark - Green-Bay - kartlegge tappt fiskeredskap	2026/9756
DS 20/2026	Tillatelse - Færder nasjonalpark - Verdens Ende - geologisk prøvetaking	2026/9761
ST 24/2026	Bestandsregulerende tiltak mot grågås	2026/2072
ST 25/2026	Status økonomi og tiltaksliste pr august 2026	2026/2072
ST 26/2026	Info fra sekretariatet 270526 - 270826	2026/2072
ST 27/2026	Tillatelse - søknad Færder nasjonalpark - 52/1 Nordre Årøy 1 - terrengmur oppretting	2026/7465
ST 28/2026	Vedtak - Færder nasjonalpark - fjerne vindfall og fristille eiker Bjerkøy	2026/7371
ST 29/2026	Vedtak - metoder ved rydding av spøkelsesfiske, teiner og fiskeredskap Færder nasjonalpark	2026/2072
ST 30/2026	Eventuelt	

ST 20/2026 Godkjenning av innkalling
ST 21/2026 Referatsaker

Høringsinnspill til utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere

Færder nasjonalparkstyre

1. Innledning

Færder nasjonalparkstyre viser til Miljødirektoratets utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere, og støtter utredningens overordnede mål om å bidra til en styrket og mer effektiv forvaltning av verneområdene.

Styret har tidligere gitt innspill i forbindelse med oppstarten av utredningen. I den sammenheng understreket vi betydningen av dagens organisering, med lokalt forankrede nasjonalparkforvaltere, som etter vår vurdering bidrar til effektiv ressursbruk både i det operative arbeidet i verneområdene og i administrative oppgaver. Videre frarådet styret en organisering som øker avstanden mellom forvalter, arbeidsgiver og beslutningstaker.

Begrunnelsen for dette standpunktet var særlig hensynet til å unngå økt byråkrati, høyere administrative kostnader og lengre avstand mellom verneområdestyrene og statsforvalteren.

2. Overordnet vurdering av alternativene

Færder nasjonalparkstyre mener at Miljødirektoratets foreslåtte modell innebærer en risiko for økt byråkrati, høyere kostnader og større avstand mellom verneområdestyrene og statsforvalteren.

Styret er enig i Miljødirektoratets vurdering av at dagens ordning har svakheter. Etter vår vurdering er disse imidlertid ikke av en slik karakter eller omfang at de tilsier behov for en omfattende omorganisering.

På denne bakgrunn anbefaler Færder nasjonalparkstyre alternativ 1 – videreføring av dagens organisering med justeringer – som løsning for den videre organiseringen av verneområdeforvalterne.

3. Begrunnelse for anbefaling av alternativ 1

3.1 Styrenes rolle og legitimitet

Færder nasjonalparkstyre mener det er avgjørende for tilliten til forvaltningsmodellen at:

- verneområdestyrene fremstår som tydelige og selvstendige forvaltningsorganer
- forvalterfunksjonen er klart og entydig rettet inn mot styret

I en modell (alternativ 2) der statsforvalteren som arbeidsgiver gis anledning til å avtale omfordeling av forvalteres arbeidstid på tvers av styrer direkte med forvalter, uten forutgående avklaring med styreleder, vil kontakten mellom styret og forvalter etter styrets vurdering svekkes.

Dagens modell legger til rette for at forvalter kan ivareta sin sekretariatsfunksjon på en god måte, samtidig som styret kan utøve sin forvaltningsmyndighet effektivt. Dette er i stor grad et resultat av at forvalter er tett knyttet til styret og fungerer som en dedikert ressurs.

3.2 Lokal og regional forankring

En grunnleggende styrke ved dagens modell er forvalternes organisatoriske tilknytning til statsforvalteren, kombinert med lokalisering i nærheten av verneområdene. Dette bidrar til:

- god kjennskap til regionale forhold
- nærhet til kommuner, lokale brukere og interesseaktører
- tilgang til statsforvalterens regionale fagmiljø og tverrfaglige kompetanse

En effektiv forvaltning forutsetter korte beslutningslinjer og tett kontakt mellom forvalter, styre, berørte grunneiere, kommuner og regionale statlige myndigheter. Etter styrets vurdering ivaretas dette best gjennom dagens organisering.

Selv om alternativ 2 legger opp til desentralisert kontorplassering, vil det etter styrets vurdering i praksis være en sammenheng mellom arbeidsgivertilhørighet og kontorsted. Dette kan medføre økt avstand mellom kontorsted og verneområde, samt redusert tilgjengelig tid for oppdrag i verneområdene.

3.3 Forbedringstiltak

Færder nasjonalparkstyre støtter flere av de foreslåtte forbedringstiltakene i utredningen, og vil særlig fremheve:

- økt tildeling per forvalterstilling
- tydeligere øremerking av midler per forvalterstilling i Prop. 1 S
- klarere rolleavklaringer knyttet til faglig oppfølging av forvaltere
- tydeligere skille mellom arbeidsgiveransvar og styrets rolle i dokumentforvaltning
- etablering av «Forvalterskolen»
- videreføring og styrking av forvaltersamlinger
- gjennomgang av forvaltningsknutepunkter
- formalisering av samarbeid med besøkssentre
- tilrettelegging for Statens naturoppsyns tilgang til forvaltningsknutepunktene

Utfyllende kommentar:

Samarbeid Besøkssenter Færder nasjonalpark

Samarbeidet mellom Besøkssenter Færder nasjonalpark og Færder nasjonalpark fungerer i dag godt, men vi ser behovet for å forankre dette samarbeidet i en formalisert samarbeidsavtale.

Besøkssentrene og nasjonalparkstyret har ulike mandater, og en tidlig avklaring av roller vil etter vår vurdering bidra til å unngå konflikter og være mer uavhengig av personlige relasjoner.

Samarbeid Statens Naturoppsyn

Færder nasjonalpark har et svært godt samarbeid med Statens Naturoppsyn i dag, og SNO deltar på regelmessige faglige møter. SNO sitter lite på kontor, og har større ansvarsområde enn nasjonalparken.

I tillegg foreslår styret:

- formalisering og styrking av eksisterende faglige nettverk mellom forvaltere med samsvarende forvaltningsutfordringer (blant annet mellom Raet, Jomfruland, Færder og Ytre Hvaler)
- åpning for videre faglig samarbeid og nettverksbygging med verneområder i Sverige og Danmark med overlappende naturverdier og verneformål

4. Avslutning

Færder nasjonalparkstyre anbefaler på denne bakgrunn at **alternativ 1 – videreføring av dagens organisering med nødvendige justeringer** – legges til grunn for det videre arbeidet med organisering av verneområdeforvalterne.

Videreføring av dagens ordning, med justeringer, gir etter styrets vurdering et godt grunnlag for å bevare det som fungerer godt, samtidig som det åpnes for felles løsninger og nødvendige lokale tilpasninger der behovene er størst.

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon

Michael Baumann, 37 32 12 02

Høringssvar - Miljødirektoratets forslag til ny organisering av arbeidsgiveransvar for verneområdeforvalterne

Statsforvalterens fellestjenester (STAF) takker for informasjonen fra Miljødirektoratet og muligheten til å komme med innspill i høringen.

STAF leverer administrative tjenester til statsforvalterne. Dette omfatter også verneområdeforvalterne som er ansatt i embetene. I det følgende vil vi gi innspill og kommentarer til vurderinger og forslag i høringsdokumentet, som berører sentrale ansvarsområder for STAF: Informasjonssikkerhet, nettverk og dokumentforvaltning.

Hovedalternativ 2

Miljødirektoratet foreslår alternativ 2, det vil si å samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere. STAF har ingen kommentarer til vurderingene som ligger til grunn. Med tanke på STAF sine oppgaver og leveranser, så er en slik omorganisering mulig å gjennomføre. Det vil kreve forarbeid og ressurser fra STAF. Omfanget av ressursbehovet er vanskelig å anslå på nåværende tidspunkt. For ordens skyld vil alle alternativene som er vurdert kreve bidrag og ressurser fra STAF. Det er derfor viktig at STAF på et tidlig tidspunkt blir involvert i planleggingen av endringstiltakene.

Tiltak som ligger som forutsetning for valget av alternativ 2

Miljødirektoratet lister opp tiltak som forutsettes å bli gjennomført i forbindelse med det foreslåtte andre alternativet (s. 32). I det følgende ønsker STAF å gi tilbakemeldinger på et av tiltakene, «klarere skille mellom arbeidsgiver og styret i dokumentforvaltning», som er omtalt under punkt 5.1.4 (s. 25).

Arkiv og postjournal

Miljødirektoratet «(...) anbefaler at styrene får egne arkiv og journaler.» Statsforvalterne og verneområdeforvalterne benytter sak- og arkivsystemet Elements som saksbehandlingsverktøy og til den løpende arkivdanningen. Offentlig journal blir publisert fra Elements i fellestjenesten elnnsyn.

Hver statsforvalter danner sitt eget arkiv i egen Elements-base. Verneområdestyrene har i dag egne «arkivdeler» i Elements-basene. Arkivdeler er logiske inndelinger i et elektronisk arkiv. Dette gir statsforvalterne, verneområdestyrene og Nasjonalarkivet mulighet til å skille mellom arkivskaperne (statsforvalter og styrene) når den elektroniske arkivbasen er klar for avlevering og bevaring. STAF sin vurdering er at dette er en løsning som fungerer nå og som også vil fungere hvis enkelte av styrene skulle bli lagt til et annet embete enn det er tilfelle i dag. Inndelingen i arkivdeler i statsforvalteren sine arkivbaser medfører ingen ekstra kostnader til lisenser. STAF administrerer inndelingen i arkivdelene og tar hensyn til det i brukeradministrasjon og journalføring i sak- og arkivsystemet. Opprettelse av egne arkiv, sli det er omtalt i Miljødirektoratet sin vurdering, vil medføre store kostnader og gi et mer komplekst driftsmiljø. Ressursbehovet i STAF, for drift og dokumentforvaltning, vil øke betydelig. STAF anbefaler ikke å vurdere eget arkiv eller flere egne arkiver til styrene.

Publisering av postjournal skjer i elnnsyn, som blir utviklet og driftet av Digitaliseringsdirektoratet. I dag er det teknisk ikke mulig å skille på arkivdelnivå i publiseringen av offentlig postjournal. Dette er kjent for Digitaliseringsdirektoratet siden verneområdestyrene ble etablert. Ved hjelp av standardiserte skriveregler for sak – og journalposttitler er det i dag mulig å søke frem innhold for konkrete verneområdestyrer i elnnsyn. Enkelte dokumenter, som møteprotokoller, blir publisert av styrene på egne nettsider. STAF anbefaler en ny gjennomgang av behovene og mulighetene for publisering av offentlig postjournal sammen med Digitaliseringsdirektoratet.

Digital post sendes med fellestjenesten eFormidling til og fra arkivbasene. I dag fremstår statsforvalteren som digital avsender av all digital post som sendes fra Elements-basene. STAF anbefaler en ny gjennomgang av mulighetene i eFormidling, sammen med Digitaliseringsdirektoratet (eier av fellesløsningen) og leverandøren av Elements. Måten styrene er registrert i virksomhetsregisteret kan ha betydning for det tekniske handlingsrommet.

Domene og e-postadresser

Miljødirektoratet anbefaler egne e-postadresser, som skiller seg fra statsforvalteren sin standard «statsforvalteren.no». Opprettelsen av en eller flere nye «domener», i tillegg til «statsforvalteren.no», vil ha store konsekvenser for drift informasjonssikkerhet. STAF vil derfor avslutningsvis forklare nærmere hvorfor vi ikke kan anbefale at det opprettes flere nye domener i statsforvalterens driftsmiljø.

STAF har etablert en logisk og gjennomgående oppbygning i de tekniske løsningene som bygger på en felles entydig identitet for hver bruker i systemene.

Denne identiteten er brukerens UPN-adresse (UPN= User Principal Name), og i dagens oppsett er e-postadressen også UPN. Denne adressen benyttes i praksis i hele det tekniske økosystemet, fra lokal AD (Active Directory) til Entra ID (Microsofts skybaserte tjeneste for identitets- og tilgangsstyring), e-post, Teams, innlogging, deling av informasjon, invitasjoner til Teams-grupper, telefonioppsett og øvrige samhandlings- og sikkerhetsløsninger. UPN fungerer dermed som en sentral nøkkel for identitet, tilgangsstyring, autentisering, sporbarhet og samhandling.

Det er teknisk mulig å etablere støtte for flere UPN-er, men dette vil etter vår vurdering medføre økt kompleksitet, større risiko for feil og flere sikkerhetsmessige utfordringer. Når en muliggjør flere tekniske identiteter (domener), medfører det et økt angrepsområde som må sikres. Videre kan det skape uklarhet både for brukeren, for andre som skal samhandle med vedkommende, og for tekniske systemer som er avhengige av korrekt identifikasjon for å fungere

som tiltenkt.

Fra et sikkerhetsperspektiv er entydig identitet viktig for å sikre korrekt tilgangsstyring, logging, overvåking og hendelseshåndtering. Dersom flere UPN-er etableres, øker risikoen for at tilganger tildeles feil, at rettigheter ikke fjernes korrekt, eller at brukere får tilgang til informasjon de ikke lenger skal ha tilgang til. Dette kan igjen gi økt risiko for utilsiktet eksponering av informasjon og brudd på prinsippet om minste privilegium.

Flere UPN-er vil også kunne gjøre sikkerhetsovervåking og hendelsesanalyse mer krevende. Ved mistanke om misbruk, kompromittering eller uønsket aktivitet er det viktig at logger og hendelser kan knyttes raskt og sikkert til riktig person og riktig konto. Ved bruk av flere UPN-er i ulike systemer, kan dette gjøre korrelasjon av logger mer komplisert, forsinke hendelseshåndtering og gjøre det vanskeligere å få et komplett bilde av aktiviteten.

I tillegg kan flere UPN-er øke angrepsflaten. Flere domener eller innloggingsvarianter kan gi flere mulige innganger for feilkonfigurasjoner, phishing, sosial manipulering eller misforståelser rundt hvilken identitet som skal benyttes. Det kan også gjøre det vanskeligere å sikre konsistent bruk av sikkerhetsmekanismer som MFA (Multifaktorautentisering), betinget tilgang, risikobaserte påloggingsregler og øvrige sikkerhetspolicyer på tvers av tjenester.

Flere UPN-er vil blant annet kunne gi utfordringer knyttet til:

- innlogging og autentisering på tvers av tjenester
- tilgangsstyring og rettighetsadministrasjon
- etterlevelse av prinsippet om minste privilegium
- konsistent håndheving av MFA og betinget tilgang
- deling av dokumenter og informasjon
- invitasjoner til Teams, møter og grupper
- telefoni og samhandlingsløsninger
- sporbarhet, logging og sikkerhetshendelser
- korrelasjon av logger ved hendelseshåndtering
- økt risiko for feilkonfigurasjon
- brukeropplevelse og supportbehov
- forvaltning og dokumentasjon

Et viktig prinsipp i dagens løsning er at brukeren skal ha én kjent og entydig adresse som benyttes i alle sammenhenger og mot alle våre løsninger internt og eksternt (SSO). Dette gir bedre oversikt, enklere forvaltning, færre feilkilder og en mer forutsigbar brukeropplevelse. Fra et sikkerhetsståsted bidrar det også til bedre kontroll med identiteter, rettigheter, logger og sikkerhetspolicyer.

Dersom det etableres flere UPN-er, må det samtidig gjøres tilpasninger i flere tekniske løsninger for å sikre at disse håndterer flere identitetsuttrykk korrekt. Dette vil kreve betydelig internt arbeid, både teknisk og organisatorisk. Det må blant annet avklares hvordan tilgangsstyring, logging, sikkerhetsovervåking, MFA, betinget tilgang, livsløpshåndtering og supportprosesser skal fungere på en konsistent måte. I tillegg vil det være behov for tydelig informasjon, opplæring og dokumentasjon, slik at brukere, ledere, forvaltere og brukersupport forstår hva endringen innebærer og hvordan de ulike adressene skal brukes.

STAF anbefaler derfor sterkt at det ikke etableres støtte for flere UPN-er enn det som benyttes i dag. Dagens modell med én felles UPN bør videreføres som hovedprinsipp, fordi den gir en ryddig, sikker og forvaltbart teknisk løsning. Dette reduserer risikoen for feiltilganger, svakere sporbarhet, inkonsistent sikkerhetshåndheving og økt administrativ kompleksitet.

Med hilsen

Margot Telnes
direktør

Michael Baumann
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Rogaland
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Møre og Romsdal
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Vestland

Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og
Akershus

Postboks 59
Postboks 1405
Postboks 2600
Postboks 2520
Postboks 700
Postboks 2076
Postboks 987
Statens hus,
Njøsavegen 2
Postboks 504
Postboks 325

4001	STAVANGER
8002	BODØ
7734	STEINKJER
6404	MOLDE
9815	VADSØ
3103	TØNSBERG
2604	LILLEHAMMER
6863	LEIKANGER
4804	ARENDAL
1502	MOSS

Fra: Sjømæling, Anne[]
Sendt: 11.06.2026 10:38:00
Til: Line-Kristin Larsen[line-kristin.larsen@miljodir.no]
Kopi: Olsen, Monika[monika.olsen@statsforvalteren.no];Dobbedal, Eirik
Johansen[Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no];Gulbrandsen, Jenny
Marie[jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no];
Tittel: Miljødirektoratets forslag til ny organisering - høring

Færder nasjonalparkstyre hadde møte 27.05.26, hvor ovennevnte tema som på sakslisten som orientering. Styret ba forvalter kontakte Miljødirektoratet for å høre om fremdrift og tidsplan.

Færder nasjonalparkstyre spør derfor om de kan få en kort tilbakemelding på status, fremdrift og evt. iverksettelse dersom det skulle komme til ny organisering.

Med vennlig hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter
Færder nasjonalpark

Telefon: 95 44 5740/33 37 11 77
E-post: anne.sjomaling@statsforvalteren.no

<https://ferdernasjonalpark.no/>

Dato: 18.06.2026

Abt Bygg As
Løkkeåsveien 22D
3138 Skallestad

Tiltakshaver:	Foreningen Fulehuks Venner	c/o Tønsberg Økonomisenter AS Postboks 48	3101	Tønsberg
Søker:	ABT -Bygg AS			

Utvalg	Saksnummer
Hovedutvalg for plan, teknikk og miljø	466/26

Gbnr 132/5 - Fulehuk fyr - Tilpasning av kaianlegg - Dispensasjon og ett trinnstillatelse

Adresse	Gårdsnr 132	Bruksnr 5	Festenr.	Seksjonsnr.
Ansvarlig søker ABT Bygg AS	Tiltakshaver Foreningen Fulehuks Venner c/o Tønsberg Økonomisenter AS Postboks 48 3101 Tønsberg			
Tiltaket Søknaden gjelder utvidelse av kaianlegg.				
Tillatelse til tiltak Søknaden godkjennes med vilkår. Vedtaket er fattet etter verneforskriften for Færder nasjonalpark med følgende vilkår: <i>-Anleggsvirksomhet skal ikke gjennomføres i perioden 15.4-15.7 av hensyn til hekkende sjøfugl</i> <i>-Tillatelsen er gyldig til 31.12.26</i> <i>-Materialer og utstyr må fraktes via sjøsiden</i> <i>-Alt avfall må fraktes til land til etablert deponi</i> <i>-Allmenheten må gis tilgang til kai, etter nærmere retningslinjer</i> <i>-Utvidelsen av brygge skal være maks 9 m2 nordover, 600 mm lavere enn eksisterende brygge, dekke skal være av gitterrister lik eksisterende brygge, og utvidelsen forankres i sjøbunn med en stålsøyle</i> Vedtaket er basert på søknad mottatt 10.12.2025. Behandlingsklar søknad forelå 10.12.2025. Søknad om dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 1-8 og kommuneplanens pkt. 20 og 25 innvilges. Dispensasjonsvilkårene er oppfylt. Kommunen har vurdert at dispensasjon kan gis. Tillatelsen betinger ingen fritak fra byggt teknisk forskrift (TEK 17).				

Generelt:

Virksomhetsleder for byggesak og geodata behandler denne søknaden på delegasjon iht. gjeldende delegasjonsreglement.

Ansvarlige foretak er ansvarlige for at arbeidene blir gjennomført i samsvar med gjeldende lovverk.

Arbeidene kan starte. Tillatelsen har en gyldighet i 3 år fra vedtaksdato. Er arbeidene ikke satt i gang innen 3 år faller tillatelsen bort. Ønskes tiltaket endret, må endringene være godkjent før de kan starte.

Vedtaket kan bli omgjort som følge av en klage eller annen overprøving. Kommunen er ikke ansvarlig for tap ved en slik omgjøring. Arbeid som igangsettes før klagefristen er ute eller klage/overprøving er avgjort, skjer for tiltakshavers egen risiko.

Vedtaket er gitt iht. plan- og bygningsloven, og gir ingen rettighet etter annet lovverk. Vedtaket innebærer heller ingen avgjørelse av private rettsforhold.

Ansvar og kontroll:

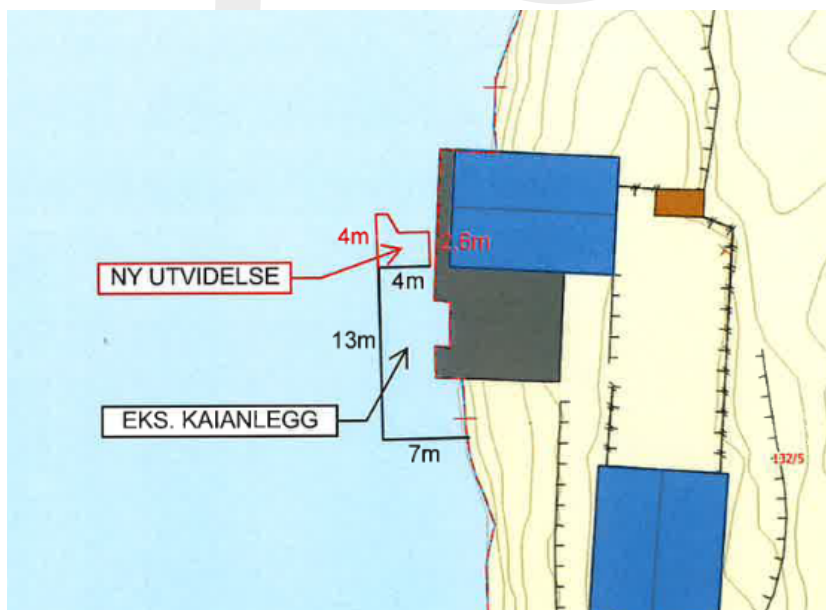
Det er sendt inn gjennomføringsplan med liste over aktører som har erklært ansvar. Gjennomføringsplanen versjon nr. 1, datert 26.11.2025, er grunnlag for tillatelsen.

Ansvarlig søker er ansvarlig for at gjennomføringsplanen til enhver tid er oppdatert i forhold til ansvarlige foretak, fagområder og tiltaksklasser. Ved endringer skal det innsendes erklæringer og dokumentasjon til kommunen før arbeidene igangsettes.

Beskrivelse av tiltaket:

Det søkes om utvidelse av kaianlegg.

Utvidelsen er for å kunne fortøye «longside» og gå i land fra akterdekket. Den utvidede delen blir et nedtrinn ca. 600 mm lavere enn hovedkaien, for å matche akterdekket på båten best mulig. Bredden på adkomsten blir ca. 2,5 meter på nordsiden av hovedkaien. I denne posisjonen ligger båten trygt og landganger blir sikker. Utvidelsen av kaien utføres med dekke av gitterrist slik at lys fortsatt vil slippe ned til vannet.

Arealer:

Brygge

Nytt: Ca. 8-9 m²

Eksisterende: Ca. 65-70 m²

Totalt: Ca. 73-79 m²

Høyder:

Ca. 600 mm lavere enn eksisterende kaianlegg.

Utnyttelsesgrad:

Utnyttelsesgrad for eiendommen: Ikke relevant.

Avstander:

Nærmeste nabogrense: Fulehuk fyr er en øy med god avstand til nabogrenser.

Nærmeste bygning: Kaianlegget er i forbindelse med det ene bygget.

Lovlighet:

Eksisterende kaianlegg fremkommer på bilde fra 1960 og er lovlig etablert.

Nabomerknader:

Tiltaket er ikke nabovarslet da det ikke er berørte naboer til tiltaket.

Byggteknisk forskrift:

Tiltak skal følge krav i byggteknisk forskrift (TEK 17).

Plangrunnlag:

Eiendommen er uregulert og avsatt til LNF-formål i kommuneplanen. Tiltaket ligger innenfor hensynssone H720 – båndlegging etter lov om naturvern og hensynssone H380 – Sone for militær virksomhet. Eiendommen omfattes av kommuneplanens arealdel med bestemmelser og retningslinjer, vedtatt 06.09.2023.

Eiendommen ligger innenfor 100-metersbeltet.

Fulehuk fyr ligger i Færder nasjonalpark.

Plassering og avstander:

Høyder:

Ca. 600 mm lavere enn eksisterende kaianlegg.

Utnyttelsesgrad:

Utnyttelsesgrad for eiendommen: Ikke relevant.

Avstander:

Nærmeste nabogrense: Fulehuk fyr er en øy med god avstand til nabogrenser.

Nærmeste bygning: Kaianlegget er i forbindelse med det ene bygget.

Lovlighet:

Eksisterende kaianlegg fremkommer på bilde fra 1960 og er lovlig etablert.

Uttalelser fra andre myndigheter:

Det er mottatt vedtak fra Færder nasjonalparkstyre av 27.05.2026:

Færder nasjonalparkstyre gir Fulehuks Venner v/Svein Børre Wilhelmsen, ABT Bygg AS, tillatelse til utvidelse av eksisterende brygge med maksimalt 9 m², med samme utførelse som eksisterende brygge. Tillatelsen gis i henhold til verneforskriftens § 3, pkt. 1.3 f. Oppføring av nye bygninger, brygger og innretninger for allment friluftsliv i henhold til forvaltningsplan.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

-Anleggsvirksomhet skal ikke gjennomføres i perioden 15.4-15.7 av hensyn til hekkende sjøfugl

-Tillatelsen er gyldig til 31.12.26

-Materialer og utstyr må fraktes via sjøsiden

-Alt avfall må fraktes til land til etablert deponi

-Allmenheten må gis tilgang til kai, etter nærmere retningslinjer

-Utvidelsen av brygge skal være maks 9 m² nordover, 600 mm lavere enn eksisterende brygge, dekke skal være av gitterrister lik eksisterende brygge, og utvidelsen forankres i sjøbunn med en stålsøyle

Estetikk og arkitektur:

Kommunen mener tiltaket har tilstrekkelig god arkitektonisk utforming, og gode visuelle kvaliteter i seg selv og i forhold til sin funksjon, bygde og naturlige omgivelser og plassering.

Vurdering etter naturmangfoldloven:

Bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved behandling av byggesaker. Bestemmelsene omfatter kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse, samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Under følger en vurdering av disse bestemmelsene.

§ 8 – Kunnskapsgrunnlaget:

Bestemmelsen innebærer at kommunen skal vurdere om naturmangfoldet kan påvirkes av tiltaket, hvilken tilstand naturmangfoldet har og hvilke effekter tiltaket kan få for naturmangfoldet. Kunnskapsgrunnlaget skal gi kommunen tilstrekkelig informasjon for å kunne vurdere hvilken vekt man skal legge på naturmangfoldet.

Tillatelsen skal så langt det er mulig bygge på kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, og effekten av påvirkninger. Hovedregelen er at det ikke stilles krav til innhenting av ny kunnskap, som f.eks. utarbeidelse av rapporter, registreringer etc. Innhenting av slik kunnskap skal kun kreves unntaksvis. Informasjon finnes ofte i offentlige databaser. Naturbasen, Miljøstatus og Artsdatabanken er eksempler på slike databaser. Disse inneholder i hovedsak den informasjon kommunen trenger for å behandle en ordinær byggesak.

Tiltaket ligger innenfor Færder nasjonalpark som er et vernet område.

Kommunen konkluderer med at kunnskapsgrunnlaget i § 8 er tilstrekkelig, og at det ikke er sannsynlig at det er behov for nye registreringer eller innhenting av ny kunnskap.

§ 9 – Føre-var-prinsippet:

Før tillatelse kan gis skal det foreligge tilstrekkelig kunnskap om hvilke konsekvenser tillatelsen kan få for naturmiljøet. Føre-var-prinsippet får bare anvendelse når det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap og virkningene på naturmangfoldet.

Etter kommunens vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og eventuelle konsekvenser for naturmangfoldet. Føre-var-prinsippet får dermed ikke anvendelse.

§ 10 – Økosystemtilnærming og samlet belastning:

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet vil bli utsatt for, som følge av tiltaket det søkes om.

Det er ikke registrert funn av arter eller naturmangfold i Artskart eller Naturbase kart som berører omsøkte tiltak.

Kommunen gjør oppmerksom på at naturmangfold kun er en av delene som skal vurderes i saker om dispensasjon skal innvilges eller ikke. Selv om det ikke foreligger noen konkrete observasjoner eller kartlegginger av natur, betyr ikke dette nødvendigvis at det ikke er viktig naturmangfold i området, eller at tiltak i området ikke vil kunne påføre naturen ulemper. Kommunen mener at naturen i strandsonen er sårbar, og at det skal lite til før naturen påvirkes negativt. Videre skal også «vanlig natur» ivaretas for fremtiden.

Utvidelsen av kaianlegget vil kunne gi økt besøk på øyen, noe som kan påvirke naturmangfoldet på en negativ måte.

Etter en nærmere vurdering vurderes det at påvirkningen på økosystemet blir av mindre karakter.

§ 11 – Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver:

Arbeidene vil i seg selv ikke innebære skade på miljøet. Eventuelle skadebegrensende tiltak og kostnader ved disse skal eventuelt bekostes av tiltakshaver.

§ 12 – Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder:

Bestemmelsen skal unngå skade eller begrense skade på naturmangfoldet ved valg av driftsmetoder, teknikk og plassering. Valget skal skje etter en samlet vurdering av naturmangfold, økonomiske forhold, og gi de beste samfunns-, og miljømessige resultater. Best mulig driftsmetode kan omfatte arbeidstidspunkt, redskapsbruk, frakt og avbøtende tiltak.

Kommunen anser at tiltaket er av mindre karakter og at frakt av materialer og arbeider vil skje fra sjøsiden. Tiltakets plassering medfører ingen negative konsekvenser for naturmangfoldet.

Konklusjon:

Tiltakets plassering berører ikke registrert naturmangfold annet enn at det ligger innenfor verneområdet Færder nasjonalpark.

Omsøkt tiltak medfører ingen negative konsekvenser for naturmangfoldet eller økosystemet i området. Kommunen er av den oppfatning at hensynet bak naturmangfoldloven §§ 8 – 12 er ivaretatt.

Terrenginngrep:

Tiltaket støttes på fjell under sjøbua og en ny pel/eller søyle plassert 4 meter nord for den eksisterende kaia.

Miljø- og grunnforhold:

Det opplyses i søknaden at det foreligger tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av flom, skred eller andre natur- og miljøforhold.

Dispensasjoner:

Plan- og bygningsloven skal sikre at man gjennom åpne og demokratiske prosesser har en planstyrt arealforvaltning. Nye tiltak skal ikke være i strid med ønsket arealutvikling, vedtatt gjennom planer. I loven er det likevel en dispensasjonsbestemmelse som åpner for å fravike vedtatte planer. Dispensasjon

innebærer at bestemmelser fastsatt i lov eller arealplaner fravikes etter en konkret vurdering i enkeltsaker. Dispensasjonsbestemmelsen er en sikkerhetsventil, ettersom det vil oppstå situasjoner hvor det er ønskelig å kunne fravike planen uten å måtte endre selve planen, for eksempel ved utilsiktede virkninger av planen.

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse, eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt, jf. pbl. § 19-2. I tillegg må fordelene være klart større enn ulempene. Begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon skal kunne gis. Vurderingen av om begge dispensasjonsvilkårene er oppfylt er ikke fritt skjønn, men rettsanvendelse.

Tiltaket er avhengig av følgende dispensasjoner:

- Plan- og bygningsloven § 1-8 – Byggeforbud i 100-metersbeltet
- Kommuneplanens pkt. 25 – bruk og vern av sjø og vassdrag.
- Kommuneplanens pkt. 20 – LNF-formål

Dispensasjonssøknaden begrunnes med følgende (utdrag):

Fergen som leverer transport til Fyret er «Flybåten AS» som i utgangspunkt er beregnet for å «Stange» mot kaien og av- påstigning fra baugen på båten. Dette er farlig og skadelig for både båt og kai når det er mye sjø og strøm som ikke spiller på lag.

Løsningen på dette problemet er å utvide et nedtrinn på nordsiden av kaia som passer bra med nivået på akterdekket på Flybåten og fortøye «longside» på kaifronten. Det eneste som kommer i kontakt med sjøen og sjøbunnen er en stålsøyle som forankres i bart fjell med stålstag som bores inn i fjell og gyses fast. Der søylen kommer ned på bunnen er det bart fjell uten noen sedimenter. Kun litt tang som fester seg til fjellformasjonen.

Kaien utføres med dekke av gitterrister slik at lys fortsatt vil slippe ned i vannet. Det eksisterende kaien er utført på samme måte og vi kan se at bunnfloraen ikke er endret etter at den ble etablert for ca. 15 ½ år siden.

Det vil klart være større fordeler for almenne interesser med dispensasjon enn et avslag. Likeledes vil dette tiltaket ikke gi negative konsekvenser for miljøet i sjøen, Og sist men ikke minst vil sikkerheten og regulariteten vil bedres betraktelig.

Før det vurderes om vilkårene for dispensasjon er oppfylt, vil det redegjøres for hensynet bak bestemmelsene det søkes om dispensasjon fra.

Hensynene bak inngrepsforbudet i sjø – rettsanvendelse

Tiltak krever dispensasjon fra kommuneplanens punkt 25 om forbud mot inngrep i sjø og vassdrag. Hensynet bak forbudet mot inngrep i strandsonen er å bevare kystlandskapet i Færder kommune, herunder å bevare verdifulle svaberg og landskapsformasjoner over og under havoverflaten. Bestemmelsen forutsetter at strandsonen ikke skal privatiseres mer enn den allerede er i dag.

Bestemmelsen bygger i stor grad på de samme hensynene som byggeforbudet i 100-metersbeltet etter pbl. § 1-8. Det er derfor relevant å se hen til lovforarbeidene i forbindelse med pbl. § 1-8 hvor det fremgår at byggeforbudet er ment å markere at 100-metersbeltet langs sjøen er av nasjonal interesse, og at strandsonen i utgangspunktet skal holdes fri for bebyggelse. Dispensasjoner fra forbudet fører til en uheldig utvikling av strandsonen. Arealer tas i stadig større grad i bruk til privat utbygging gjennom mindre bit for bit-nedbygginger.

Vesentlig tilsidesettelse av hensynene bak inngrepsforbudet i sjø – rettsanvendelse

Hvis tiltakene vesentlig tilsidesetter hensynene bak inngrepsforbudet i sjø **kan ikke** kommunen innvilge dispensasjon jfr. pbl. § 19-2 annet ledd første punktum.

Plan- og bygningslovens § 19-2 peker på at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra ikke kan være «vesentlig tilsidesatt». Det er følgelig en viss terskel før vilkåret er oppfylt, og kommunen er avskåret fra å kunne innvilge dispensasjon.

Formålet med utvidelsen av kaianlegget er å gjøre adkomsten til Fulehuk fyr tryggere og lettere for de som besøker øyen. Fulehuk fyr er åpen for allmennheten. Kommunen aner at utvidelsen vil gi allmenne fordeler ved at tiltaket tilrettelegger for besøk i dårlig/litt mere ruskete vær uten fare for skade på båt eller personer. Dette vil igjen tilrettelegge for økt friluftsliv. Tiltaket kan ikke direkte sammenlignes med et «privat» bryggeanlegg da allmennheten har tilgang til øyen og bebyggelsen.

Hensynet bak LNF-formål og byggeforbudet i strandsonen – rettsanvendelse

Byggeforbudet er ment å markere at 100-metersbeltet langs sjøen er av nasjonal interesse, og at strandsonen i utgangspunktet skal holdes fri for bebyggelse. Dispensasjoner fra forbudet fører til en uheldig utvikling av strandsonen. Arealer tas i stadig større grad i bruk til hytteformål og annen privat utbygging, samtidig som det skjer en utvikling av eksisterende hytter i form av tilbygg og andre mindre tiltak.

Av plan- og bygningsloven § 1-8 første ledd fremgår det at det i 100-metersbeltet skal tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Det skal svært mye til før dispensasjon kan gis, spesielt i strandsonen i Færder hvor det er stort utbyggingspress og med store naturverdier.

Av kommuneplanens pkt. 20 fremgår at det i områder avsatt til LNF er forbud mot tiltak som er i strid med arealformålet landbruk-, natur- og friluftsliv. LNF-formålet er et arealformål som skal ivareta hensynet til landbruk, friluftsliv og uheldig nedbygging av natur. Arealformålet skal følgelig hindre tiltak som medfører uheldig nedbygging, privatisering og som kommer i konflikt med natur-, skog- og landbruksinteresser. Disse hensynene kan ofte være motstridende. Det må derfor ses hen til bruken av eiendommen for å klarlegge hvilke interesser arealformålet er ment å ivareta. Det vil i denne saken være natur- og friluftslivinteressene som i størst grad gjør seg gjeldende.

Fordi hensynene bak byggeforbudet i strandsonen og LNF-formålet i denne konkrete saken er sammenfallende vil dispensasjonene bli behandlet samlet.

Vesentlig tilsidesettelse av hensynene bak LNF-formål og byggeforbudet i strandsonen – rettsanvendelse

Hvis tiltakene vesentlig tilsidesetter strandsonens hensynene **kan ikke** kommunen innvilge dispensasjon jfr. pbl. § 19-2 annet ledd første punktum.

Plan- og bygningslovens § 19-2 peker på at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra ikke kan være «vesentlig tilsidesatt». Det er følgelig en viss terskel før vilkåret er oppfylt, og kommunen er avskåret fra å kunne innvilge dispensasjon.

Utvidelse av kaianlegget er for å tilrettelegge for sikker bruk av øyen i ruskete vær, noe som gir økt mulighet for friluftsliv. Landskapsbildet påvirkes i liten grad da det er et kaianlegg der fra før og utvidelsen skjer på et lavere nivå. En utvidelse vil alltid sette hensynet bak bestemmelsene til side, men kommunen anser i dette tilfellet at det tilrettelegger for allmennheten og at hensynet ikke settes vesentlig til side.

Delkonklusjon:

Virksomhetsleder for byggesak og geodata er av den oppfatning at hensynet bak inngrepsforbudet i sjøen, LNF-formål og byggeforbudet i strandsonen ikke vesentlig tilsidesettes. Det første vilkåret i plan- og bygningsloven § 19-2 andre ledd anses å være oppfylt.

Lovens formålsbestemmelse – rettsanvendelse

Det følger av plan- og bygningsloven § 19-2 annet ledd første punktum at heller ikke hensynene bak formålsbestemmelsen i § 1-1 kan bli vesentlig tilsidesatt. Bestemmelsen lovfester formålet til å fremme «bærekraftig utvikling for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner», og hvor planlegging og vedtak skal «sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter».

Delkonklusjon:

Virksomhetsleder for byggesak og geodata mener hensynene i formålsparagrafen ikke blir vesentlig tilsidesatt gjennom den omsøkte dispensasjonen.

Nasjonale eller regionale interesser berørt av tiltaket – rettsanvendelse

Dispensasjon kan ikke gis dersom omsøkt tiltak medfører at nasjonale eller regionale interesser blir vesentlig tilsidesatt, jf. pbl. § 19-2 annet ledd.

Nasjonale interesser innebærer mål og rammer i lov eller forskrift, internasjonale forpliktelser for Norge, stortingsmeldinger, statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser og rundskriv. Med regionale interesser siktes det til interesser som har kommet til uttrykk i regionale planbestemmelser eller regionale planer, jf. pbl. §§ 8-1 og 8-5.

De regionale og nasjonale interessene i denne saken er i all hovedsak sammenfallende med hensynene bak inngrepsforbudet i sjø. Det vises derfor til vurderingene over.

Vesentlig tilsidesettelse av nasjonale eller regionale interesser – rettsanvendelse

Det vises til redegjørelsen og dispensasjonsvurderingene over.

Delkonklusjon:

Virksomhetsleder for byggesak og geodata er av den oppfatning at nasjonale og regionale interesser ikke vesentlig tilsidesettes.

Fordelene er klart større enn ulemperne – rettsanvendelse

For at dispensasjon skal kunne innvilges **må** tiltakene ha **klare og relevante fordeler**. Det er kun allmenne fordeler eller samfunnsfordeler som kan tillegges vekt. Det er ikke tilstrekkelig at tiltaket innebærer fordeler for tiltakshaver/eier selv, eller at tiltaket ikke innebærer noen ulemper.

Det skal foretas en helhetlig vurdering hvor alle relevante fordeler og ulemper skal vurderes. I denne vurderingen er det ressurs- og arealdisponershensyn som er det styrende for hva som er relevante fordeler og ulemper. Dette innebærer at de hensynene som gjør seg gjeldende i plangrunnlaget for det konkrete arealet, er de hensyn som er avgjørende for hva som er fordeler og ulemper. Det må altså tas en konkret vurdering av hva som er planens intensjon. Tiltak i samsvar med planens intensjon vil i utgangspunktet være fordeler, og tiltak i strid med planens intensjon vil være ulemper. I juridisk teori og kommunes praksis er det likevel lagt til grunn at ekstraordinære forhold kan trekkes inn i dispensasjonsvurderingen.

Den konkrete vurderingen av fordeler og ulemper – rettsanvendelse

Fordelene ved tiltaket er tryggere adkomst til Fulehuk fyr som er en fordel for allmennheten. Det er også en fordel at båten som frakter personer ut til øyen kan legge til kaien på en tryggere måte uten fare for

skader når det er sjø. Utvidelsen påvirker i liten grad muligheten for allmennheten til å ferdes til sjøs da det uansett er et kaianlegg der.

Utvidelsen er på et lavere nivå enn eksisterende kai og utføres med dekke av gitterrister slik at den ikke skygger for sjøen under.

Det er en ulempe at utvidelsen av kaianlegget bygger ned strandsonen ytterligere.

Delkonklusjon:

Virksomhetsleder for byggesak og geodata er av den oppfatning at fordelene ved å innvilge dispensasjon fra inngrepsforbudet i sjø er klart større enn ulempene. Det andre vilkåret i plan- og bygningsloven § 19-2 andre ledd anses å være oppfylt.

Kan-vurdering av dispensasjonen

I plan- og bygningsloven § 19-2 første ledd står det at kommunen **kan** gi dispensasjon. Det vil si at ingen har **krav** på å få dispensasjon. Det forutsettes imidlertid at kommunen må ha en saklig grunn til å ikke gi dispensasjon og som ikke kan avbøtes gjennom dispensasjonsvilkår. Først når begge dispensasjonsvilkårene i § 19-2 andre ledd er oppfylt, kan kommunen vurdere første ledd. Her ligger også **forvaltningsskjønnet**.

I denne saken har kommunen vurdert at begge dispensasjonsvilkårene er oppfylt. På bakgrunn av tilrettelegging for allmennheten er kommunen av den oppfatning at dispensasjon kan gis.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Anleggsvirksomhet skal ikke gjennomføres i perioden 15.4-15.7 av hensyn til hekkende sjøfugl
- Tillatelsen er gyldig til 31.12.26
- Materialer og utstyr må fraktes via sjøsiden
- Alt avfall må fraktes til land til etablert deponi
- Allmennheten må gis tilgang til kai, etter nærmere retningslinjer
- Utvidelsen av brygge skal være maks 9 m2 nordover, 600 mm lavere enn eksisterende brygge, dekke skal være av gitterrister lik eksisterende brygge, og utvidelsen forankres i sjøbunn med en stålsøyle

Konklusjon dispensasjon

Dispensasjonsvilkårene anses å være oppfylt. Kommunen har vurdert at dispensasjon kan gis i dette tilfellet. Dispensasjonssøknaden innvilges.

Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest:

Tiltaket kan ikke tas i bruk før det er gitt midlertidig brukstillatelse eller ferdigattest.

Ved søknad om midlertidig brukstillatelse, skal søker dokumentere gjestående arbeider, bekrefte at tiltaket har tilfredsstillende sikkerhetsnivå, og angi tidspunkt for ferdigstilling.

Ved søknad om ferdigattest skal søker bekrefte at tilstrekkelig dokumentasjon er overlevert eier.

Dersom det er foretatt endringer i forhold til tillatelsen som ikke krever endringssøknad, skal søker senest ved søknad om ferdigattest eller midlertidig brukstillatelse sende oppdatert dokumentasjon.

Lovgrunnlag (listen er ikke uttømmende):

- Plan- og bygningsloven, kapittel 11 – Kommuneplan.
- Plan- og bygningsloven, kapittel 18 – Opparbeidelsesplikt mm.

- Plan- og bygningsloven, kapittel 19 – Dispensasjon.
- Plan- og bygningsloven, kapittel 20 – Søknadsplikt.
- Plan- og bygningsloven, kapittel 21 – Krav til innhold og behandling av søknader.
- Plan- og bygningsloven, kapittel 23 – Ansvar i byggesaker.
- Plan- og bygningsloven, kapittel 28 – Krav til byggetomta og ubebygd areal.
- Plan- og bygningsloven, kapittel 29 – Krav til tiltaket.
- Plan- og bygningsloven, kapittel 31 – Krav til eksisterende byggverk.
- Naturmangfoldloven, kapittel 11 – Alminnelige bestemmelser og bærekraftig bruk.

Klageadgang:

Vedtaket kan påklages til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Eventuell klage over vedtaket må sendes inn skriftlig til kommunen innen 3 uker etter at vedtaket er mottatt. Søksmål eller erstatningskrav kan ikke reises uten at klageadgangen er benyttet. Se vedlagt skjema for mer informasjon.

Gebyr:

Kommunen har oversett saksbehandlingstiden. Som følge av dette bortfaller gebyret i sin helhet.

Gebyret er beregnet ut fra kommunens gebyrregulativ for 2025:

Pkt.	Beskrivelse	Sats	Antall	Totalt
§ 3-2	Grunngebyr	5130	1	5130
§ 3-10	Dispensasjon grunnsats	11970	80%	9576
§ 3-10	Dispensasjon lav sats x 2	7860	-80%	6288
§ 3-11 a	Saksbehandlingsgebyr	15390	1	15390
§ 3-10	Høring	9920	1	9920
Sum				46304

Med hilsen

Carina M. Iversen-Nordby
fagkoordinator

Pernille Strøm
saksbehandler

Vedlegg:

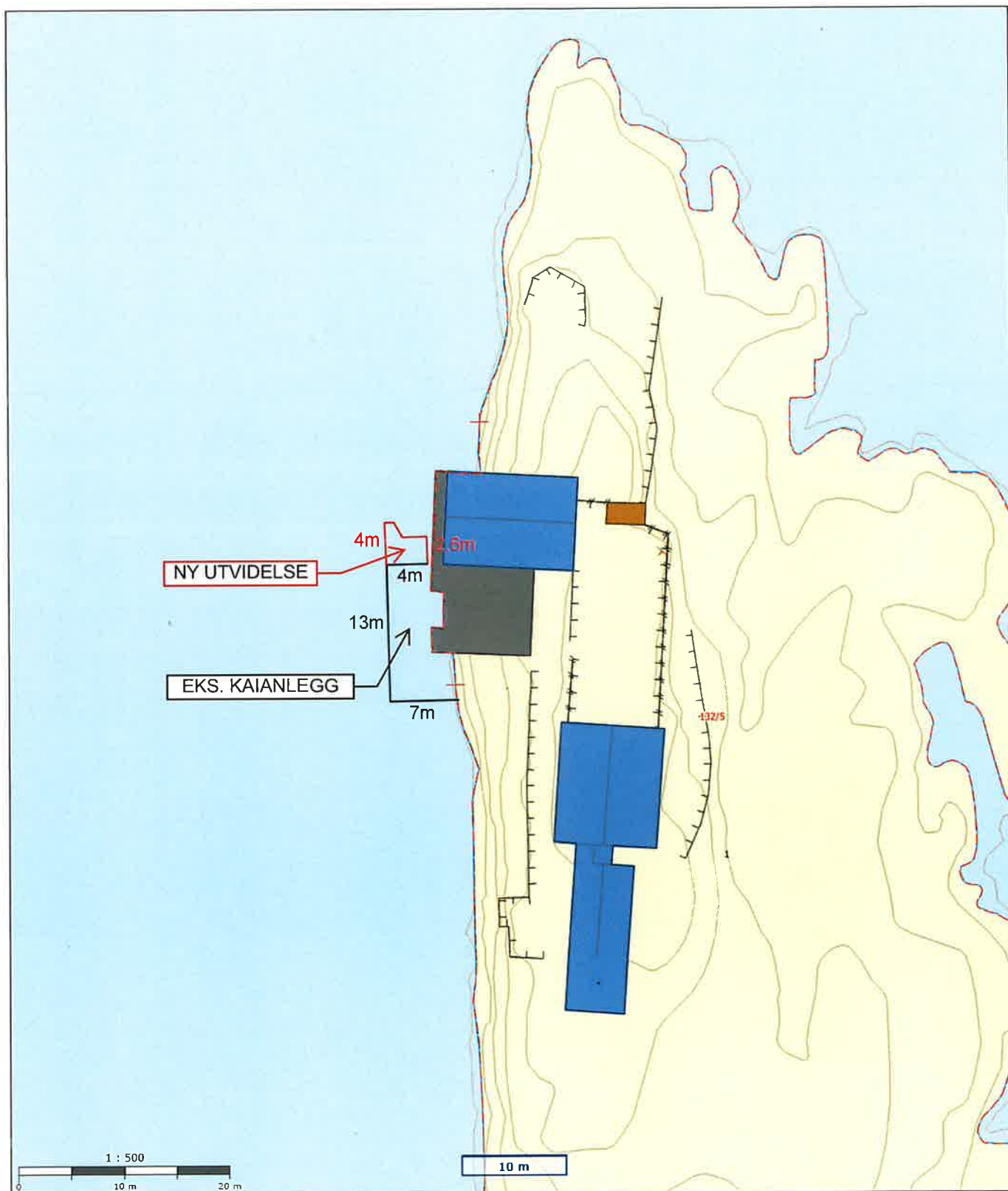
Klageopplysningsskjema
Kart, tegning og bilde

Kopi til:

Foreningen Fulehuks Venner	c/o Tønsberg	3101	Tønsberg
	Økonomisenter AS Postboks		
	48		
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG

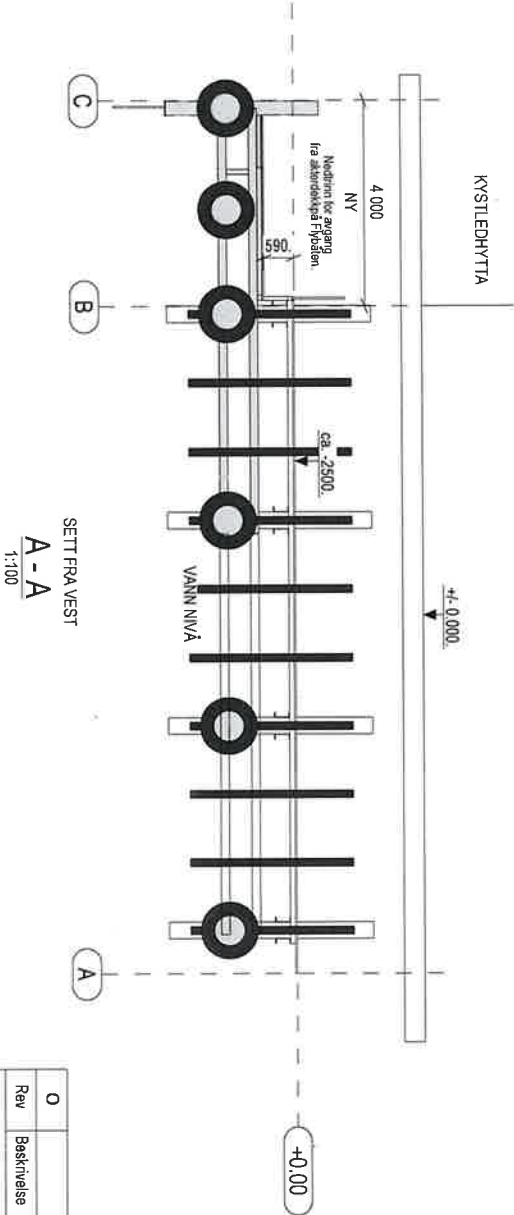
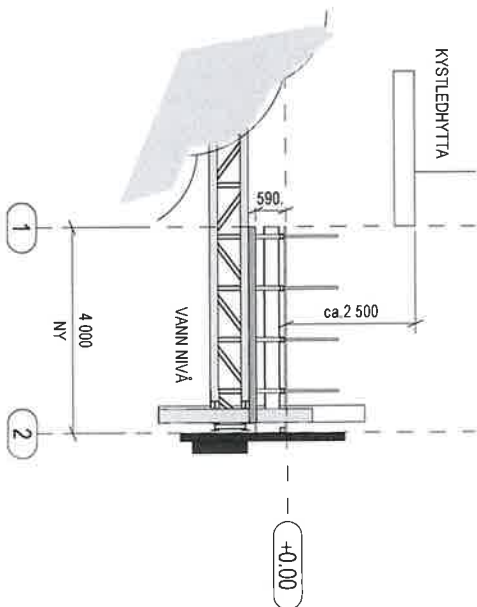
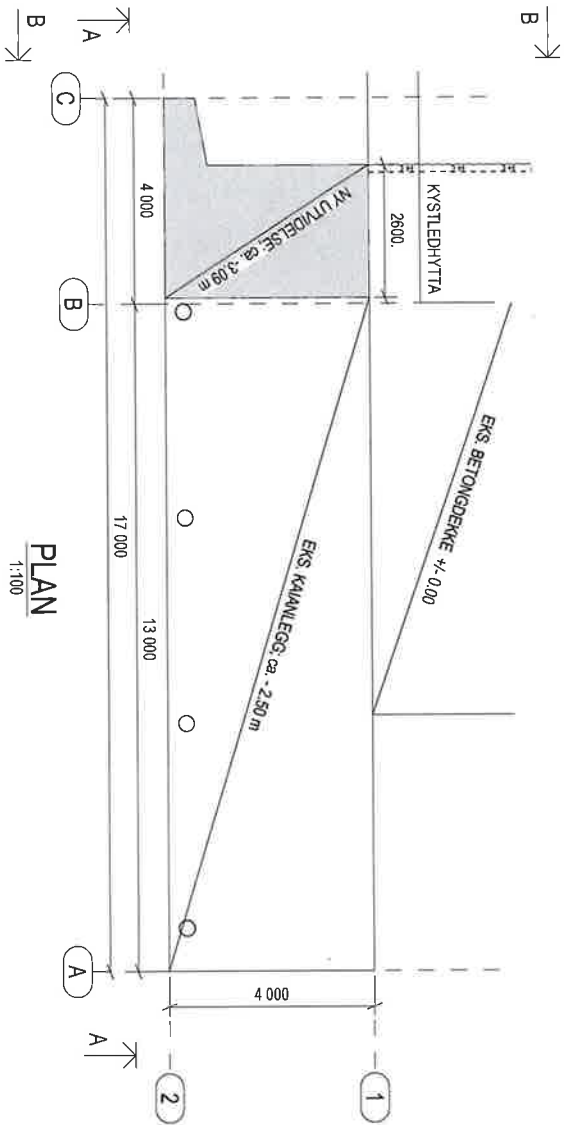
(1) Avsender	Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak (Forvaltningslovens § 27 tredje ledd)	
	(2) Dato	
(3) Mottaker Færder kommune	(4) Klageinstans Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	
Denne meldingen gir viktige opplysninger hvis du ønsker å klage på et vedtak du har fått underretning om.		
Klagerett	Du kan ha rett til å klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven § 28.	
Hvem kan du klage til?	Klagen sender du til kommunen. Hvis kommunen ikke tar klagen til følge, sendes den videre til klageinstansen for endelig avgjørelse. Klageinstansen vil selv underrette om sitt vedtak.	
Klagefrist	Klagefristen er tre uker fra du har mottatt vedtaket, jf. forvaltningsloven § 29. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt før fristen går ut. Dersom du klager for sent, kan kommunen avvise klagen. Du kan søke om å få forlenget fristen. Dette betinger grunnlagt søknad til kommunen før klagefristen går ut.	
Rett til å kreve begrunnelse	Dersom du mener kommunen ikke har begrunnet vedtaket, kan du kreve begrunnelse før fristen går ut. Ny klagefrist blir da regnet fra den dagen du mottar begrunnelse.	
Innholdet i klagen	Det må presiseres: - hvilket vedtak det klages på - årsaken til at det klages - den eller de endringer som ønskes - eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen. Klagen må undertegnes og dateres.	
Utsetting av gjennomføringen av vedtaket	Et vedtak kan normalt iverksettes så snart det er fattet. Du kan imidlertid anmode om å få utsatt gjennomføringen av vedtaket til klagefristen er ute eller til klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42.	
Rett til å se saksdokumentene	Med visse begrensninger har du rett til å se dokumentene i saken, jf. offentleglova § 3. Kommunen har åpen innsynsløsning via kommunens hjemmesider.	
Kostnader ved klagesaken	Du kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuesgrenser. Statsforvalteren eller din advokat kan gi nærmere opplysninger om dette. Hvis vedtaket er blitt endre til din fordel, kan du etter forvaltningsloven ha krav på å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Klageinstansen vil kunne orientere deg om retten til å kreve slik dekning.	
Adgang til søksmål	Eventuelt søksmål om gyldigheten av forvaltningsvedtaket eller krav om erstatning som følge av vedtaket kan ikke reises uten at adgangen til å klage over vedtaket er benyttet, og at klagen er avgjort av den høyeste klageinstans som står åpen, jf.	

Klage til Sivilombudet	forvaltningsloven § 27 b. Hvis du mener du har vært utsatt for urett fra den offentlige forvaltnings side, kan du klage til Sivilombudet. Sivilombudet kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan den offentlige forvaltning har behandlet saken, og om det er gjort eventuelle feil eller forsømmelser.
Særlige opplysninger	

	Kartutsnitt		
	132/5		
			Målestokk: 1:500 Dato:26/11-2025 Format A4

Det tas forbehold om evt. feil/mangler i kartgrunnlaget. I forbindelse med prosjektering/anleggsarbeid må aktuelle faginstans kontaktes.

0	Rev	Beskrivelse	26.11.2025	KZ	SBW
Fulehuk					
Plan					
Gnr. 132 / Bnr. 5					
KAIUTVIDELSE					
Status					
Godkjent av		26.11.2025	SBW		
Kontrollert av		26.11.2025	PFW		
Tegnet av		26.11.2025	KZ		
Dato		26.11.2025	Sign.		

Prosj. nr.
23634

Målestokk
1:100

Tegn. nr.
23634-SØK01

Rev.
0

TILTAKSHAVER
Foreningen Fulehuk's Venner
c/o Tønsberg Økonomisenter AS Postboks 48
3101 Tønsberg

**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
sftvpost@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no/ferder>

Åsmund Bjertnes

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/5442-4 432.3

Dykkar ref.

Dato 05.06.2026

Færder nasjonalpark - 132/5 - Fulehuk fyr - utvidelse av kaianlegg - redegjørelse om igangsetting av tiltak

Færder nasjonalparkstyre viser til søknad om utvidelse av eksisterende kai på Fulehuk, oversendt via Færder kommune 28.04.26 for behandling etter verneforskriften.

Styret behandlet søknaden i møte av 27.05.26. Ved behandling av søknaden ble alle vedlegg gjennomgått: kommunens foreløpige vurdering, søknad fra tiltakshaver, og epost til Færder kommune av 27.11.26.

Kopi av epost vedlagt søknaden oversendt via Færder kommune:

«Fra: Svein Børre Wilhelmsen <borre@abt.no>

Sendt: 27.11.2025 12:13:47

Til: #Færder Kommune postmottak <postmottak@faerder.kommune.no>

Kopi: Øyvind Toft <oyvind.toft@faerder.kommune.no>, Åsmund Bjertnæs <asmund@bogh.no>, thorvald.m.haraldsen@gmail.com, Kasper Bonna Lundgaard <kasper@skogarkitekter.no>

Emne: VS: SØKNAD OM TILPASNING AV KAI PÅ FULEHUK FOR SIKKER ILAND-, OG OMBORDSTIGNING FRA/TIL AKTERDEKKET PÅ FLYBÅTEN

Arbeidet er påbegynt ved at en ny søyle er montert med fjellforankring i bunnen og midlertidig staget mot kaien.

Erfaring med flybåten på Fulehuk er at på stille dager kan man «stange» mot kaien, men med sjø og strøm på tvers blir det utfordrende og det er lett å få skader på både båt og kai. Vi lager derfor denne utvidelsen slik at man kan fortøye «longside» og gå i land fra akterdekket.

Den utvidede delen blir et nedtrinn ca 600mm lavere enn hovedkai, for å matche akterdekket på båten best mulig. Bredden på adkomsten blir ca 2,5 meter på nordsiden av hovedkai. I denne posisjonen ligger båten trygt og landgangen blir sikker.

Dette er et viktig HMS tiltak for Fulehuk som bedrer tilgjengeligheten betydelig i forb. med store arrangementer og for gjester til og fra fyret!

Sparebankstiftelsen Nøtterøy Tønsberg gir tilskudd til dette tiltaket. Vi vurderer dette som en svært ønskelig tilpasning og tenkte å sende kun en melding om ikke søknadspliktig tiltak, men valgte å sende det som en vanlig søknad.

Vi regner med at Fulehuk som en frivillig org. ikke betaler gebyr for saksbeh. på kommunens

eiendom, ref. tidligere vedtak i kommunestyret.

Vi ber om at saken behandles raskt slik at vi slipper utsettelse. Vi regner med at utvidelsen er klar i mars 2026.

Skulle det være behov for flere opplysninger, vennligst kontakt oss!

Vennlig hilsen»

Av epost vedlagt søknaden kan det forstås slik at deler av tiltaket i søknaden oversendt 28.04.26 allerede er gjennomført uten tillatelse fra Færder nasjonalparkstyre.

Færder nasjonalparkstyre ber derfor om forklaring og beskrivelse på hva som eventuelt er gjennomført.

Vern mot selvinkriminering

Jf. forvaltningsloven § 48 kan man avstå fra å gi forklaring dersom dette vil kunne utsette vedkommende for administrativ sanksjon eller straff.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Fra: Svein Børre Wilhelmsen[borre@abt.no]
Sendt: 05.06.2026 15:18:22
Til: Postmottak SFVT;tom.mello@faerder.kommune.no;Øyvind
Toft[sfvtpost@statsforvalteren.no;tom.mello@faerder.kommune.no;oyvind.toft@faerder.kommune.no]
Kopi: Åsmund Bjertnæs[asmund@bogh.no];Kasper Bonna
Lundgaard[kasper@skogarkitekter.no];thorvald.m.haraldsen@gmail.com[thorvald.m.haraldsen@gmail.com];Paal Feen Wilhelmsen[Paal@abt.no];
Tittel: tilsvar til Melding fra Statsforvalteren vedr. kai utvidelse på Fulehuk redegjørelse om igangsetting av tiltak.

Deres ref 2026/5442

Att. Anne Sjømæling Nasjonalparkforvalter

Etter skade på både Ferge og kai, samt etter noen farlige situasjoner ble det diskutert en tilpasning for bedre og sikrere i land- og ombordstigning på Fulehuk med Flybåten AS.

En enkel tilpasning med utvidelse av nedtrinnet mot nord og en ekstra pel for fortøyning nord for kaia.

vi laget en modell og søkte om midler fra Sparebankstiftelsen Nøtterøy Tønsberg, som ble innvilget.

Vi vurderte dette som en svært ønsket tilpasning for allmenn sikker tilgang til Fulehuk som jo er ønsket. Dette er også et viktig HMS tiltak for driften av Fulehuk.

På høsten 2025 monterte vi søylen som er forankret i fjellet med innborede stag ned i fjell og betongfylt søyle.

Etter en diskusjon med Øyvind Toft, sendte vi inn en ordinær søknad for å ikke bli tatt for noe ulovlig. Denne fikk vi først svar på etter litt over 4 måneder, da med en positiv innstilling til Nasjonalparkstyret. Da regnet vi med at saken var ferdig, så vi monterte forbindelsen mellom søyle og den gamle kaia. (bare skrudde forbindelser)

Forbindelsen mot land er ennå ikke montert, heller ikke dekket på nedtrinnet, Så den eneste konstruksjonen som hviler på grunnen er pelen 4 m nord for kaien. Der er det rent fjell på ca 2m dybde ved normalvannstand.

Strandsonen innenfor kaiutvidelsen er under Sjøbua og derfor utilgjengelig for personer. Det er både glatt, bratt og risikofylt å bevege seg der!

Foreningen Fulehuk venners handling er gjort for å legge forholdene best mulig til rette for allmenheten, men saksbehandlingstiden til offentlige myndigheter er en utfordring, så her er det et stort forbedringspotensial!

Nå når tillatelsen er gitt, gleder vi oss til å få kai-tilpasningen ferdig!
(Dette som styremedlem i Fulehuks venner!)

Vennlig hilsen
Svein Børre Wilhelmsen

FAGLIG LEDER

ABT Bygg AS

Løkkeåsveien 22D, 3138 Skallestad

Tlf: 33 35 11 50 | Faks: 33 35 11 70 | Mob: 90055449

E-post: borre@abt.no | www.abt.no

Fra: Melsbø, Maren Johannessen[maren.johannessen.melsboe@hi.no]
Sendt: 10.08.2026 10:11:42
Til: Melsbø, Maren Johannessen;dagroal@oslofff.no;post@sjokrepsen.no;Sjømæling, Anne;Olsen,
Monika;petter[maren.johannessen.melsboe@hi.no;dagroal@oslofff.no;post@sjokrepsen.no;a
nne.sjomaling@statsforvalteren.no;monika.olsen@statsforvalteren.no;petter@bjorge.no]
Kopi: Mortensen, Stein[stein.mortensen@hi.no];Baardsen,
Petter[petter.baardsen@hi.no];Juridisk[Juridisk@hi.no];
Tittel: Prosjekt "Tilskudd til vannmiljøtiltak - Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden" -
signert samarbeidsavtale

Til partnere i prosjektet «**Tilskudd til vannmiljøtiltak - Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden**».

Vel overstått sommer.

Vedlagt følger samarbeidsavtalen i ovennevnte prosjekt, nå signert av alle parter.

Takker så mye for arbeidet med å få denne avtalen på plass. Ønsker dere lykke til med prosjektet.

Med vennlig hilsen

Maren Johannessen Melsbø

Jurist/seniorrådgiver

Seksjon innkjøp og kontrakt

Besøksadresse: Hjalmar Johansens gate 14, 9007 Tromsø
Postadresse: Framsenteret, Postboks 6606 Langnes, 9296 Tromsø
Mobil: 412 38 415
E-post: maren.johannessen.melsboe@hi.no
Internett: www.hi.no

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

SAMARBEIDSAVTALE

**prosjekt finansiert av Miljødirektoratet: «Tilskudd til vannmiljøtiltak -
Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden»**

mellom

Havforskningsinstituttet [971 349 077] – «Prosjektansvarlig»

og

Oslofjordens Friluftsråd [971 454 415] – «Samarbeidspartner»

og

**Oslofjorden kompetansesenter for marint vern og restaurering [933 118 819]
– «Samarbeidspartner»**

og

Færder nasjonalpark 974 762 501 – «Samarbeidspartner»

og

Ytre Hvaler nasjonalpark [974 761 319] – «Samarbeidspartner»

og

Storm østers AS [921 039 522] – «Samarbeidspartner»

(Prosjektansvarlig og Samarbeidspartnerne omtales enkeltvis som en «Part» og i fellesskap som
«Partene»)

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

1. Generelt

Denne avtalen, heretter kalt «Samarbeidsavtalen», regulerer rettighetene og pliktene til Partene i prosjektet Tilskudd til vannmiljøtiltak - Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D, heretter kalt «Prosjektet».

Miljødirektoratet har tildelt midler til gjennomføringen av Prosjektet. Det er i den forbindelse inngått en avtale mellom Prosjektansvarlig og Miljødirektoratet, heretter kalt «Tilsagnsbrevet». En forutsetning for Miljødirektoratet sin tildeling er at Samarbeidspartnerne deltar i Prosjektet med faglige og/eller økonomiske ressurser, samt aksepterer vilkår for Prosjektet som fremkommer av Tilsagnsbrevet

Følgende vedlegg inngår som en del av denne Samarbeidsavtalen:

<u>Vedlegg 1:</u>	Tilsagnsbrev
<u>Vedlegg 2:</u>	Prosjektbeskrivelse
<u>Vedlegg 3:</u>	Budsjett
<u>Vedlegg 4:</u>	Prosjektbakgrunn

Ved eventuell motstrid mellom Tilsagnsbrevet og Samarbeidsavtalen, skal Tilsagnsbrevet ha forrang.

2. Definisjoner

Force majeure	Uforutsigbare eller eksepsjonelle omstendigheter utenfor en Parts kontroll.
Immaterielle rettigheter	Alle rettigheter til tekniske løsninger, metoder, prosesser og prosedyrer, enten de er patentert, kan patenteres eller ikke. Videre omfatter immaterielle rettigheter alle opphavsrettigheter og rettigheter til varemerker, design, plantesorter, databaser, kretsmønstre, tegninger, spesifikasjoner, prototyper, bedriftshemmeligheter og lignende.
Kommersiell utnyttelse	Direkte og indirekte bruk av Prosjektresultater i forbindelse med utvikling og/eller markedsføring av produkter, tjenester eller prosesser, eller overføring og/eller lisensiering av bruk av Prosjektresultater til tredjepart. Publisering gjennom forlag regnes ikke som Kommersiell utnyttelse.
Konfidensiell informasjon	Informasjon som gis skriftlig eller i en annen form og merket «konfidensiell», eller som ble gitt muntlig og oppgitt til å være konfidensiell, nedtegnet innen fjorten – 14 – dager, og merket konfidensielt av Parten som ga informasjonen.
Prosjektbakgrunn	All data, kunnskap eller informasjon — uansett form eller natur (materiell eller immateriell), inkludert eventuelle rettigheter som for eksempel immaterielle rettigheter — som er: (a) holdt av en

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

part før de tiltrådte samarbeidsavtalen; og (b) nødvendig for å gjennomføre prosjektet eller utnytte prosjektresultatene. Den enkelte Parts Prosjektbakgrunn fremgår av Vedlegg 4.

Prosjektresultater

Alle resultater som skapes eller oppnås i forbindelse med Prosjektet, herunder Immaterielle Rettigheter, uavhengig av om resultatene er vernet av lovgivning eller ikke.

Rimelige og rettfærdige vilkår

Egnede vilkår, herunder økonomiske betingelser eller bestemmelser om vederlagsfrihet, som tar høyde for de konkrete omstendighetene ved den aktuelle forespørsel om eierskap eller bruksrett. Ved fastsettelsen av vilkårene skal verdien av de aktuelle prosjektresultater eller prosjektbakgrunn, finansielle og ikke-finansielle bidrag, samt omfang, varighet eller andre karakteristika ved den forespeilede utnyttelse, tas med i betraktning. Vilråene skal utformes på en slik måte at de sikrer at eventuelle foretak som deltar i Prosjektet ikke mottar indirekte statsstøtte, slik dette er beskrevet i ESAs «Retningslinjer for statsstøtte til forskning, utvikling og innovasjon», paragraf 29 bokstav b), c) eller d)¹.

3. Varighet og fratreden av en Part

Samarbeidsavtalen gjelder fra det tidspunktet Partene har signert den og frem til Prosjektet er ferdigstilt. Etter dette tidspunktet opphører Samarbeidsavtalen automatisk med unntak av bestemmelsene i punkt 6, 7, 8, 9, 10 og 13.

Partene har anledning til å tre ut av Prosjektet og si opp Samarbeidsavtalen for eget vedkommende, før prosjektperioden er utløpt. Slik oppsigelse må fremmes med minimum 6 måneders skriftlig varsel til de øvrige Partene. Ved slik førtidig avslutning plikter Parten som trer ut av Prosjektet å legge forholdene til rette for at øvrige Parter kan videreføre Prosjektet. Herunder skal Parten fortsette å gi bruksrett i henhold til Tilsagnsbrevet og Samarbeidsavtalen som om vedkommende hadde fortsatt å være en Part i Prosjektet i hele Prosjektets varighet. Bestemmelsene i punkt 6, 7, 8, 9, 10 og 13 i Samarbeidsavtalen skal fortsette å gjelde for den Parten som trer ut av Prosjektet.

Den Parten som frivillig trer ut av Prosjektet skal ha bruksrett til Prosjektresultater skapt frem til tidspunktet for uttreden, i tråd med punkt 7.

4. Kontaktpersoner

Kontaktperson hos Havforskningsinstituttet	Stein Mortensen	stein.mortensen@hi.no
Kontaktperson hos Oslofjordens Friluftsråd	Dag-Roal Wisløff	dagroal@oslofj.no

¹ [EUR-Lex - E2022C0230 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

Kontaktperson hos Oslofjorden kompetansesenter for marint vern og restaurering	Tobias Rosendal Bech	post@sjokrepsen.no
Kontaktperson hos Færder nasjonalpark	Anne Sjømæling	anne.sjomaling@statsforvalteren.no
Kontaktperson hos Ytre Hvaler nasjonalpark	Monika Olsen	monika.olsen@statsforvalteren.no
Kontaktperson hos Storm Østers AS	Petter Bjørge	petter@bjorge.no

5. Partenes forpliktelser

5.1 Generelt

Prosjektansvarlig har det overordnede ansvaret for at Prosjektet gjennomføres i samsvar med Tilsagnsbrevet inkludert Prosjektbeskrivelsen, og for at forpliktelsene overfor (Finansiør) oppfylles.

Partene plikter å bidra til gjennomføringen av Prosjektet og til at oppfyllelsen av Tilsagnsbrevet er i samsvar med Samarbeidsavtalen og Prosjektbeskrivelsen.

Arbeidet skal gjennomføres i samsvar med god forskningspraksis. Forskingen skal være kildebasert, etterrettelig, kvalitetssikret og uavhengig. Partene plikter å følge gjeldende lover og forskrifter, samt regler og retningslinjer som er relevante for gjennomføringen av Prosjektet, herunder etiske regler og retningslinjer samt anerkjente kvalitetsstandarder og normer.

Partene har personal- og økonomiansvar for eget personale tilknyttet Prosjektet og hver av Partene har arbeidsgiveransvar for sine egne ansatte i Prosjektet. Partene skal veilede og følge opp det arbeidet eget personale gjør i Prosjektet, og skal samarbeide om den nærmere tilretteleggingen, utførelsen og oppfølgingen av samarbeidet.

Innlemmelse av stipendiater i Prosjektet skal avtales for hvert enkelt tilfelle.

Partene plikter å sikre at enhver som utfører arbeid i Prosjektet på vedkommendes vegne respekterer de rettighetene og forpliktelsene som følger av Samarbeidsavtalen.

Partene plikter å melde fra til Prosjektansvarlig om omstendigheter som skulle oppstå som er av betydning for gjennomføringen av Prosjektet.

5.2 Underleverandører

Samarbeidspartnerne kan, med skriftlig samtykke fra Prosjektansvarlig, overlate utføringen av enkelte oppgaver til en underleverandør. I slike tilfeller er Samarbeidspartnerne fullt ansvarlig for utførelsen av disse oppgavene på samme måte som om Samarbeidspartnerne selv sto for utførelsen.

Underleverandører skal ikke ha rettigheter til Prosjektresultater.

5.3 Finansiering

Prosjektansvarlig mottar og administrerer Miljødirektoratet sitt økonomiske bidrag til Prosjektet på vegne av Partene.

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

Hver av Partene skal i tråd med egne revisjons- og styringsprinsipper være fullt ut ansvarlig for å dokumentere sine prosjektkostnader, både overfor Miljødirektoratet og de øvrige Partene. Dokumentasjon skal gis på forespørsel fra enten Prosjektansvarlig eller Miljødirektoratet.

5.4 Budsjett og fakturering

Budsjett og vilkår for fakturering fremkommer av Vedlegg 3.

5.5 Eierskap til innkjøpt utstyr/infrastruktur

Den Part som har kjøpt inn utstyr til Prosjektet skal også beholde eierskapet til det. Den som har kjøpt inn utstyret skal stille slikt utstyr til disposisjon for de andre Partene dersom det er nødvendig for Partenes bidrag til Prosjektet.

6. Prosjektbakgrunn

Eiendomsrett til Prosjektbakgrunn beholdes av den Part som brakte denne inn i Prosjektet. Prosjektbakgrunn som inngår i Prosjektet fra oppstart fremgår av Vedlegg 4.

Prosjektbakgrunn som bringes inn i Prosjektet underveis i Prosjektperioden skal skriftlig forelegges Prosjektansvarlig, godkjennes av de øvrige Partene og inntas i Vedlegg 4.

Et hvert resultat av Prosjektet som ikke er Prosjektbakgrunn i henhold til Vedlegg 4, og som heller ikke er godkjent som Prosjektbakgrunn av de andre Partene, har automatisk status som Prosjektresultat.

Partene skal ha vederlagsfri bruksrett til Prosjektbakgrunn som er nødvendig for gjennomføringen av eget arbeid i Prosjektet.

Bruksrett skal gis til Prosjektbakgrunn som er nødvendig for kommersiell utnyttelse av en Parts egne Prosjektresultater. Slik bruksrett skal gis på Rimelige og rettferdige vilkår.

7. Prosjektresultater

7.1. Eierskap

Eiendomsrett til Prosjektresultater skal tilfalle den Part som har skapt dem.

Dersom to eller flere Parter sammen har skapt Prosjektresultater og det ikke er mulig å dele disse, skal de ha felles eierskap til disse. Partenes ideelle eierandeler skal tilsvare den respektive Parts forholdsmessige intellektuelle bidrag til Prosjektresultatet.

Parter som eier Prosjektresultater i fellesskap skal, innen 6 måneder fra de aktuelle Prosjektresultatene ble skapt, enes om avtale om utnyttelse av disse Prosjektresultatene, herunder eventuelle beskyttelsestiltak og kostnadsfordeling for slike tiltak. Avtalen skal utformes slik at foretakene som deltar i prosjektet ikke mottar indirekte statsstøtte, slik det kommer frem av ESAs retningslinjer for støtte til forskning, utvikling og innovasjon, paragraf 29². Avtalen bør som et minimum omfatte følgende punkter:

- En tydelig angivelse av Prosjektresultatet, herunder den enkelte Parts eierandel.
- Bestemmelser om hvilken Part som skal ha ansvar for å beskytte og vedlikeholde Prosjektresultatet, herunder dennes fullmakter.

² [EUR-Lex - E2022C0230 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

- En detaljert plan for hvordan Prosjektresultatet skal beskyttes, forsvares, vedlikeholdes og brukes, herunder en plan for forretningsmessig utnyttelse.

7.2. Bruksrett til Prosjektresultater

Partene skal under Prosjektperioden ha vederlagsfri bruksrett til Prosjektresultater som er nødvendige for gjennomføringen av eget arbeid i Prosjektet.

Bruksrett til andre Parters Prosjektresultater som er nødvendig for kommersiell utnyttelse av egne Prosjektresultater, skal gis på Rimelige og rettferdige vilkår.

Partene skal ha rett til vederlagsfri bruk av Prosjektresultatene til intern undervisning og ikke-økonomiske forskningsformål.

Bruksrett utover det som er avtalt i dette avsnittet skal skje på nærmere avtalte vilkår mellom den Part som eier Prosjektresultatet og den Part som ønsker slik bruksrett.

8. Publisering

Partene har rett til å offentliggjøre sine egne Prosjektresultater. Prosjektresultatene skal gjøres kjent så hurtig som mulig. Parter med felles eiendomsrett til Prosjektresultater kan offentliggjøre slike i fellesskap.

Forfatterskap og medforfatterskap skal baseres på kriteriene i den til enhver tid gjeldende versjonen av Vancouver-protokollen om medforfatterskap til vitenskapelige publikasjoner (<http://www.icmje.org/>).

En Part skal ikke offentliggjøre en annen Parts Prosjektresultater eller Prosjektbakgrunn. Dersom Prosjektresultater eller Prosjektbakgrunn er integrert med en annen Parts Prosjektresultater, kreves den annen Parts skriftlige forhåndssamtykke ved publisering. Et slikt samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn og skal begrunnes skriftlig innen 30 virkedager etter mottatt skriftlig henvendelse.

Dersom en mastergrad eller doktorgrad inngår i Prosjektet, er hensikten at dette arbeidet skal publiseres. Ingen av bestemmelsene i denne Samarbeidsavtalen skal tolkes eller anvendes på en slik måte at det hindrer eller hindrer oppnåelse av mastergrad og/eller doktorgrad.

Planer om offentliggjøring skal sendes til Prosjektansvarlig og de øvrige Partene. Partene har en frist på 45 virkedager fra slik melding ble gitt til å begjære midlertidig utsettelse av offentliggjøringen.

Begjæring om utsettelse av offentliggjøring skal være begrunnet i at Parten

- a) har legitime kommersielle interesser som kommer i fare ved en eventuell offentliggjøring eller
- b) vil få vanskeligheter med å beskytte egne Prosjektresultater eller Prosjektbakgrunn.

Parten(e) som anmoder om utsettelse skal innen 14 kalenderdager forsøke å finne akseptable justeringer av den planlagte offentliggjøringen, alternativt anmode om utsatt publisering på inntil 90 kalenderdager fra den dag melding om offentliggjøring ble gitt, for å sørge for relevant beskyttelse. For innsending av patentsøknad kan det i slike tilfeller som hovedregel gis 90 dagers frist etter at en Part har begjært utsettelse.

9. Konfidensialitet

I Prosjektperioden, og for en påfølgende periode på 3 år, plikter Partene å holde hemmelig all Konfidensiell informasjon de får kjennskap til i forbindelse med Prosjektet, og å oppbevare denne på

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

en sikker måte. Konfidensiell informasjon skal kun benyttes til å utføre oppgaver i Prosjektet og til å nyttiggjøre seg Prosjektresultater, eller som avtalt med eller forutsatt av den utleverende Part.

Partene skal påse at alle ansatte og tredjeparter, herunder tilknyttede enheter, leverandører og underleverandører, som gis tilgang til Konfidensiell informasjon blir gjort kjent med og overholder ovennevnte konfidensialitetsforpliktelse. Ved behov kan det inngås en egen konfidensialitetsavtale med tilsvarende innhold som i dette punktet.

Følgende informasjon regnes ikke som konfidensiell informasjon:

- a) Informasjon som allerede var kjent for mottaker på det tidspunkt den ble mottatt.
- b) Informasjon som er eller blir alminnelig kjent på annen måte enn ved brudd på konfidensialitetsforpliktelser under denne Samarbeidsavtalen.
- c) Informasjon som mottas fra tredjepart uten kjente konfidensialitetsforpliktelser.
- d) Informasjon som er utviklet av en Part uten bruk av konfidensiell informasjon.

Konfidensialitetsforpliktelsen skal ikke hindre offentliggjøring av Prosjektresultater i tråd med bestemmelsene i punkt 8 Publisering. Konfidensialitetsforpliktelsen hindrer heller ikke utlevering av Konfidensiell informasjon til Miljødirektoratet eller lovpålagt utlevering til domstoler og andre offentlige myndigheter, samt utlevering i medhold av Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova). Den utleverende Part skal varsles ved slik utlevering.

10. Ansvar, Force majeure og Mislighold

10.1. Ansvar

10.1.1. Ingen garanti

Partene innestår ikke for at informasjon eller materiale (inkludert Prosjektbakgrunn og Prosjektresultater) som de gir eller stiller til rådighet for de øvrige Partene i Prosjektet er feilfrie, komplette, egnet for et bestemt formål eller anvendelige for mottakers behov. Partene innestår heller ikke for at slik informasjon eller materiale ikke krenker, eller vil kunne krenke, tredjeparts immaterielle eller andre rettigheter. Partene plikter umiddelbart å varsle de øvrige Partene dersom de blir kjent med, eller har grunn til å tro, at en krenkelse av tredjepartsrettigheter har eller vil kunne finne sted.

En Part som mottar eller gjør bruk av slik informasjon eller materiale som nevnt i avsnittet over er selv fullt ut ansvarlig for bruken. En Part som avgir bruksrettigheter kan ikke holdes ansvarlig for eventuelle krenkelser av tredjeparts immaterielle eller andre rettigheter som følge av at en annen Part utøver sin bruksrett.

10.1.2. Ansvarsbegrensning

Ingen Part skal være ansvarlig overfor noen annen Part for indirekte tap eller følgetap eller lignende skade som, men ikke begrenset til, tap av fortjeneste, tap av inntekt eller tap av kontrakter.

En Parts samlede ansvar under Samarbeidsavtalen overfor de andre Partene skal være begrenset oppad til nevnte Parts andel av de samlede kostnadene (mottatt og/eller bidratt) for Prosjektet, som angitt i Vedlegg 3.

De ovennevnte ansvarsbegrensningene får ikke anvendelse hvor tapet eller skaden skyldes et grovt uaktsomt eller forsettlig forhold på en skadevoldende Parts hånd.

Bestemmelsene i denne Samarbeidsavtalen endrer eller begrenser ikke en Parts generelle ansvar etter norsk lov, slik som ansvar for skade på en annen Parts eiendom eller skade på en person.

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

10.1.3. Skade påført tredjepart

Hver Part er selv ansvarlig for alle tap, materiell skade og personskade påført en tredjepart som følge av Partens utførelse av sine forpliktelser under denne Samarbeidsavtalen, eller fra Partens anvendelse av Prosjektbakgrunn eller Prosjektresultater.

10.1.4. Melding om tap og skade

Hver Part skal melde fra til Prosjektansvarlig om ethvert krav om erstatning eller lignende relatert til Prosjektet som blir reist mot Parten.

10.2. Force majeure

Partene kan ikke holdes ansvarlig for eventuelt mislighold av forpliktelser etter Samarbeidsavtalen som skyldes Force majeure. Partene skal umiddelbart varsle Prosjektansvarlig om slike Force majeure-situasjoner. Dersom hindringene varer eller forventes å vare mer enn 6 uker, eller vil ha alvorlige konsekvenser for andre Parter gjennomføring av Prosjektet, kan Prosjektansvarlig beslutte omfordeling av oppgaver i Prosjektet.

10.3. Mislighold

Dersom en av Partene misligholder sine forpliktelser i henhold til Samarbeidsavtalen skal den misligholdende Part innen 30 dager etter å ha mottatt en skriftlig advarsel fra Prosjektansvarlig rette opp i forholdet.

Dersom en Parts mislighold ikke blir rettet innen overnevnte frist, eller den misligholdende Part vurderes å ikke være i stand til å rette opp misligholdet innen fristen, kan misligholdet anses som et vesentlig mislighold.

Ved vesentlig mislighold kan Samarbeidsavtalen heves med umiddelbar virkning for denne Parten, herunder skal denne Parten fratre Prosjektet. Ved vesentlig mislighold skal den misligholdende Part dekke eventuelle kostnader som de øvrige Partene pådrar seg som følge av det vesentlige misligholdet og legge forholdene til rette for at øvrige Parter kan videreføre Prosjektet, uten krav om kompensasjon. Herunder skal Parten fortsette å gi bruksrett i henhold til Tilsagnsbrevet og Samarbeidsavtalen som om vedkommende hadde fortsatt å være en Part i Prosjektet i hele Prosjektets varighet.

11. Endringer

Hver av Partene kan skriftlig foreslå endringer i Prosjektet så lenge endringene er innenfor rammene av Prosjektet og i tråd med Tilsagnsbrevet, Vedlegg 1. Eventuelle endringer forutsetter enighet mellom Partene og vesentlige endringer i Prosjektet må godkjennes av Miljødirektoratet før de igangsettes. Alle endringer skal nedfelles skriftlig.

Hver av Partene kan skriftlig foreslå endringer til Samarbeidsavtalen, så lenge endringene er innenfor rammene av Prosjektet og i tråd med Tilsagnsbrevet, Vedlegg 1. Eventuelle endringer forutsetter enighet mellom Partene. Alle endringer skal nedfelles skriftlig.

12. Eksportkontroll

Partene erkjenner og samtykker i å overholde alle gjeldende lover og forskrifter om eksportkontroll, sanksjoner og toll. Denne forpliktelsen gjelder alle varer, programvare, teknologi, tjenester og relatert dokumentasjon som leveres i henhold til denne Samarbeidsavtalen.

En Part som eksporterer ovennevnte, skal søke om nødvendige lisenser i god tid før eksport finner sted.

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

13. Lovvalg og verneting

Samarbeidsavtalen følger norsk rett. Tvister søkes løst gjennom forhandlinger eller frivillig mekling. Lykkes ikke dette, kan tvisten bringes inn for de ordinære domstoler til avgjørelse. Partene vedtar Oslo tingrett som verneting.

14. Signaturer

Denne Samarbeidsavtalen er signert elektronisk og er digitalt fordelt.

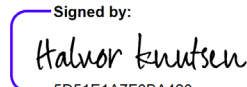
For Prosjektansvarlig Havforskningsinstituttet

Signatur:
 Navn: Karin Kroon Boxaspen

E-post: karin.boxaspen@hi.no

Stilling: Forskningsdirektør

Dato: 8/9/2026

Signatur:
 Navn: Halvor Knutsen

E-post: Halvor.Knutsen@hi.no

Stilling: Programleder

Dato: 8/5/2026

For Oslofjordens Friluftsråd

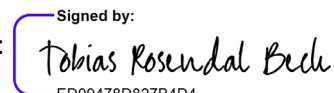
Signatur:
 Navn: Liv Marit Hansen

E-post: livmarit@oslofjf.no

Stilling: Avdelingsleder Natur og friluftsliv

Dato: 7/9/2026

For Oslofjorden kompetansesenter

Signatur:
 Navn: Tobias Rosendal Bech

E-post: post@sjokrepsen.no

Stilling: Daglig Leder

Dato: 7/10/2026

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

For Færder nasjonalpark

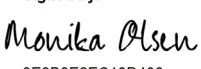
Signed by:
Signatur:
DE061DEE4C81494...
Navn: Anne Sjømæling

E-post: anne.sjomaling@statsforvalteren.no

Stilling: Nasjonalparkforvalter

Dato: 8/5/2026

For Ytre Hvaler nasjonalpark

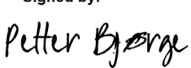
Signed by:
Signatur:
3E9B8E2EC19D406...
Navn: Monika Olsen

E-post: monika.olsen@statsforvalteren.no

Stilling: Nasjonalparkforvalter

Dato: 7/10/2026

For Storm Østers AS

Signed by:
Signatur:
14547C57C0874EE...
Navn: Petter Bjørge

E-post: post@osters.no

Stilling: DL / Eier

Dato: 8/5/2026

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

Vedlegg 1: Tilsagnsbrev – *separat vedlegg*

Vedlegg 2: Prosjektbeskrivelse - *separat vedlegg*

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

Vedlegg 3: Budsjett og vilkår for fakturering*Beløp i NOK1000*

	2026		2027		Sum
Navn på Partnerne	Miljødirektoratet	Egenfinansiering	Miljødirektoratet	Egenfinansiering	
Havforskningsinstituttet	952,5	60	952,5	60	2025
Oslofjordens Friluftsråd	252,5	60	252,5	60	625
Oslofjorden kompetansesenter	305	20	305	20	650
Færder nasjonalpark	15	45	15	45	120
Ytre Hvaler nasjonalpark	15	45	15	45	120
Storm østers AS	85	125	85	125	420
Sum	1625	355	1625	355	3960

Disse summene er tildelinger til hver av Partene per år for å dekke lønn og andre driftsutgifter til Partene som spesifisert i Prosjektbeskrivelsen og Tilsagnsbrevet.

Utbetaling til Samarbeidspartnerne vil kun skje dersom framdriftsrapporter er i samsvar med Samarbeidsavtalen og Prosjektbeskrivelsen. For å motta utbetaling må Samarbeidspartnerne oppfylle de fastsatte fremdriftskravene for Prosjektet.

Samarbeidspartnere skal sende faktura til Prosjektansvarlig etterskuddsvis per tertial.

Fakturering baseres på påløpte kostnader for perioden samt et perioderegnskap som vedlegges. Spesifikasjon over timeforbruk og timesats, eventuelt andel av årsverk og navn på den som har utført arbeidet samt spesifikasjon av andre driftskostnader, skal fremkomme på vedlegg til fakturaen. Reiseutgifter dekkes etter statens satser. Timelister, signert av den ansatte, skal kunne fremlegges på forespørsel.

Faktura skal ha tretti (30) dagers betalingsfrist fra fakturadato.

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

Alle utbetalinger skal være i NOK ekskl. mva.

Faktura til Havforskningsinstituttet skal sendes elektronisk som EHF knyttet mot Havforskningsinstituttets org.nr.: 971 349 077.

Betalingsopplysninger må være spesifisert på faktura.

Fakturaadresse:

Havforskningsinstituttet
Fakturamottak DFØ
Postboks 4746 Torgarden
7468 TRONDHEIM

Merking av faktura:

For å sikre rask og korrekt behandling av fakturaen må alle fakturaer påføres korrekt fakturaadresse.

Faktura skal merkes med 36802504 i feltet Deres referanse (EHF-tag: *Invoice/BuyerReference/ID*). Det er viktig at dette feltet bare inneholder dette nummeret.

Prosjektnummer 16477 og prosjektnavn «Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden» må fremgå andre steder på faktura.

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

Vedlegg 4: Prosjektbakgrunn

Dette vedlegget identifiserer relevant Prosjektbakgrunn som hver Part i Samarbeidsavtalen bringer inn i Prosjektet. Dette representerer status på tidspunktet for signering av Samarbeidsavtalen:

Vedlegget skal liste opp bidrag eller immaterielle rettigheter eller know-how som:

- en Part bringer inn i Prosjektet,
- og som er nødvendig for å gjennomføre Prosjektet eller utnytte Prosjektresultatene,
- og som er skapt uavhengig av Prosjektet.

Noen eksempler på Prosjektbakgrunn inkluderer:

- tidligere FoU-resultater som anses som viktige og som er generert av en Part
- konkret kunnskap om spesifikke områder/spørsmål/aktiviteter som spiller en viktig rolle i Prosjektet;
- publikasjoner som er relevante for Prosjektet med lisensvilkår som begrenser bruken av publikasjonen;
- patenter og beskyttet teknologi eller materiale;
- utviklede metoder og modeller;
- biologisk materiale inkludert i Prosjektet.

Havforskningsinstituttet

Ingen data, know-how eller annen informasjon fra **Havforskningsinstituttet** er nødvendig for en annen Parts gjennomføring av Prosjektet eller for utnyttelse av egne Prosjektresultater utenfor Prosjektet.

Oslofjordens Friluftsråd

Ingen data, know-how eller annen informasjon fra **Oslofjorden friluftsråd** er nødvendig for en annen Parts gjennomføring av Prosjektet eller for utnyttelse av egne Prosjektresultater utenfor Prosjektet.

Oslofjorden kompetansesenter for marint vern og restaurering

Ingen data, know-how eller annen informasjon fra **Oslofjorden kompetansesenter for marint vern og restaurering** er nødvendig for en annen Parts gjennomføring av Prosjektet eller for utnyttelse av egne Prosjektresultater utenfor Prosjektet.

Færder nasjonalpark

Ingen data, know-how eller annen informasjon fra **Færder nasjonalpark** er nødvendig for en annen Parts gjennomføring av Prosjektet eller for utnyttelse av egne Prosjektresultater utenfor Prosjektet.

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden, 26S1B12D

Ytre Hvaler nasjonalpark

Ingen data, know-how eller annen informasjon fra **Ytre Hvaler nasjonalpark** er nødvendig for en annen Parts gjennomføring av Prosjektet eller for utnyttelse av egne Prosjekresultater utenfor Prosjektet.

Storm østers AS

Ingen data, know-how eller annen informasjon fra **Storm østers AS** er nødvendig for en annen Parts gjennomføring av Prosjektet eller for utnyttelse av egne Prosjekresultater utenfor Prosjektet.

Havforskningsinstituttet
Postboks 1870 Nordnes
5817 BERGEN

Trondheim, 12.04.2026

Deres ref.:
26S1B12D
Stein Håkon Mortensen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2026/1361
26011451

Saksbehandler:
Ingrid Elise Saltvedt Haarst

Tilskudd til - Tilskudd til vannmiljøtiltak - Restaurering av flatøstersbunn Oslofjorden

Vi viser til søknaden datert 15.01.2026 med referansenummer 26S1B12D om tilskudd på kr 3 250 000. Vi har behandlet søknaden og gir med dette et tilskudd på kr 3 250 000. Tilskuddet blir utbetalt når du/dere har rapportert i tråd med kravene under. Tiltaket som gis tilskudd er "Tilskudd til vannmiljøtiltak - Restaurering av flatøstersbunn Oslofjorden".

Sammendrag av søknaden

"Prosjektets mål er å bidra til å etablere funksjonell fjordbunn med flatøstersbanker i Oslofjorden, som på sikt også kan bli en økonomisk ressurs. Det skal gjennomføre anvendt FoU med kartlegging, biosikkerhet, identifisering av mulige restaureringsområder og utvikling av en bærekraftig modell for næringsvirksomhet (høsting og dyrking). Prosjektet innehar derfor både innhenting av data, planlegging og oppstart av gjennomføring. Prosjektgruppen består av representanter fra både forskningsmiljø, forvaltning og næring. Prosjektaktiviteten er koblet opp mot Havforskningsinstituttets overvåking og strømodellering og det er tatt kontakt med internasjonale fagmiljø."

Begrunnelsen for vedtaket

Miljødirektoratet har innvilget søknaden i sin **helhet** etter forskrift om tilskudd til vannmiljøtiltak, kalking og anadrom laksefisk og Stortingets årlige budsjettvedtak, kap. 1420 post 80. Prosjektet faller inn under formålet med tilskuddsordningen "Tilskudd til vannmiljøtiltak, inkludert restaureringstiltak for Oslofjorden, kalking og anadrom laksefisk". Opplysninger fra søknaden og Vann-Nett er lagt til grunn.

Krav til gjennomføring av tiltak

- Dere må levere sluttrapport i tråd med beskrivelsen under.
- Nødvendige avtaler og tillatelser/samtykke fra grunneiere/rettighetshavere og tillatelse fra relevante myndigheter som statsforvalter og kommune skal være innhentet før oppstart av prosjektet. Dersom det er relevant.
- Gjennomføring av tiltak skal skje i henhold til anerkjent metodikk i vassdrag/kyst, se Vannportalen: [Veiledning - restaurering av vassdrag \(vannportalen.no\)](https://vannportalen.no) og naturmangfoldloven. Der det skal gjennomføres undersøkelser og analyser, så skal disse utføres i samsvar med standardisert metodikk. Der det skal tas i bruk metoder som ikke er

- standardisert, så skal beste tilgjengelige metodikk ut fra vitenskapelige kriterier benyttes.
- Resultater fra undersøkelser og analyser i vassdrag og/eller kystvann skal registreres i fagsystem: [Vannmiljø](#) innen 1. januar 2027.
Nettsiden: <https://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no> gir informasjon om dataregistrering og utfylling av importskjema.
 - Tiltaket skal dokumenteres gjennom gode før og etterbilder som legges ved sluttrapport for bruk i en ev mediesak og annet. Dersom det er tatt video av tiltaket, så ønsker vi også det. Dere må gjerne synliggjøre prosjektet i egnede media.

Krav til regnskap

- Mottaker av tilskudd, med hjemmel i forskrift §12, skal rapportere faglig og oversende regnskap på bruk av tilskuddsmidlene i Miljødirektoratet sitt elektroniske søknadssenter innen fristen fastsatt i tilskuddsvedtaket.
- Oppnådde resultater skal beskrives opp mot formålet i tilskuddsbrevet.
- Regnskapet skal ha en del som er satt opp i henhold til omsøkt budsjett.
- Regnskapets andre del skal vise alle transaksjoner knyttet til tilskuddsmidlene.
- Regnskapet skal underskrives av ansvarlig søker og i tillegg regnskapsfører, i de tilfeller det ikke er samme person.
- For private virksomheter, så gjelder det at når tilskuddet er 500 000 kroner, eller høyere, skal regnskapet være revidert av statsautorisert revisor.
- For institusjoner som benytter kommunerevisjon eller annen offentlig revisjonsorgan, skal tilskuddet være revidert av statsautorisert revisor når tilskuddet er over 1 million kroner.
- Alle beløp skal oppgis eksklusive merverdiavgift, der tilskuddsmottaker har momskompensasjon eller fradrag for merverdiavgift. Har tilskuddsmottaker ikke momskompensasjon eller fradrag for merverdiavgift, kan dette oppgis inkludert merverdiavgift, men da skal det gis en forklaring på hvorfor.
- Innholdet i søknad og rapport blir offentlig. Unngå derfor å legge ved sensitiv informasjon i regnskapet. Referer heller til innholdet i rapporten.

Vi stiller følgende krav til rapportering

Leveranse	Beskrivelse	Frist
Statusrapport	Status for fremdrift i prosjektet.	15.12.2026
Sluttrapport	Sluttrapport for prosjektet.	15.09.2027

Rapportering skjer i søknadssenteret.

Tilsagnet er gyldig til 31.07.2027. Tilsagnet faller bort, dersom du/dere ikke overholder rapporteringskravene.

Utbetalingsplan

Planlagt utbetalt	Beskrivelse	Beløp
202605	Utbetaling av tilskudd mai 2026	512 500
202608	Utbetaling av tilskudd august 2026	512 500

202610	Utbetaling av tilskudd oktober 2026	512 500
202612	Utbetaling av tilskudd desember 2026	512 500
202703	Utbetaling av tilsagn mars 2027	600 000
202706	Utbetaling av tilsagn juni 2027	600 000

Gi beskjed dersom tiltaket ikke kan gjennomføres som planlagt

Du/dere må umiddelbart gi oss beskjed dersom forutsetningene for å gjennomføre tiltaket endres vesentlig eller faller bort. Det kan for eksempel være at tidsplanen ikke kan overholdes, eller at det oppstår andre tekniske, faglige eller økonomiske endringer.

Tilskuddet skal ikke være med på å finansiere økonomisk aktivitet

Tilskudd skal ikke kryssubsidiere økonomisk aktivitet, vri eller true med å vri konkurransen. Dersom du/dere har både økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet, skal du/dere ha adskilte regnskap for disse. Felleskostnader skal fordeles på en forholdsmessig måte mellom den økonomiske aktiviteten og den ikke-økonomiske aktiviteten.

Lønns- og arbeidsvilkår

Som mottaker av tilskudd er du/dere forpliktet til å sørge for at arbeidstakere som jobber på prosjekter, helt eller delvis finansiert av tilskuddsmidler, ikke har lønns- og arbeidsvilkår som er dårligere enn minstekravene i arbeidsmiljølovgivning og folketrygdlov med tilhørende forskrifter. Dette gjelder også for underleverandører.

Bruken av midlene kan bli kontrollert

Miljødirektoratet og/eller Riksrevisjonen kan kontrollere om tilskuddet er brukt i tråd med betingelsene for å få tilskudd og vilkårene knyttet til tilskuddet.

Miljødirektoratet kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom du/dere ikke bruker midlene i tråd med betingelsene og vilkårene.

Du/dere må oppbevare bilagene til regnskapet for tiltaket i tråd med bokføringslovens generelle regler om bilag.

Klagerett

Du/dere kan klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven kap. VI. Fristen for å klage er tre uker fra du/dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kjersti Solvoll
seksjonsleder

Ingrid Elise Saltvedt Haarstad
saksbehandler

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Vogts gate 17 1532 MOSS

Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden – en sunnere sjøbunn og grunnlag for høsting og dyrking av flatøsters som ny næringsvirksomhet

Bakgrunn

Intakte bunnflater med filtrerende organismer har en positiv effekt på vannmiljøet. Det kanskje beste eksempelet er skjellbanker, som filtrerer ut mikroorganismer som binder næringssalter som nitrogenforbindelser og fosfat. Skjellene frigir avføringspartikler og partikler med organisk materiale som «falsk avføring», såkalt pseudofaeces. Disse partiklene blir tilgjengelig føde for små organismer på bunnen. Flatøstersbanker og -rev bidrar på denne måten til å øke det biologiske mangfoldet i flere ledd i næringskjedene, selv ved ganske lave tettheter av skjell, og er viktige habitater på grunt vann. Tette skjellbestander kan bygge opp biogene rev, som også gir skjulesteder for et bredt spekter av smådyr og fiskeyngel.

Mer enn 6% av de grunne bunnområdene i Nordsjøen var tidligere dekket av flatøstersbanker. Disse bankene er borte, grunnet overhøsting på slutten av 1800-tallet, nedslamming og forurensing. Den siste nedturen kom på 1980-tallet da parasittsykdommen bonamiose ble innført til Europa og spredd til de fleste europeiske skjelldyrkingsområder. Norge har så langt gått fri, og Norge har i dag de siste intakte, sykdomsfrie bestandene av flatøsters (<https://www.hi.no/hi/nyheter/2026/januar/na-er-norge-eneste-europeiske-land-uten-fryktet-ostersparasitt>)

Havforskningsinstituttet har kartlagt flatøstersbestandene på kyststrekningen fra Telemark til Sognefjorden, og arbeider nå med å utvide arbeidet til blant annet en mer detaljert kartlegging i Vestfold og Østfold.

Flere steder i Europa forsøker man nå å restaurere de opprinnelige flatøstersbankene (se <https://noraeeurope.eu/>). Norsk flatøsters er ved flere anledninger brukt i restaureringsprosjektene (Bos mfl 2023), og flere fagmiljø, blant annet i Frankrike og Nederland, ønsker å bruke norske østersbanker som referanser for eget forsknings- og utviklingsarbeid.

Flatøsters er «klimavinnere». De krever relativt varmt vann for å formere seg, og vi forventer at bestandene vil øke, så fremt de holdes fri for sykdom og ikke høstes på feil måte. Sykdom er den største trusselen. Bonamiose er påvist både i Limfjorden i Danmark (Madsen og Thomassen 2015) og i en bestand på den svenske vestkysten (<https://jordbruksverket.se/djur/djurskydd-smittskydd-djurhalsa-och-folkhalsa/aktuellt-lage-for-smittsamma-djursjukdomar/ostonsjukdomarna-bonamia-ostreae-bonamia-exitiosa-och-marteilia-refringens>). For å unngå smitte er det avgjørende å unngå all import av alt levende materiale fra smittede bestander og infiserte områder og etablere en sikker modell for både restaurering, høsting og østersdyrking.

I områder hvor det etableres tette flatøstersbestander vil disse produsere et høyt antall larver i gyteperiodene. Larvene spres med vannmassene, og riktig forvaltet kan det overtid etablere seg ville bestander som kan høstes. Høsting av østers er i dag ikke regulert, og overhøsting og bruk av destruktive høsteredskaper kan derfor også representere trusler. Hvis høsting og dyrking av flatøsters skal utvikles til en næring, trengs det derfor en ny modell for forvaltning, vern og bærekraftig høsting og produksjon.

Fiskere i Oslofjorden har lokal kunnskap om kystsonen, herunder strømforhold, bunntyper, sesongvariasjoner og biologiske sammenhenger. Samtidig er mange fiskere i en situasjon der tradisjonelt fiske alene ikke gir tilstrekkelig eller forutsigbar inntekt gjennom hele året grunnet innføring av store nullfiskeområder. Dette har aktualisert behovet for mer fleksible og sammensatte driftsformer, der fiskere kan kombinere flere typer aktiviteter basert på eksisterende fartøy, utstyr og kompetanse.

Naturrestaurerende tiltak i kystsonen representerer i denne sammenheng en mulighet for å koble miljømål og næringsutvikling. En fremtidig økt produksjon av lavtrofiske organismer vil bidra til et bedre vannmiljø, og flatøsters er en stedegen art som vil bidra til et bedre vann- og bunnmiljø, samtidig som den er kommersielt interessant.

Tiltak som beskrevet i søknadden kan gjennomføres på en måte som gir noen av de fiskere som blir berørt av restriksjonene en supplerende inntekt, samtidig som deres lokalkunnskap og operative kapasitet tas i bruk på en målrettet og samfunnsnyttig måte. Slike aktiviteter kan utføres sesongvis og tilpasses øvrig drift, og bidrar til bedre utnyttelse av fartøy, arbeidskraft og kompetanse gjennom hele året.

Prosjektet har med de sentrale næringsaktørene. Færder Fiskemottak AS har sitt utspring som et lokalt fiskemottak og har i dag utviklet seg til å fungere som en koordinerende plattform for 20 fiskere, ulike forskningsmiljøer, næringsaktører og frivillige rundt Oslofjorden og omstiller seg til å bli Oslofjordens Kompetansesenter For Marint Vern Og Restaurering. Med eksisterende infrastruktur, logistikk, kjølekjede og etablerte distribusjonskanaler selger de til flere hundre unike kunder i løpet av en uke. De har også over 18 000 sjømatelskende følgere på Facebook. Med dette har virksomheten forutsetninger for å støtte praktisk gjennomføring av naturrestaurerende tiltak, samtidig som den kan fungere som bindeledd mellom lokale aktører og overordnede forvaltningsmål. I Østfold er Storm østers en sentral aktør i Hvaler kommunes «cluster» / gruppe som også er kalt Blå Node, her er det også fiskere, fiskeflåte og utstyr, kompetanse og lokalkunnskap tilgjengelig.

Dette prosjektet skal på denne måten gjennomføre anvendt FoU i hele bredden, med kartlegging, biosikkerhet, identifisering av mulige restaureringsområder og utvikling av en bærekraftig modell for næringsvirksomhet.

Mål

Prosjektets overordnede mål er å bidra til å etablere funksjonell fjordbunn med flatøstersbanker som på sikt også kan bli en økonomisk ressurs.

Delmål er å;

- Bidra til restaurering av marine gruntvannshabitater i Ytre Oslofjord
- Kartlegge eksisterende flatøstersbunn
- Identifisere aktuelle områder for restaurering
- Utvikle en bærekraftig modell for høsting av vill flatøsters
- Utrede mulighetene for dyrking – klekkeri, sjøanlegg og mottak for flatøsters

Gjennomføring og samarbeidsmodell

Prosjektet representerer anvendt Forskning og utviklingsarbeid som kombinerer restaurering av bunnområder i Oslofjorden med utvikling av ny næringsvirksomhet. Færder Fiskemottak AS (som nå omstiller seg til å bli Oslofjordens Kompetansesenter For Marint Vern Og Restaurering) representerer 20 fiskerne i og rundt Oslofjorden, og Petter Bjørge representerer østersmiljøet i Østfold. Begge disse næringsaktørene har et stort nettverk, ressurser og kompetanse som blir brukt i prosjektet. Prosjektet har således et sterkt nettverk av fagpersoner på tvers av fagmiljø, hvor forskning, forvaltning og næring er flettet sammen i delprosjektene og er støttet av en referansegruppe. Prosjektet vil i tillegg koble seg opp mot internasjonale prosjekter som arbeider med kartlegging av østersbunn (Det franske havforskningsinstituttet IFREMER, se Pouvreau mfl 2023), økologi og restaurering (Society for Ecological Restoration SER (<https://ser.org>) og Native Oyster Restoration Alliance (<https://noraeurope.eu/>). Disse er kontaktet i forkant av innsending av søknaden, blant annet via videomøte den 14 januar. Koblingen vil bidra både til deling og innhenting av verdifull kompetanse. Sambeidet kan også tenkes å munne ut i fremtidige felles-Europeiske prosjekter med vår medvirkning.

Prosjektgruppe

Havforskningsinstituttet

Stein Mortensen (prosjektledelse) Mats Bøgwald (feltarbeid etc) og Håvard Frøysa (modellering)
Stein Mortensen
Seniorforsker
Nordnesgaten 50
5005 Bergen
+47 957 55 419
Stein.mortensen@hi.no

Oslofjorden Friluftsråd

Dag-Roal Wisløff
Seniorrådgiver marint liv
Vaterlandsveien 27,
N-3470 SLEMMESTAD
+47 92 49 22 09
dagroal@oslofjf.no

Færder nasjonalpark

Anne Sjømæling
anne.sjomaling@statsforvalteren.no

Ytre Hvaler nasjonalpark

Monika Olsen
Nasjonalparkforvalter
Statforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
klima- og miljøvernavdelingen
+47 69 24 70 24
+47 907 12 929
monika.olsen@statsforvalteren.no
www.statsforvalteren.no/os

Færder Fiskemottak AS (Oslofjordens Kompetansesenter for marint vern og restaurering)

Tobias Rosendal Bech

Fisker og daglig Leder hos Færder Fiskemottak AS
Tenvikveien 373, 3140 Nøtterøy
+47 413 18 801
post@sjokrepsen.no

Storm østers
Petter Bjørge
Storm Østers AS
+47 920 55 283
www.osters.no
www.stormeevent.no

Referansegruppe

Raet nasjonalpark
Jenny Gulbrandsen
Nasjonalparkforvalter
jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no

Jomfruland nasjonalpark
Eirik Dobbedal
Nasjonalparkforvalter
eirik.dobbedal@statsforvalteren.no

Miljødirektoratet
Astrid Winnberg Skoge

Fiskeridirektoratet
Njål Wang Andersen

Indre Skagerrak Fiskerlag
Jan Bredsand
Breisand 103, 3967 STATHELLE
Telefon: 90506393
E-post: janhbredsand@gmail.com

Marinreparatørene
Lars Dalen
97 75 92 05
lars@marinrep.no

Kort beskrivelse av delprosjekter med involverte parter

1. Oppstartsmøte

Ansvarlig: Nasjonalparkstyrene

Parter: alle prosjektdeltakere

Prosjektet innledes med et oppstartsmøte hvor prosjektdeltakere og referansegruppe gjennomgår og diskuterer prosjektets mål, metodikk, gjennomføring, bruksverdi og relevans. Møtet planlegger felles kartleggingsaktivitet i felt (Delprosjekt 2) og mulig restaurering (Delprosjekt 4). Møtet gjennomgår også forvaltningsmessige utfordringer slik at delprosjekt 5 og 6 kan identifisere praktiske flaskehalser, risikomomenter, utarbeide målrettede planer og inkludere nøkkelpersoner fra forvaltningen.

2. Kartlegging av østersbestandens tilstand

Ansvarlig: Havforskningsinstituttet

Parter: Oslofjorden friluftsråd, Færder fiskemottak (Vestfold) og Storm østers (Østfold), Nasjonalparkstyrene

Bedriftene som høster østers i Oslofjorden har en delvis oversikt over flatøstersbestandene, og deler av områdene er kartlagt av Havforskningsinstituttet. Arbeidet med etablering av funksjonell østersbunn krever imidlertid en mer fullstendig kartlegging, samt innhenting av historisk informasjon om tidligere flatøstersbanker, samt sammenfatning av tilgjengelige data (kartarbeid). Det praktiske arbeidet gjennomføres med en felles kartlegging i felt, på begge sider av fjorden. Bestandene kartlegges ved svømming og bruk av USV, der relevant informasjon logges (bunntype, areal, tetthet, rekruttering og overlapp med stillehavsøsters og mengden av denne). Arbeidet gjennomføres som et samarbeid mellom næringsaktører, Oslofjorden friluftsråd og Havforskningsinstituttet.

3. Sykdomskontroll – biosikkerhet

Ansvarlig: Havforskningsinstituttet

Parter: Oslofjorden friluftsråd, Færder fiskemottak (Oslofjorden kompetansesenter) i Vestfold og Storm østers i Østfold

Skjellsykdommer er den største trusselen mot flatøsters. Sykdommen bonamiose er påvist både i Danmark og Sverige. Norge er det siste området i Europa uten denne sykdommen og på grunn av nærheten til smittede bestander i Danmark og Sverige må Ytre Oslofjord anses som høyrisikoområde. Situasjonen ble ytterligere tilspisset av en ulovlig levendelagring av stillehavsøsters med opphav i en smittet sone i Frankrike. For å opprettholde status som sykdomsfri sone må vi i denne situasjonen etablere kontrollpunkter i hhv Østfold og Vestfold. Østers til sykdomskontroll kan identifiseres og samles inn under feltarbeidet beskrevet i forrige punkt. Havforskningsinstituttet er nasjonalt referanselaboratorium (NRL) for skjellsykdommer og gjennomfører disse analysene ihht metoder som er godkjent av EU. Det er etablert en dialog med svenske veterinærmyndigheter (svensk NRL) som gjennomfører sykdomsovervåking på svensk side. Mattilsynet er informert om behovet for kontroll på norsk side.

4. Identifisering av områder for restaurering

Ansvarlig: Havforskningsinstituttet

Parter: Nasjonalparkstyrene og Oslofjorden kompetansesenter, Oslofjorden friluftsråd

Identifisering av mulige områder for restaurering gjøres i år 2 på bakgrunn av data fra kartleggingen, samt gjennomgang av historiske data og strømmodellering i de utpekte områdene. Strøm-modelleringen er viktig for å kunne forutsi spredning av østerslarver med vannstrømmene og forsøke å forutsi hvor flatøsterslarvene slår seg ned. Det er helt sentralt å få utredet hva som er mulig og ønsket å gjøre inne i nasjonalparkene (som etablering av vernede donorbestander som ikke skal høstes) og hvilke områder utenfor nasjonalparkene som kan utvikles til fremtidig høstbare banker og eventuelle områder for østersdyrking. Sentrale forvaltningsetater må medvirke i etablering av plan og valg av områder. Hvis prosjektet på dette tidspunktet har utviklet en modell for restaurering og fortetting av bestander kan vi i år 2

gjennomføre utsettinger som start på restaureringstiltak på noen få utvalgte områder (øst og vest). Dette forutsetter tilgang på sykdomsfri yngel eller små østers innsamlet lokalt. Sannsynligheten for slik tilgang er høy, da det allerede finnes kjente bestander av flatøsters i Oslofjorden.

5. Modell for høsting

Ansvarlig: Havforskningsinstituttet

Parter: sentrale forvaltere, Fiskeridirektoratet

I tillegg til innførsel og spredning av sykdommer er overhøsting og bruk av destruktive høsteredskaper en trussel mot de norske flatøstersbestandene. Høsting av østers er uregulert, med unntak av det generelle prinsippet om at grunneier eier østersen ut til to meters dyp ved middels vannstand. Østershøstere innhenter imidlertid sjelden eller aldri (?) tillatelse før høsting. Utvikling av bærekraftig bruk av ville flatøstersbestander forutsetter derfor en modell hvor sentrale donorbestander vernes, og hvor det defineres høsteområder hvor faktorer som tetthet, rekruttering, størrelse etc kan etableres som kriterier for høsting. Prosjektet skal, i dialog med forvalterne og næringsutøverne, utarbeide forslag til en modell for restaurering, vern, og bruk, som grunnlag for fremtidig næringsutvikling.

6. Modell for østersdyrking – akvakultur og skjellmottak

Ansvarlig: Færder Fiskemottak (Oslofjorden kompetansesenter)

Parter: Havforskningsinstituttet, Bidrag fra forvaltningen

Dyrking av flatøsters er en mulig fremtidig næringsaktivitet i Ytre Oslofjord. Utviklingen har flere flaskehalser, særlig:

- Avsetting av egnede arealer (se også pkt 3).
- Tilgang på sykdomsfri yngel eller undermåls skjell fra ville bestander for videre vekst i anlegg. Yngel kan leveres fra klekkerier eller høstes ved bruk av yngelsamlere. I områder med stillehavsøsters er det en utfordring at disse kan feste seg på samlerne og gjøre yngelsamlingen uforutsigbar. Yngelsamling kan testes ut på utvalgte områder.
- Egnet mottak. Østers i Oslofjorden kan ikke høstes og omsettes direkte, på grunn av faren for matforgiftning. Særlig er norovirus fra kloakkforurenset vann en utfordring. Østersen må derfor høstes i de periodene som har lavest risiko for forurensing på grunn av både algegifter, bakterier og virus. All østers til konsum må i tillegg oppbevares lenge nok i en rensesentral med tilfredsstillende vannkvalitet.

Delprosjektet skal utarbeide en modell for flatøstersdyrking og utrede mulighetene for klekkeriproduksjon, bærekraftig høsting av undermåls skjell og etablering av sikkert skjellmottak. Det legges inn besøk til klekkeri og møter med kompetansemiljø.

Nasjonalparkstyrene og forvaltningsetatene må bidra i dette delprosjektet for å sikre at modellen er i tråd med gjeldende regelverk, arealplaner osv. Det er også sentralt å få definert hvilke aktiviteter som er mulige inne i nasjonalparkene og hvilke som bør etableres i omliggende områder.

7. Sluttkonferanse

Ansvarlig: Nasjonalparkstyrene, Oslofjorden Friluftsråd og Færder fiskemottak (Oslofjorden kompetansesenter)

Parter: alle prosjektdeltakere

Sluttkonferansen brukes til å oppsummere resultatene i de ulike prosjektene. Sentrale tema som kan defineres i forkant av av prosjektet er;

- Vern inne i nasjonalparkene (såkalt *In situ* bevaring) av viktige donor-flatøsterbestander og hvordan disse kan brukes nasjonalt og internasjonalt (blant annet som referanseområder).
- Restaurering, vern og bruk ihht gjeldende verneforskrifter
- Høsting, transport og distribusjon av levende østers ihht biosikkerhet / smittevern
- Drift av mottak (ett eller flere), vannkvalitet og evt behov for oppfølgende prosjekt
- Veien videre etter prosjektet – identifisering av flaskehalser (praktiske og forvaltningsmessige) og behov for oppfølgende studier og nye prosjekter.

Gjennomføringsplan og tidslinje

Prosjektet er planlagt i perioden Juni 2026 til juli 2027. Tidslinjen for delprosjektene beskrevet over er skissert i tabellen:

Delpr.	Vår 2026	Sommer 2026	Høst - vinter	Vår 2027	Sommer 2027	
1	Oppstartsmøte	Feltarbeid		Arbeid med data	Sluttkonferanse og rapportering	
2		Innsamling av prøver		analyser		
3				Gjennomgang av data fra delpr. 1 Strømmodellering		Utsetting – forsøk på restaurering
4		Utvikling av modell for høsting				
5		Besøk på klekkeri Utvikling av modell for dyrking og mottak				

Referanser

Bos, O.G., Duarte-Pedrosa, S., Didderen, K., Bergsma, J.H., Heye, S., Kamermans, P., 2023. Performance of European oysters (*Ostrea edulis* L.) in the Dutch North Sea, across five restoration pilots. *Frontiers in Marine Science* 10:1233744. Doi: 10.3389/fmars.2023.1233744.

Madsen, L., Thomassen, H.E.H., 2015. First detection of *Bonamia ostreae* in native flat oysters from the Limfjord in Denmark. In: European Association of Fish Pathologists, International Conference on Diseases of Fish and Shellfish: Abstract book (pp 92). (O-084), Las Palmas.

Pouvreau, S., Lapègue, S., Arzul, I., Boudry, P., 2023. Fifty years of research to counter the decline of the European flat oyster (*Ostrea edulis*): a review of French achievements and prospects for the restoration of remaining beds and revival of aquaculture production. *Aquatic Living Resources* 36, 13.
<https://doi.org/10.1051/alr/2023006>

Fra: Dag-Roal Wisløff[dagroal@oslofj.no]
Sendt: 26.05.2026 16:20:10
Til: Sjømøling, Anne[anne.sjomaling@statsforvalteren.no]
Tittel: Kart over forekomster av flatøsters i Vestfold

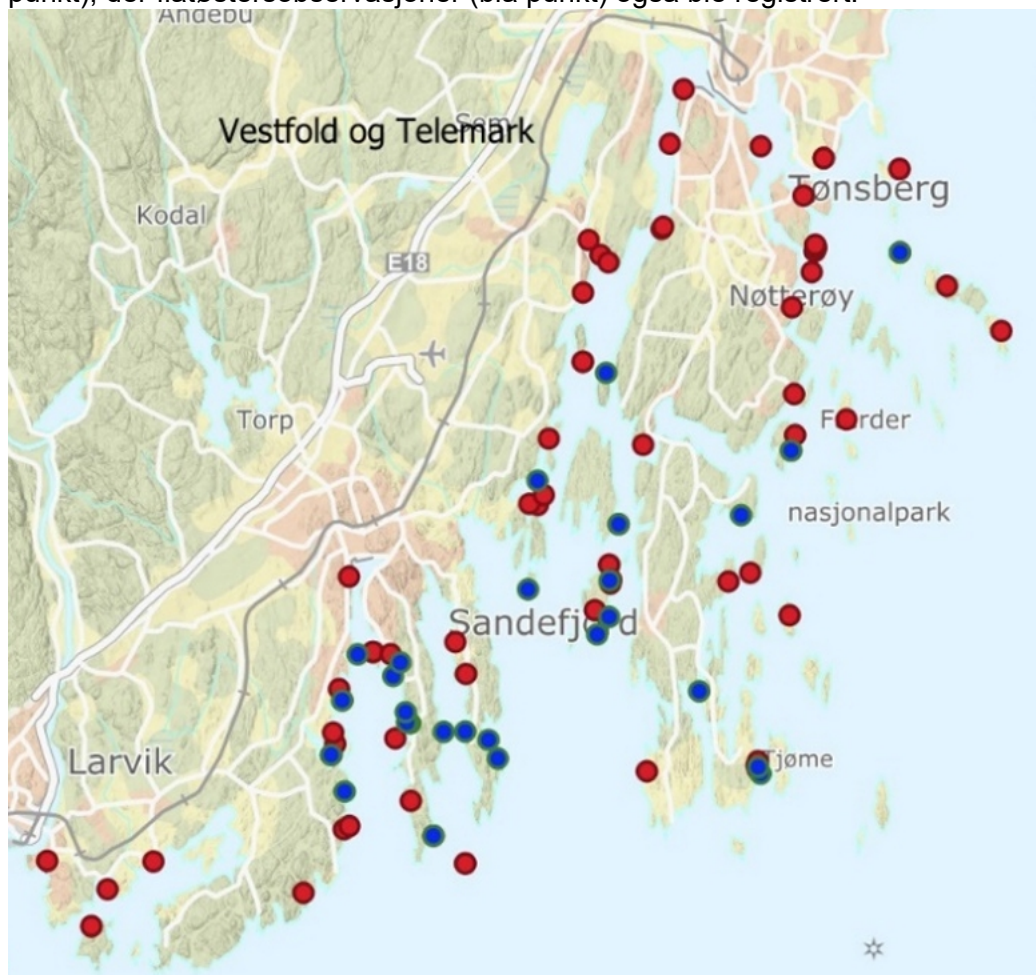
Hei, Anne

Her er lenke til oversiktskartet jeg har utarbeidet over flatøstersforekomstene i Vestfold+. Dette inkluderer befaringer med null funn og historiske data:

<https://www.google.com/maps/d/edit?mid=1Z7qoLBGWBG0a4YxczkMwsARGH8Ssir4&usp=sharing>.

Mine registreringer av flatøsters, blåskjellbanker og ålegrasenger gjennom 2018, 2019 og 2020 mm. (ifm. kartleggingen av stillehavsøsters for Fylkesmannen i Vestfold / Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, samt fylkeskommunen i Vestfold [Østersdugnaden]), ble gjort digitalt i Østersdugnadens kartdatabase.

Tidligere har Havforskningsinstituttet gjort følgende arbeid på stillehavsøsters (rød punkt), der flatøstersobservasjoner (blå punkt) også ble registrert:

Bilde 1 Registrerte funn av stillehavsøsters og flatøsters pr. januar 2020 i østre deler av Vestfold og Telemark. Kilde: HI/Artsdatabanken.

Se for øvrig Havforskningsinstituttets rapport fra 2020; KARTLEGGING AV STILLEHAVSØSTERS (*CRASSOSTREA GIGAS*), Bestandskartlegging Karmøy -

Svenskegrensa 2017 – 2019 (Anders Jelmert, Sigurd Heiberg Espeland, Martin Junker Ohldieck, Thijs Christiaan van Son og Lars-Johan Naustvol).

Hilsen

Dag-Roal Wisløff

Seniorrådgiver marint liv

Oslofjordens Friluftsråd

Vaterlandsveien 27, N-3470 Slemmestad

(+47) 92 49 22 09

dagroal@oslofjf.no

www.oslofjorden.org

Organisasjonsnummer: 971 454 415
8450 13 65512

Bankkontonummer:

Oslofjordens Friluftsråd ønsker faktura på elektronisk handelsformat (EHF-faktura), hvis ikke sendes faktura oslofjf@faktura.poweroffice.net.

[Nettsider](#) [Facebook](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#)

Fra: Mortensen, Stein[stein.mortensen@hi.no]

Sendt: 10.06.2026 20:04:20

Til: Sjømæling, Anne; Astrid Winnberg Skoge; Bøgwald, Mats; Dag-Roar Wisløff; Dobbedal, Eirik Johansen; Frøysa, Håvard Guldbrandsen; inesa@oslofjordenkompetansesenter.com; Jan Bredsand; Gulbrandsen, Jenny Marie; Lars Dalen; Olsen, Monika; Njål Wang Andersen; petter; Tobias R.

Bech[anne.sjomaling@statsforvalteren.no; astrid.winnberg.skoge@miljodir.no; mats.boegwald@hi.no; dagroal@osloff.no; Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no; haavard.guldbrandsen.froeysa@hi.no; inesa@oslofjordenkompetansesenter.com; janhbredsand@gmail.com; jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no; lars@marinrep.no; monika.olsen@statsforvalteren.no; njand@fiskeridir.no; petter@bjorge.no; post@sjokrepsen.no]

Tittel: referat fra oppstartsmøte

Gode østerskolleger

Takk for sist til dere som var med på oppstartsmøtet den 4. Det var en god arbeidsøkt den uken, og et kreativt møte.

Til dere som stiller opp i referansegruppen, så håper jeg referatet fungerer som en god informasjon om de aktivitetene vi planlegger. Dere vil bli viktige i å få i gang en kreativ prosess i høst – vinter. Som dere ser, så planlegger vi et arbeidsmøte hvor vi diskuterer modellen – selve bakgrunnen for prosjektet: en modell hvor vi kombinerer bevaring og vern av viktige donorbestander av flatøsters, mulig restaurering og utvikling av bærekraftig akvakultur og høsting.

I uke 26 – 27 planlegger Mats og jeg en kartlegging i Østfold, med hjelp og tilrettelegging fra Petter. Så beveger vi oss inn sommer og ferietid. Jeg skal følge opp med litt informasjon under veis, og starte planleggingen av den delen av jobben som kan gjøres i vinterhalvåret.

Ta kontakt om dere har innspill, gode tanker og forslag som hjelper oss fremover.

Tobias – send gjerne videre til Per, som hjalp oss i felt.

Med de beste hilsener fra Stein

Referat fra oppstartsmøte, Prosjekt Restaurering av østersbunn i Oslofjorden, Færder nasjonalparksenter 04.06, 2026

Til stede

Stein Mortensen, Dag-Roal Wisløff, Anne Sjømæling, Monika Olsen, Tobias R. Bech, Petter Bjørge, Per Hansen, Mats Bøgwald (på Teams)

Anne ønsker velkommen til Færder nasjonalpark og besøkssenteret på Verdens ende og viser en presentasjon av tiltak og prosjekter knyttet til nasjonalparken. Hun setter fokus på viktigheten av å restaurere det vi har, med eksempler fra ålegras, vernetiltak for rødlistede arter, sjøfugltellinger, viktigheten av å beskytte og tilrettelegge for sjeldne og truede arter. Ivareta arts mangfold. Nasjonalparkarbeidet settes også i et større og bredere konsept: Tilrettelegging. Nettsider, bålplasser, skilt, temaskilt osv. Nasjonalparkforvalteren nevner også at det i hoveddokumentet til «[Forvaltningsplan Færder nasjonalpark 2017 – 2027](#)» står følgende:

«Motivene for vernet av Færder nasjonalpark fremgår av formålsparagrafen i verneforskriften (§ 1). Den gir samtidig de overordnede forvaltningsmålene for nasjonalparken. [...] Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på [...] leveområder for flere truede arter herunder [...] flatøsters.»

[Forskrift om vern av Færder nasjonalpark, Nøtterøy og Tjøme kommuner, Vestfold](#)

Fremtidig aktivitet innenfor nasjonalparksentrene må derfor skje innenfor rammene av verneforskriften, og vi må i prosjektet se på mulighetsrommet henholdsvis i og utenfor nasjonalparksentrene.

Stein presenterer arbeidet som er gjort for å kartlegge utbredelse og status for flatøsters langs kysten. Det er for lite data fra Oslofjorden, så dette prosjektet kan bidra med verdifull, utfyllende informasjon. Kartleggingen bør gjøres etter en modell som fundamenteres i NORAs håndbok og Instruks fra Miljødirektoratet. Vi må etablere en protokoll for registreringer i felt, kartlegging og klassifisering av østersbunn. Det er en utfordring at topografi og bunn er annerledes enn i Europa. Våre felt er nesten alltid på bergende areal, selv om vi finner områder med funksjonell østersbunn med høy naturverdi. Det er utfordrende å finne donorbestandene.

Mats er med på Teams, og presenterer problemene med parasittsykdommen bonamiose, som forårsaker høy dødelighet i flatøstersbestander. Sykdommen har nådd flatøstersbestander i Sverige, og kan verken behandles eller utrykkes fra smittede bestander. Vi har en diskusjon om hvordan unngå smitte – muligheter og begrensninger i forvaltningen. Folkeopplysning, hva kan vi gjøre i prosjektet. Det vil sannsynligvis bli umulig å importere yngel fra Sverige og Danmark på grunn av høy smitterisiko. Fremtidig tilgang på yngel bør komme fra klekkeri som ligger i en sikker sone med hensyn på smitte via kyststrømmen.

Dag-Roal har gjennomført et omfattende forarbeid, med innsamling og kartfesting av flatøstersfunn. Dette er brukt som grunnlag for feltarbeidet og en feltlogg med registreringer som vil bli utviklet i etterkant. Vi diskuterer viktigheten av å legge inn andre funn som har forvaltningsmessig interesse (som blåskjell, ålegras etc). Vi må også skille mellom lokaliteter inne i og utenfor nasjonalparksentrene, etter som forvaltningsmodellene og handlingsrommet kan være forskjellig.

Prosjektet. Etter lunch gjennomgikk vi prosjektet, roller og tidslinje. Dette er et lite prosjekt, med mål om å fungere som oppstart for å identifisere og foreslå egnede steder for restaurering, både innenfor og utenfor nasjonalparkene og få etablert både forvaltningsmodell for flatøsters og plan / skisse for en næring basert på både høsting og dyrking. Stein presenterte en modell for klekkeri, yngelanlegg og dyrking / bunnkultur. Modellen må være sikker i forhold til risiko for smitte med *Bonamia ostreae* (se over).

NRK Vestfold besøkte møtet for å lage innslag om prosjektet. Disse finnes på:

<https://www.nrk.no/video/DKVT98060426> (spol til 06:27).

<https://radio.nrk.no/program/DKVE02014226#t=9m41s>

<https://radio.nrk.no/program/DKVE02014226#t=40m02s>

<https://radio.nrk.no/program/DKVE02014226#t=49m11s>

Det ble knapt med tid til å komme gjennom hele agendaen, men Stein vil følge opp alle prosjektpartnere, og vi og setter opp en tidslinje og plan for aktiviteter:

Periode	Aktivitet		Ansvarlig
sommer	Protokoll / logg for registreringer		Stein / Mats
Juni-juli (uke 26 -27)	Kart Østfold		Petter
	Felt og møter Østfold		Petter / Monika / Stein
September	Teamsmøte med referansegruppen	Gi innspill på mulig dag til Stein	
	Evt felt Ønna og Mefjorden	2 d, trenger drone	Stein / Dag-Roal
Oktober - Desember	Prosjektarbeid, modellering etc,		Stein / Mats / Håvard, alle
	Plakater med bilder av østersartene		Dag-Roal / Mats / Stein
Desember	Statusrapport	Blir sirkulert til alle	Stein / Dag-Roal
Januar 2027	Teamsmøte prosjektgruppe, plan for Prosjektmøte		Alle
	Prosjektmøte m referansegruppe	Fysisk møte, Tennvik og Verdens ende?	Stein / Tobias / Anne, flere?
April	Plan for felt 2027		alle
Juni	Feltarbeid		
	Avslutningsmøte		
September	Sluttrapport		

Neste aktivitet er feltarbeid og møter i Østfold. Petter og Monika skisserer program og det praktiske, diskuterer med Stein. Forslag er:

Onsdag 24.06. Stein ankommer – oppstartsmøte, planlegging

Torsdag 25. Felt, svømming

Fredag 26. Koster formiddag, svømming ettermiddag

Lørdag 27
Søndag 28
Mandag 29. Tjernø
Tirsdag 30, felt, svømming
Onsdag 1. Stein og Mats retur

Informasjon og formidling

Det er relativt enkelt å få mediedekning på Oslofjorden-prosjekter. NRK Vestfold og Telemark besøkte møtet, og vi må forsøke å ha riksdekkende medier med oss videre.

Alle kan bruke egne kommunikasjonskanaler og sosiale medier for å nå ut. Færder fiskemottak har vært flinke til å profilere prosjektene sine.

Vi bør lage plakater / skilt med informasjon og forklaring av forskjellene på flatøsters og stillehavsøsters.

Vi diskuterer hvordan vi kan unngå ulovlig høsting

Budsjett

Stein har sendt budsjettet fra søknaden til prosjektøkonom, og det blir sendt ut samarbeidsavtale og kontrakt.

Noen poster er litt for dårlig definert:

Monika og Anne har for lite midler til arbeidet med å tilrettelegge og gjennomføre møter i hhv Vestfold og Østfold. Vi må se på hvordan vi skal dekke opp dette, evt om noe av forprosjektmidlene kan brukes eller om det er mulig å få et tilskudd.

Petter dekker sin tid over andre prosjekter (egeninnsats), men feltarbeidet i Østfold er også noe underfinansiert – vi må se nærmere på dette.

Prosjektmøtet i vinter skal inkludere referansegruppen og gå over to dager, f eks. fra lunch til lunch. Det er ikke budsjettert med dette i søknaden. Stein og Tobias kan imidlertid ompostere og sette av midler til dette fra sine budsjett. Anne og Monika ser om det kan finnes noe midler fra deres budsjett eller kilder. Diskusjon om hvor og hvordan møtet skal arrangeres.

Bergen 10. juni 2026

Stein Mortensen

Hei, viser til din søknad om opprydning av spøkelsesredskap i Færder nasjonalpark, dato 01.05.26. Styreleder i Færder nasjonalpark har bedt om at alle søknader som omhandler rydding av spøkelsesredskap skal behandles av styret i Færder nasjonalpark. Neste styremøte er 03.09.26, og et svar vil bli sendt ut umiddelbart etter møtet.

Likelydende melding går ut til alle aktører som har søkt om rydding.

Vennlig hilsen

Anne Sjømæling

nasjonalparkforvalter Færder nasjonalpark

Kopi: Færder nasjonalparkstyre

Hei, viser til din søknad om opprydning av spøkelsesredskap i Færder nasjonalpark, dato 13.05.26. Styreleder i Færder nasjonalpark har bedt om at alle søknader som omhandler rydding av spøkelsesredskap skal behandles av styret i Færder nasjonalpark. Neste styremøte er 03.09.26, og et svar vil bli sendt ut umiddelbart etter møtet.

Likelydende melding går ut til alle aktører som har søkt om rydding.

Vennlig hilsen

Anne Sjømæling

nasjonalparkforvalter Færder nasjonalpark

Kopi: Færder nasjonalparkstyre

Hei, viser til din søknad om opprydning av spøkelsesredskap i Færder nasjonalpark, dato 01.07.26. Styreleder i Færder nasjonalpark har bedt om at alle søknader som omhandler rydding av spøkelsesredskap skal behandles av styret i Færder nasjonalpark. Neste styremøte er 03.09.26, og et svar vil bli sendt ut umiddelbart etter møtet.

Likelydende melding går ut til alle aktører som har søkt om rydding.

Vennlig hilsen

Anne Sjømæling

nasjonalparkforvalter Færder nasjonalpark

Kopi: Færder nasjonalparkstyre

Repstad Anlegg As
Postboks 9020 Sørlandsparken
4696 Kristiansand S

Færder fyr - Sunket lekter - Svar på varsel om pålegg og avklaring av posisjon

Færder kommune viser til deres brev datert 27.05.2026 vedrørende sunket lekter ved Færder fyr.

Kommunen registrerer at Repstad Anlegg AS bekrefter eieransvar for lekteren og opplyser at selskapet vil gjennomføre heving og opprydding innen 31.12.2026. Kommunen registrerer videre at korrekt posisjon for lekteren nå er oppgitt.

Færder kommune legger til grunn at Repstad Anlegg AS følger opp saken i tråd med opplysningene gitt i brevet, herunder at revidert inspeksjonsrapport oversendes innen oppgitt frist, og at planlegging og gjennomføring av hevingsoperasjonen skjer i samsvar med den beskrevne fremdriften. Kommunen ber om å bli orientert dersom det skjer endringer i fremdriftsplanen.

Når det gjelder spørsmål om tillatelser, legger Færder kommune til grunn at det er tiltakshaver som er ansvarlig for å avklare behovet for nødvendige tillatelser og dispensasjoner før hevingsoperasjonen igangsettes. Dette gjelder særlig avklaringer etter verneforskriften for Færder nasjonalpark, eventuelle krav etter forurensningsregelverket ved tiltak i sjø, og avklaring av om tiltaket krever tillatelse etter havne- og farvannsloven. Kommunen vil samtidig bistå med veiledning ved behov innenfor kommunens ansvarsområde, og anbefaler at relevante myndigheter involveres tidlig i den videre planleggingen. Færder kommune ber om å bli holdt orientert om fremdriften, og mottar gjerne kopi av relevante avklaringer og annen dokumentasjon i saken.

Kommunen legger til grunn at tiltaket planlegges og gjennomføres på en måte som ivaretar hensynet til Færder nasjonalpark og øvrige bruksinteresser i området.

Færder kommune vil følge saken videre opp. Dersom fremdriften ikke følges opp i tråd med det som er opplyst, eller det oppstår andre forhold som tilsier det, vil kommunen vurdere videre oppfølging av saken etter gjeldende regelverk.

Kystverket og Færder nasjonalparkstyre er satt på kopi av dette brevet til orientering.

Med hilsen

Aleksander Moe
ingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til:

Kystverket

Statsforvalteren i Vestfold

Og Telemark

Postboks 1502

Postboks 2076

6025

3103

Ålesund

Tønsberg

KOPPI

Mari Høiland

Saksbehandler Anne Sjømøling

Vår ref. 2026/7188-9 432.3

Dykkar ref.

Dato 26.06.2026

Tilbakemelding - UKL søknad Hvaløy drift/årlige tiltak 324200

Vi viser til UKL søknad, 324200 beitepussing av innmark, beiting av innmark, beitepussing av tursti og gjerdevedlikehold.

Tiltakshaver viser til at søknaden gjelder vedlikehold av eksisterende gjerdetraseer, fjerning av vindfall over gjerder mm og beitepussing av gammel innmark og beitepussing av deler av kyststi/tursi.

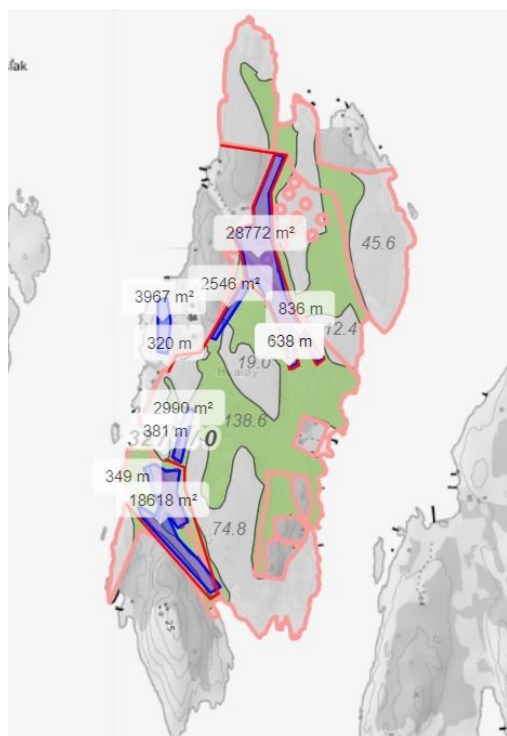

Fig 1. kart over tiltak

Tiltaket er beskrevet i forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark:
Skjøtselsområde (Hvaløy): Kulturbeite/innmark: (Utdrag): Vegetasjonsrydding og beitepussing utført av beitedyreier (UKL).

Vindfall som har falt over gjerder eller inn i beiteområder kan fjernes. Vindfall skal fortrinnsvis legges ut i områder utenfor innmark. Dersom vindfall over stier, skal vindfall kuttes litt utover stiens bredde, og bunnstokken og avkapp legges ut i terreng.

Vindfall som som ikke er til direkte hinder for beiting eller ferdsel, bør i størst mulig grad skånes. Tiltakshaver kan benytte vindfall til ved til egen bruk, forutsatt at noe død ved legges i terreng, evt. at noe vindfall blir stående.

Forvaltningen har ingen kommentarer til beitepussing av kyststi/tursti der den sammenfaller med gammel kjerrevei/gårdsvei. Stien skal ikke utvides uten avtale med grunneier og nasjonalparkforvaltningen.

Vedlikehold av gjerder ansees å være et nødvendig tiltak for dyreholder, og også for friluftsliv og hyttebrukere. Nasjonalparkforvaltningen vurderer at beitepussing av gammel, tidligere innmark er videreføring av tidligere tiltak og kan gjennomføres.

Det presiseres at retningslinjer fra forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark skal følges. Endringer i forhold til gjeldende forvaltningsplan må gjennomgås med Færder nasjonalpark.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
sfvtpost@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no/ferder>

Mari Høiland

Saksbehandlar Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/7188-7 432.3

Dykkar ref.

Dato 25.06.2026

Færder nasjonalpark- kommentar -UKL-søknad Ueland - Årlige tiltak, gjerdeettersyn og beitepussing - Masseløy fl

Det vises til UKL søknad 323623 om tilskudd til beitepussing og gjerdeettersyn.
Det er gjennomført årlig beitepussing på Burø, Søndre Årø, Gåsø, og Masseløy som alle ligger i Færder nasjonalpar. der nasjonalpark men i UKL området.

Beiting skjer etter avtale med grunneier. Forvaltningen har også forståelse for at det er behov for beitegjerder og ser viktigheten av årlig vedlikehold. Forvaltningen har ingen kommentarer til søknaden om tilskudd til gjerdevedlikehold på Burø, Gåsø, Søndre Årøy, Sandø og Vasskalven.

Beitepussing

Forvaltningen har ingen kommentarer til beitepussing på Burø, Søndre Årøy og Gåsø.

Masseløy

Det har vært utført ryddetiltak over mange år på Masseløy, og det har også blitt utført årlig beitepussing. Nasjonalparkforvaltningen fikk i 2024/2025 gjennomført en oppdatert skjøtselsplan med forslag til videre skjøtsel, i tillegg til en gjennomgang av utført skjøtsel.

Skjøtselstiltak skjer i henhold til skjøtselsplaner og dialog med nasjonalparkforvaltningen.
Det gjennomføres befaringsbefaring etter behov.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
sfvtpost@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no/ferder>

Mari Høiland

Saksbehandlar Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/7188-6 432.3

Dykkar ref.

Dato 25.06.2026

Færder nasjonalpark - kommentar søknad Sandø - årlige tiltak - beitepussing og slått

Det vises til UKL søknad 322237, beitepussing på åpne jorder, eng og beiteområder samt skjøtsel av hovedvei langs stien Melkeveien på Sandø.

Færder nasjonalpark har ingen kommentarer til beitepussing på åpne jorder, enger og beiteområder. Disse ligger i hovudsak i UKL området, men utenfor Færder nasjonalpark.

Hovedstien Melkeveien munner ut i Færder nasjonalpark. Det gis tillatelse til beitepussing som tidligere, men det presiseres at eksisterende bredde skal beholdes. Stien skal ikke utvides eller forlenges. Eventuelle endringer må avtales med nasjonalparkforvaltningen.

Fig. 1 – utdrag fra «kart
beitepussing»

Grense Færder nasjonalpark

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

ST 23/2026 Delegerete saker

**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
sfvtpost@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no/ferder>

Stein Mortensen

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/6732-3 432.3

Dykkar ref.

Dato 18.08.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Tillatelse - Færder nasjonalpark - høsting av flatøsters i forskningsprosjekt - restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden - Havforskningsinstituttet

Vedtak

Færder nasjonalpark gir Havforskningsinstituttet v/Stein Mortensen og Mats Bøgwald og Oslofjordens Friluftsråd v/Dag-Roal Wisløff tillatelse til innsamling av inntil 150 flatøsters (*Ostrea Edulis*) fra Færder nasjonalpark. Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 4, Generelle dispensasjonsbestemmelser og innebærer sanking til forskning og dispensasjon fra § 3, pkt. 3.2.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen er gyldig til 31.12.26
- Sanking tillates kun dersom det kan dokumenteres områder med tett bestand, slik at prøvetakingen er bærekraftig, entenn redusere antall eller utsette prøvetaking. Vurderingen må dokumenteres og sendes til Færder nasjonalparkstyre
- Bestand skal dokumenteres med bilder før/etter
- Resultat av prøvetaking må sendes til Færder nasjonalparkstyre
- Kartlegging skal ikke skje rundt Hoftøya sone B (område med ferdselsregistrering)

Dokumenter i saken

Søknad fra Stein Mortensen, Havforskningsinstituttet (HI) av 28.05.26

Potensielle kartleggingsområder, Dag-Roal Wisløff, Oslofjordens Friluftsråd (OF), 26.05.26

Søknaden

Søknaden baserer seg på søknad til Miljødirektoratet «**Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden – en sunnere sjøbunn og grunnlag for høsting og dyrking av flatøsters som ny næringsvirksomhet**», hvor Havforskningsinstituttet er prosjektleder, og Oslofjordens Friluftsråd, Ytre Hvaler nasjonalpark, Færder nasjonalpark, Færder fiskemottak AS og Storm Østers er med i prosjektgruppen. Prosjektet har oppstart uke 23. Prosjektleder har forespurt

en referansegruppe bestående av marine forvaltere, Miljødirektoratet, Fiskeridirektoratet, Indre Skagerak Fiskarlag og Marinreparatørene.

Havforskningsinstituttet har kartlagt flatøstersbestandene på kyststrekningen fra Telemark til Sognefjorden, og arbeider nå med å utvide arbeidet til blant annet en mer detaljert kartlegging i Vestfold og Østfold.

Flere steder i Europa forsøker man nå å restaurere de opprinnelige flatøstersbankene (se <https://noraeurope.eu/>). Norsk flatøsters er ved flere anledninger brukt i restaureringsprosjektene (Bos mfl 2023), og flere fagmiljø, blant annet i Frankrike og Nederland, ønsker å bruke norske østersbanker som referanser for eget forsknings- og utviklingsarbeid.

Prosjektet har følgende mål og delmål:

Mål:

Prosjektets overordnede mål er å bidra til å etablere funksjonell fjordbunn med flatøstersbanker som på sikt også kan bli en økonomisk ressurs.

Delmål er å;

- Bidra til restaurering av marine gruntvannshabitater i Ytre Oslofjord
- Kartlegge eksisterende flatøstersbunn
- Identifisere aktuelle områder for restaurering
- Utvikle en bærekraftig modell for høsting av vill flatøsters
- Utrede mulighetene for dyrking – klekkeri, sjøanlegg og mottak for flatøsters

Utdrag fra søknaden om å høste flatøsters:

Til Færder nasjonalparkstyre

Jeg viser til dialog med Anne Sjømæling og plan for oppstart av prosjektet

«Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden».

*Det overordnede målet for dette prosjektet er å kartlegge flatøstersbestandene i Ytre Oslofjord, og legge til rette for restaurering og etablering av funksjonell østersbunn i egnede områder. Vi er imidlertid i en sårbar situasjon. Den fryktede østersparasitten *Bonamia ostreae* er påvist i Sverige, og det er avgjørende å holde norske bestander fri for smitte. Vi har derfor lagt parasitt-spredningsmodellering og prøvetaking/diagnostikk inn i prosjektet. Prøvetakingen foregår etter standardisert metode med analyse av vev fra 150 østers fra hvert definerte område.*

Vi ønsker å ta ut 150 flatøsters fra hhv Vestfold og Østfold. Vi kjenner ikke bestandene godt nok. Prøvetakingene forutsetter at vi klarer å identifisere områder som er tette nok, slik at prøvetakingen er bærekraftig – ikke utarmer bestanden.

Alternativt reduseres antall østers eller prøvetakingen utsettes.

Tilsvarende søknad sendes Ytre Hvaler nasjonalparkstyre

Jeg ser frem til en dialog om dette

Søknaden er vurdert i samsvar med

Færder nasjonalparkstyre er vernemyndighet for Færder nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i saker av mindre prinsipiell

betydninger og i henhold til vedtektene for Færder nasjonalparkstyret. Denne myndighet er delegert fra nasjonalparkstyret.

Søknaden er vurdert i henhold verneforskriftens § 3, pkt. 1.1 «Området er vernet mot inngrep av enhver art», og pkt. 3.2 *Bestemmelsene i pkt. 3.1 er ikke til hinder for jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk. Det samme gjelder sanking av skjell til eget bruk.* Verneforskriften gir ingen unntaksbestemmelser for høsting til forskningsbaserte tiltak eller kommersiell høsting, og søknaden er vurdert i henhold til verneforskriftens § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep (utdrag).

Verneforskriften § 3, I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. § 3, pkt 1.1 området er vernet mot inngrep av enhver art..... listen er ikke uttømmende.

Verneforskriften § 3 pkt. 3.1: Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke- og yngle- og gyteplasser, er vernet mot skade og unødig forstyrrelse.

Det finnes ingen spesifiserte unntaksbestemmelser for høsting av flatøsters til forskningsbasert aktivitet, som forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til. Søknaden behandles etter § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.*

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Vurderingen skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystem tilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse, samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep (utdrag).

Verneforskriften § 3, I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. § 3, pkt 1.1 området er vernet mot inngrep av enhver art..... listen er ikke uttømmende.

Formålet er videre å ta vare på (utdrag):

- Leveområder for fleire truede arter herunder kammarimjelle, kjempestarr og flatøsters.

Det gis kun anledning til høsting av skjell til eget bruk (§ 3, pkt. 3.2), og ingen unntaksbestemmelser for sinking til forskningsbaserte aktivitet. Søknaden behandles derfor etter § 4, Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Hovedrammen for denne dispensasjonsbestemmelsen er at aktiviteten ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig og heller ikke stride mot vernevedtakets formål. Begge vilkår må være oppfylt.

Eventuell dispensasjon § 4 skal vurderes strengt. Miljødirektoratets rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014): «*Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.*» Jf. videre avklaringer i rundskrivet skal den generelle dispensasjonsbestemmelsen ikke benyttes til å utvide rammen som er etablert gjennom verneforskriften. Det følger av dette at dispensasjonsbestemmelsen kun skal nyttes i særlige tilfeller og som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses på vernetidspunktet.

Flatøsters er spesifikt nevnt i formålet med vernet av Færder nasjonalpark, § 1:

Utdrag

... Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på

- Leveområder for fleire truede arter herunder kammarimjelle, kjempestarr og flatøsters.

I Forvaltningsplan for Færder nasjonalpark, under punkt «4.8 Overvåkning» er følgende forvaltningsmål satt: «*Forvaltningen skal ha tilgang til oppdatert kunnskap om tilstanden for viktige verneverdier i området, både i sjø og på land.*»

Søker skriver i søknaden at tiltakene inngår i prosjektet «**Restaurering av flatøstersbunn i Oslofjorden – en sunnere sjøbunn og grunnlag for høsting og dyrking av flatøsters som ny næringsvirksomhet**». Søker skriver at «Det overordnede målet for dette prosjektet er å kartlegge flatøstersbestandene i Ytre Oslofjord, og legge til rette for restaurering og etablering av funksjonell østersbunn i egnede områder. Vi er imidlertid i en sårbar situasjon. Den fryktede østersparasitten *Bonamia ostreae* er påvist i Sverige, og det er avgjørende å holde norske bestander fri for smitte. Vi har derfor lagt parasitt-spredningsmodellering og prøvetaking/diagnostikk inn i prosjektet. Prøvetakingen foregår etter standardisert metode med analyse av vev fra 150 østers fra hvert definerte område.»

Videre skriver søker at: «Vi ønsker å ta ut 150 flatøsters fra hhv Vestfold og Østfold. Vi kjenner ikke bestandene godt nok. Prøvetakingene forutsetter at vi klarer å identifisere områder som er tette nok, slik at prøvetakingen er bærekraftig – ikke utarmer bestanden. Alternativt reduseres antall østers eller prøvetakingen utsettes».

Det påpekes at selv om tiltaket vurderes å ikke være i strid med verneformålet, eller ha nevneverdig betydning for verneverdiene, utløser ikke dette en rett til dispensasjon. Oppfyllelse av vilkårene er premisset for at forvaltningsmyndigheten kan vurdere dispensasjon.

Forvaltningen skal også vurdere samlet belastning på verneverdiene, og tiltaket opp mot alle tiltak som kan påvirke verneverdiene.

Søker viser til forståelse for artens sårbarhet, og vurderinger på om det er bestander som er bærekraftig nok til å høste det antall som er nødvendig for prøvetaking.

Forvaltningen vurderer derfor at det ikke strider mot verneformålet om å ta vare på at leveområdene for blant annet flatøsters, da prøvetaking skal bidra til økt kunnskap om tilstanden på eksisterende flatøstersbestander, og søker skriver selv at høsting ikke vil finne sted dersom ikke det kartlegges bærekraftige bestander. Det vurderes derfor at tiltaket heller ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig, med denne vurderingen.

Det vurderes videre at formålet med prosjektet, som blant annet er å få god kunnskap om både omfang av og tilstanden til den stedlige arten flatøsters (*ostrea edulis*), vil være viktig for fremtidig forvaltning av de marine verneverdiene i Færder nasjonalpark.

Innhenting av data fra hytteeiere og hytteforeninger i Færder nasjonalpark viser at det er lite høsting til eget bruk, da store forekomster rundt øyer med fritidsbebyggelse er sjeldne.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 – Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være godt. Prosjektleder er forsker hos Havforskningsinstituttet, med særlig kunnskap om østers. Søknaden gir en god beskrivelse av forståelse for hensynsfull gjennomføring med minimum forstyrrelse.

§ 9 – Føre-var-prinsippet. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilfredsstillende til å vurdere søknaden, og føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse i denne sak. Føre-var-prinsippet ligger i forskernes vurdering av om kartlagte bestander er store nok til å tillate høsting av omsøkt antall.

§ 10 – Økosystemtilnærming og samlet belastning. Søkere vurderes å ha forståelse for å gjennomføre omsøkt aktivitet med minst mulig forstyrrelse og påvirkning på eventuelle bestander som kartlegges. Samlet belastning vurderes likevel som akseptabel, grunnet god kompetanse hos utførere.

§ 11 – Kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Vurderes å ikke komme til anvendelse i saken. Skulle det imidlertid oppstå forsøpling eller en form for forurensning eller annen miljøforringelse er tiltakshaver ansvarlig for å dekke eventuelle kostnader.

§ 12 – Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Aktiviteten utføres av få personer, med stor kunnskap om hva som er bærekraftig høsting. Eventuell høsting blir utført for hånd.

Fig. 1 – Oslofjordens Friluftsråd
Mulige flatøstersforekomster i
Vestfold +. Inkludert befarings
null funn og historiske data

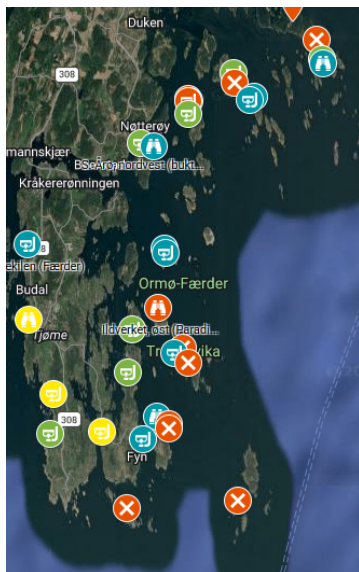
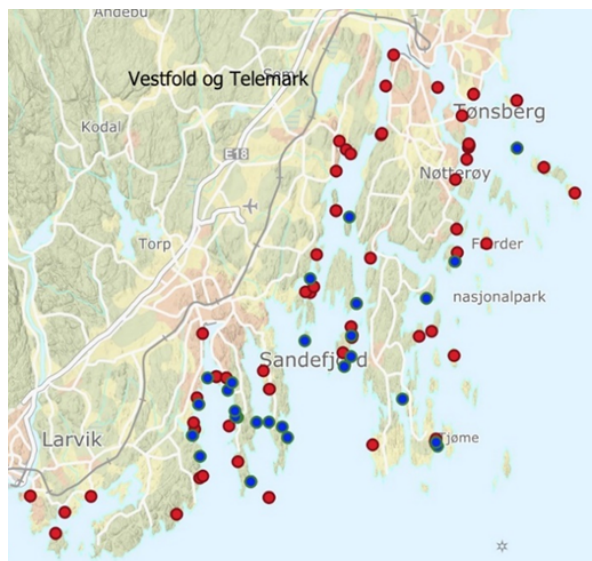

Fig. 2 Registrerte funn av stillehavssøsters og
flatøsters pr. januar 2020 i østre deler av
Vestfold og Telemark. Kilde: HI/Artsdatabanken.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjørmøling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og
Telemark
Vestfold fylkeskommune

Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold
Færder kommune
SNO v/Jørn Lindseth

Postboks 2076

Postboks 1213
Trudvang

Stadionveien 5
Postboks 250

3103 TØNSBERG

3105 TØNSBERG

3214 SANDEFJORD

3163 NØTTERØY

**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
sfvtpost@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no/ferder>

Jørn Harald Moen

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/6611-2 432.3

Dykkar ref.

Dato 08.06.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
-----------------------	--

Avslag Færder nasjonalpark - Bolærne - filming med drone - Dagbladet

Vedtak

Færder nasjonalparkstyre avslår søknaden fra Jørn H Moen, Dagbladet, om å filme med drone på Mellom-Bolæren 09.06.26.

Forvaltningsmyndigheten har sett en økning i antall dispensasjonssøknader om droneflyvning, og forventer en fortsatt økning.

Selv om opptakene kan ha stor formidlingsverdi og spre kunnskap om både krigens kulturminner, og øya generelt, vurderes det at forvaltningsmyndigheten ikke kan finne tilstrekkelig grunn til at formålet er nødvendig og må gjennomføres ved bruk av drone.

I vurderingen av om søknaden er i strid med verneformålet eller kan påvirke verneverdiene, er det lagt vekt på føre-var-prinsippet og på samlet belastning og grad av påvirkning.

Forvaltningsmyndigheten finner ikke tilstrekkelig grunn til å tillate dispensasjon etter verneforskriften § 4. Forvaltningsmyndigheten vurderer at en eventuell påvirkning på verneverdiene er tilstede. Avslaget er hjemlet i verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*.

Dokumenter i saken

Søknad fra journalist Moen i Dagbladet, datert 26.05.26

Søknaden

Fra søknaden:

Hei.

Jeg søker om tillatelse til å fly drone på Bolærne tirsdag 9/6 en gang mellom kl 11 og 14. Jeg er fotograf i Dagbladet og sertifisert droneflyger. Vi skal møte Lederen for Mellom Bolærne Venner Jan Egil Skytøen i anledning en sak om fangeleirene som var på Bolærne, og øyas historie generelt. I den anledning vil vi gjerne lage et lite videoklipp med drone. Det er snakk om en liten DJI mini 3-drone (under 250g), og flyvingen vil foregå ca 15

minutter.

Mvh

Jørn H Moen

Fotograf

Dagbladet.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Færder nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Færder nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i saker av mindre prinsipiell betydning. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret. Søknaden er vurdert i samsvar med § 3 punkt 7.2 . *Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevne notordrevne modellfly og lignende er forbudt..* Det gis ingen unntaksbestemmelser og søknaden behandles etter § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Verneforskrift og verneformål

Verneforskriften § 3, *I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.* § 3, pkt 1.1 *området er vernet mot inngrep av enhver art..... listen er ikke uttømmende.*

Vernebestemmelsene, § 3, punkt 5.2 – forbud mot ferdsel: I sone B er det i tiden fra og med 15. april til og med 15. juli forbud mot all ferdsel på land og på sjø nærmere enn 50 meter fra land. Dette omfatter også surfebrett, seilbrett, kiting, paraglider og lignende, samt dykking. Allmenheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv, med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriften § 3 pkt. 3.1: Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke- og yngle- og gyteplasser, er vernet mot skade og unødig forstyrrelse.

Forbud mot bruk av drone omfattes av verneforskriftens § 3 punkt 7.2: *Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly og lignende er forbudt....*

Miljødirektoratet har stadfestet at drone faller inn under denne bestemmelsen (mars 2019). Verneforskriften angir ingen spesifiserte unntaksbestemmelser for droneflyging.

Det må derfor vurderes om § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser kan komme til anvendelse.

§ 4 skal være en unntaksregel og skal fungere som sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i Naturmangfoldloven § 48 kan ikke anvendes for å utvide rammen som er satt i vernevedtaket.

§ 4: Generelle dispensasjonsbestemmelser: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften der det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlig samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.*

Dispensasjon kan etter § 4, Generelle dispensasjonsbestemmelser, naturmangfoldloven § 48. Avgjørende her er at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket skal også vurderes etter naturmangfoldlovens §§ 8 – 12.

Vurdering

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er «å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep (utdrag).

Videre (utdrag): *I sone B er formålet å ta vare på livsmiljøet for plante- og dyrelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser. På Lille Rauer er det i tillegg særlig viktig å bevare den truede arten gul hornvalmue og deres livsmiljø.*»

Vernebestemmelsene i § 3, pkt. 7.2 – forbod mot droneflyging, § 3 pkt. 3.1 dyrelivet og § 3, pkt. 5.2 forbod mot ferdsel kommer til anvendelse.

Verneverdiene som kan påvirkes i forhold til søknaden om flyvning med drone på Mellom-Bolæren er først og fremst forstyrrelse av sjøfugl, men kan også være forstyrrelse av friluftslivet. Omsøkt tiltak vil i liten grad virke forstyrrende på friluftsliv, da flyvningen er kortvarig. Det vurderes likevel at droneflyging kan utgjøre en trussel mot verneverdiene, ved forstyrrelse og eventuell unødig støy. Forvaltningen skal også vurdere samlet belastning.

Tidspunktet for ønsket flyvning er en sårbar periode for hekkende sjøfugl. Perioden 15.4 til 15.7 har ferdselsrestriksjoner på utvalgte øyer, på grunn av hekkende sjøfugl, og er en svært sårbar periode. Det er også kjent at sjøfugl også hekker på andre øyer.

Færder nasjonalpark har i flere år hatt hekkende par med havørn, og det er observert at atferd til enkelte sjøfugl påvirkes når havørn flyr over området. Bruk av drone som kretser høyt på himmelen imiterer i stor grad rovfugladferd og kan trolig være forstyrrende for sjøfugl.

Forvaltningsmyndigheten har også sett en økning i antall søknader om bruk av drone, og som kommer i tillegg til annen type aktivitet. Forvaltningsmyndigheten legger til grunn at en søknad fra Dagbladet til å filme med drone, ytterligere kan øke den samlede belastningen, jf Naturmangfoldlovens § 10. Dialog med øvrige nasjonalparkforvaltere i Oslofjord-regionen viser tilsvarende trend og vurderinger.

Det pekes på Miljødirektoratets veileder «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, M106-2014»: *Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.*

Færder nasjonalparkstyre har i sak 14/2024 vedtatt noen tilleggsprinsipper for vurdering, forutsatt at kriteriene for vurdering av dispensasjon er tilstede. Tidsrom, formål og geografisk avgrensning (om tiltaket kan gjøres utenfor nasjonalparken), er momenter som er med i vurderingen.

Det påpekes at selv om tiltaket vurderes å ikke være i strid med verneformålet, eller ha nevneverdig betydning for verneverdiene, utløser ikke dette en rett til dispensasjon.

Oppfyllelse av vilkårene er premisset for at forvaltningsmyndigheten kan vurdere dispensasjon.

Presedens

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad vurdere dispensasjon basert på en konkret vurdering av den enkelte søknad. Hver søknad behandles for seg.

I tråd med god forvaltningspraksis skal saksbehandlingen være forutsigbar. Saker skal behandles individuelt, men bør ses i sammenheng med tidligere vedtak for en helhetlig, rettferdig og forutsigbar forvaltning.

Forvaltningsmyndigheten har anledning til å endre praksis på bakgrunn av nye retningslinjer eller tolkninger av lovverket, eller ny kunnskap.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 – Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget anses som godt. Det er kjent at droneflyging kan påvirke verneverdiene. Det foreligger også god kunnskap om sjøfuglbestanden i områdene.

§ 9 - Føre-var-prinsippet. Forvaltningen opplever et økende antall dronesøknader. Det er kjent at droneflyging kan påvirke verneverdiene, her først og fremst sjøfugl, selv om det kan være noe usikkerhet rundt hvor stor og skadelig påvirkningen er. Tellingene viser at sjøfuglbestanden er nedadgående. Forvaltningen vurderer derfor at føre-var-prinsippet bør vektlegges.

§ 10 - Økosystemtilnærming og samlet belastning. Økosystemene i Færder nasjonalpark er utsatt for mange typer påvirkning. Områdene utsettes tidvis for stor menneskelig påvirkning. Sjøfugl er særlig sårbare i perioden for hekking, men også i tiden før hekking, for å kunne gjennomføre en vellykket hekking. Samlet belastning er summen av all påvirkning, og påvirkning fra luft bør derfor også reduseres.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Denne paragrafen kommer ikke til anvendelse.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og metoder. Denne paragrafen kommer ikke til anvendelse.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Vestfold fylkeskommune
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold
Færder kommune

Postboks 2076
Postboks 1213 Trudvang
Stadionveien 5
Postboks 250

3103	TØNSBERG
3105	TØNSBERG
3214	SANDEFJORD
3163	NØTTERØY

Fred Karlsenred Karlsen

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/7188-3

Dykkar ref.

Dato 21.06.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
-----------------------	--

Vedtak - Færder nasjonalpark søknad om foringsplattform Hvaløy

Vedtak

Færder nasjonalparkstyre gir Fred Karlsen, Hvaløy, tillatelse til å etablere en foringsplattform for sau i tilknytning til eksisterende driftsbygning. Tillatelsen gis i medhold av verneforskriften for Færder nasjonalpark § 3, pkt. 1.3. g. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen er gyldig til 15.3.27
- Foringsplattform skal være i henhold til oppgitte mål
- Det må ikke benyttes fremmede masser, kun stedegen masse. Dersom det er behov for ny masse, skal det være død/knust masse utan biologisk materiale
- Graving/drenering skal kun gjøres på tiltenkt område

Det forutsettes at eventuelt andre tillatelser er innhentet.

Dokumenter i saken

Søknad frå Fred Karlsen, oversendt via Færder UKL, 13.05.26

Søknaden

Utdrag:

Utfyllende beskrivelse av hva du ønsker å gjøre og forventede resultater. Ta med beskrivelse av området og tilstanden til arealet/bygningen el. hvor tiltaket skal gjennomføres. Beskriv omfang av, og formål med tiltaket, hvordan tiltaket skal utføres (arbeidsmetoder, materialer etc.) og av hvem.

Støpe foringsplattform for sau i le av låven. Dette vil hindre at foringsområdet blir sølete og uhygienisk.

Beskriv hvordan dette tiltaket vil bidra til å sikre verdier knyttet til landskap, biologisk mangfold, kulturminner og/ eller kulturmiljøer, herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift.

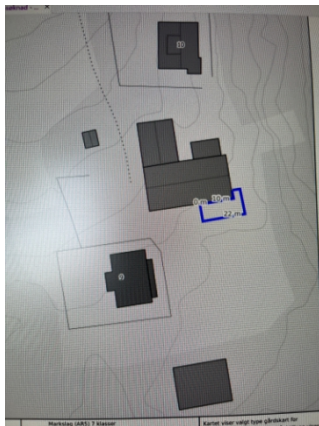
Dette vil bedre dyrevelferd.

Beskriv planlagt bruk for objektet/ arealet etter at omsøkt tiltak er gjennomført
Området vil brukes til foring av sau vinterstid.

Kort beskrivelse av hva du ønsker å gjøre (stikkord)

Drenere og støpe en foringsplattform til sau.

Vedlegg til søknaden:
Plassering ny foringsplattform

Søknaden er vurdert i samsvar med

Søknaden er vurdert i samsvar med verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3, pkt. 1.3 g *Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til: Oppføring av nye bygninger som er nødvendig for jordbruk i sone A, og som ikke er i strid med verneformålet.*

Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i mindre saker som ikke har prinsipiell betydning, og i henhold til vedtektene. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på (utdrag):

- Representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser
- Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminnene på land og i sjø

Verneforskriften § 3, *I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. § 3, pkt 1.1 området er vernet mot inngrep av enhver art (utdrag) , som vegbygging, riving av bygninger, oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, konstruksjoner, anlegg eller innretninger..... graving, utfylling og henleggelse av masse, mudring og dumping..... sprengning og boring, uttak og fjerning av stein og mineraler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, tilplanting, bakkeplanering.... listen er ikke uttømmende.*

Søknaden vurderes i forhold til vernebestemmelsene for Færder nasjonalpark, § 3, pkt. 1.3 g.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til: 1.3.g: : Oppføring av nye bygninger som er nødvendig for jordbruk i sone A, og som ikke er i strid med verneformålet.

Søknaden skal videre vurderes etter *naturmangfoldlovens* §§ 8-12. Vurdering etter disse prinsippene skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på (utdrag):

- *Representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser*
- *Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminnene på land og i sjø.*

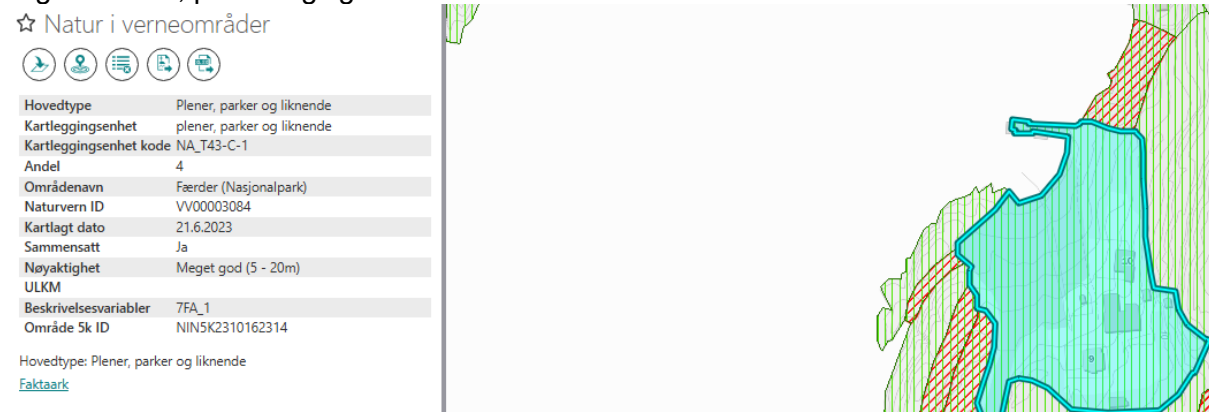
I sone A er formålet å ta vare på naturtyper som hagemark, hule eiker, naturbeitemarker, slåtteenger, tørrenger og strandenger.

Øya Hvaløy har lang tradisjon med gårdsdrift, selv om det var opphør en periode . Beitedyr er en viktig faktor for bevaring av kulturlandskapet på Hvaløy, og på flere andre områder i Færder nasjonalpark. Nasjonalparkforvaltningen vurderer det som positivt at det gjennomføres tiltak som kan gjøre stell av dyra enklere, samt bedre dyrevelferden. Tiltakshaver skal gjøre et grunnarbeid ved drenering av området tiltenkt foringsplattform, og deretter støpe en enkel plattform. Det skal ikke utføres sprengning.

Det må ikke tilføres masse som kan inneholde fremmede elementer.

Tiltaket ligger i et området kartlagt som «plener, parker og liknende», fig. 1. Det vurderes at området allerede er opparbeidet. Nærliggende område er vurdert som «oppdyrkede varige enger med lite intensivt hevdpreg» (fig. 2). Rødlistede naturtyper (rød skravering) ligger utenfor området for omsøkt tiltak.

Fig. 1 Plener, parker og lignende

I henhold til verneforskriftens § 3 pkt. 1.1 er det ikke tillatt med drenering. Drenering i dette tilfellet må derfor knyttes direkte til omsøkt tiltak og være av mindre omfang, og ikke utenfor området i fig 1 – plener, parker og lignende.

I henhold til forvaltningsplanen, vedlegg 5 «Skiltinfolplan, temakart brukerinteresser og tabelloversikt friluftslivstiltak», er det definert vei fra brygga på gårdsbruket på Hvaløy og opp til driftsbygningene.

Frakt at utstyr er søknadspiktig dersom det må benyttes helikopter og materiell ikke kan uttransporteres med båt.

Foringsplattformen skal etableres tett på dagens driftsbygning (fig. 3).

Fig. 2 Godkjent vei Hvaløy

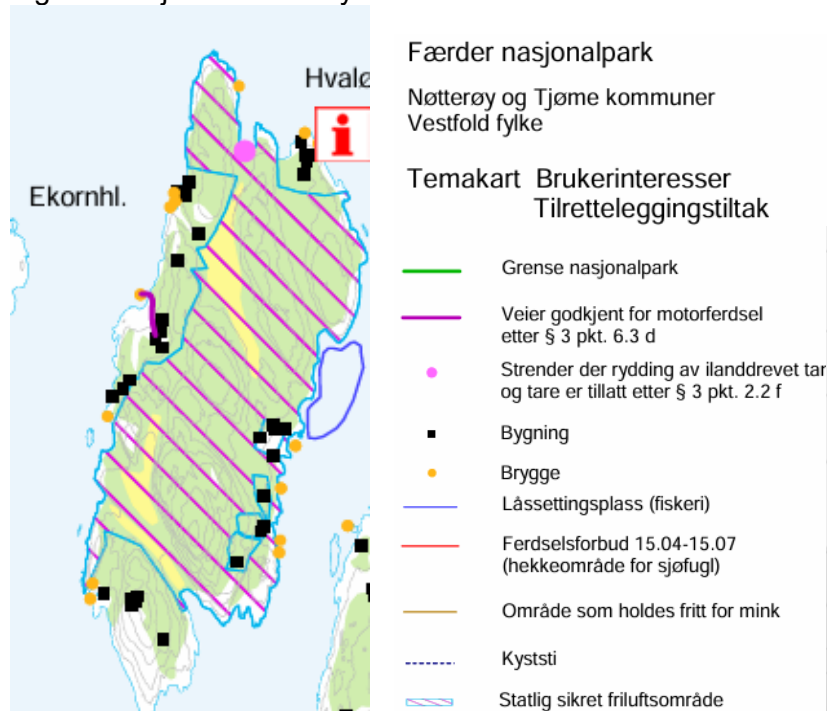
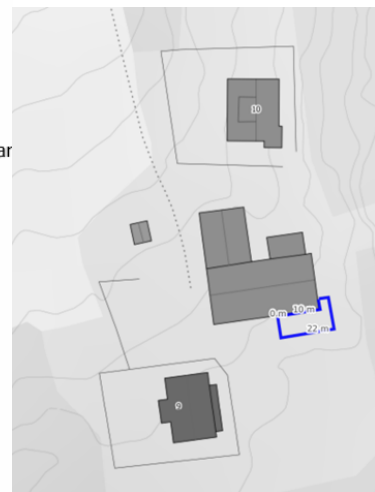

Fig. 3 –
plassering av
foringsplattform

Tiltaket vurderes å være av mindre omfang, og vurderes ikke å være i strid med verneformålet, og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

§§ 8-12 Naturmangfoldloven

§ 8 – Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskap om tiltaket vurderes som godt nok.

§ 9 - Føre-var-prinsippet. Kommer ikke til anvendelse i denne saken, da kunnskapsgrunnlaget er kjent, og tiltakets omfang er lite.

§ 10 – Økosystemtilnærming og samlet belastning. Tiltaket er en mindre foringsplattform og vurderes å ha liten påvirkning på økosystemet og den samlede belastning på verneverdiene.

§ 11 – Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Tiltaket vurderes til ikke å forringe miljøet. Transport av materialer gjøres på eksisterende vei.

§ 12 – Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Det vurderes at tiltakshaver vil utføre tiltakene på en måte som i liten grad påvirker verneverdiene. En eventuell bruk av ny masse må være stedegen eller «død»/knust masse.

Kravene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes ivaretatt, og tiltaket vurderes ikke å gi noen presedensvirkning.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY
Mari Høiland			
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD
Vestfold fylkeskommune	Postboks 1213	3105	TØNSBERG
	Trudvang		

**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
sfvtpost@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no/ferder>

Fred Karlsen

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2025/5208-62 432.3

Dykkar ref.

Dato 21.06.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Vedtak - Færder nasjonalpark - UKL søknad rydding av gravrøys Hvaløy

Vedtak

Færder nasjonalparkstyre gir Fred Karlsen, Hvaløy tillatelse til å gjennomføre skjøtsel og rydding av gravrøys på Hvaløy i henhold til UKL søknad 296222. Tillatelsen er gitt i henhold til verneforskriften for Færder nasjonalpark § 3, pkt. 4.2. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Rydding skal gjennomføres i henhold merket vegetasjon i figur 2,3,4
- Hogstavfall skal ikke deponeres ved gravrøys, men fjernes og brennes
- Tillatelsen gjelder til 31.12.27

Dokumenter i saken

UKL søknad 296222 fra Fred Karlsen, via Færder kommune

Søknaden

Utdra fra søknaden:

Utfyllende beskrivelse av hva du ønsker å gjøre og forventede resultater. Ta med beskrivelse av området og tilstanden til arealet/bygningen el. hvor tiltaket skal gjennomføres. Beskriv omfang av, og formål med tiltaket, hvordan tiltaket skal utføres (arbeidsmetoder, materialer etc.) og av hvem.

Rydding rundt bronsealderøys på Hvaløy i samarbeid med Færdernasjonalpark.

Beskriv hvordan dette tiltaket vil bidra til å sikre verdier knyttet til landskap, biologisk mangfold, kulturminner og/ eller kulturmiljøer, herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift.

Skjøtsel av vegetasjon bidrar til synliggjøring av bronsealderøys.

Beskriv planlagt bruk for objektet/ arealet etter at omsøkt tiltak er gjennomført

Røysen er et mål kyststien på Hvaløys høyeste punkt.

Kort beskrivelse av hva du ønsker å gjøre (stikkord)

Rydde vegetasjon

Søknaden er vurdert i samsvar med

Søknaden er vurdert i samsvar med verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3, pkt 4 Kulturminner, pkt. 4.2. *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til: Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.*

Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i mindre saker som ikke har prinsipiell betydning, og i henhold til vedtektene. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på (utdrag):

- Representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser
- Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminnene på land og i sjø

Verneforskriften § 3, *I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.* § 3, pkt 1.1 *området er vernet mot inngrep av enhver art (utdrag) , som vegbygging, riving av bygninger, oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, konstruksjoner, anlegg eller innretninger..... graving, utfylling og henleggelse av masse, mudring og dumping..... sprengning og boring, uttak og fjerning av stein og mineraler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, tilplanting, bakkeplanering.... listen er ikke uttømmende.*

Søknaden vurderes i henhold til vernebestemmelsene for Færder nasjonalpark, § 3, pkt. 4.2: *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til: Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.*

Verneforskriftens § 3, pkt. 2 *ivaretar plantelivet. Pkt. 2.1: (utdrag): Vegetasjon på land og i sjø, herunder døde trær og busker, trær og ilanddrevet tang og tare er vernet mot skade og ødeleggelse..)*

Søknaden skal videre vurderes etter naturmangfoldlovens §§ 8-12. Vurdering etter disse prinsippene skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-varprinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på (utdrag):

- Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminnene på land og i sjø.

I sone A er formålet å ta vare på naturtyper som hagemark, hule eiker, naturbeitemarker, slåtteeenger, tørrenger og strandenger.

Figur 1, plassering av gravrøys, Hvaløy

Utdrag fra retningslinjer i forvaltningsplanen, kap. 4.3 forvaltning av kulturminner:

Før eventuelle tillatelser gis, skal kulturminnemyndighetene uttale seg til søknaden, herunder vurdere hvilke krav som skal stilles til kompetanse, plan, dokumentasjon mv. i det enkelte tilfelle. Kulturminnemyndighetene skal også foreta eventuell egen behandling av tiltaket etter kulturminneloven og fredningsforskrifter med hjemmel i loven.

Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner skal ikke være i strid med verneformålet. Ved behandling av søknader skal det også legges vekt på om restaurering og skjøtsel kan berøre spesielt verdifulle naturkvaliteter, for eksempel rødlistearter.

Vegetasjonen på land og i sjø er vernet mot skade og ødeleggelse. Ved behandling av søknader skal det legges meget stor vekt på hensynet til verdifull vegetasjon. Eventuelle skjøtselstiltak for kulturminner som berører verdifull vegetasjon, skal avgrenses til det strengt nødvendige for å opprettholde kulturminnet.

Det ble gjennomført befaring i juni 2025.

Kulturminnemyndighetene har gitt følgende uttalelse:

Kulturarv gir godkjenning til og bifaller rydding av gravrøys ID 51138 på Hvaløy, Færder kommune. Tiltaket består i rydding av nedfall fra trær, felling av mindre trær og oppskudd i selve røysa. På befaringen ble nøye utvalgte trær blinket ut etter en diskusjon om hensynet til å bevare friske trær, redusere nedfall av granbar på gravrøysa, og åpne for innsyn til kulturminnet. Enkelte mindre trær, lave greiner på større trær, busker og einer i retning vest mot stien - og på andre siden av stien i siktlinjer mot sjøen ble også blinket ut for rydding også.

Vennlig hilsen

Cathrine Stangebye Engebretsen

Rådgiver

Kulturarv

Samfunnsutvikling

I kulturminnesøk er gravrøysa registrert som «Høgås, gravminne, men uten konkret datering.

Området som gravrøysa ligger i, er furuskog, lyngskog, med innslag av einer. Det er ikke registrert rødlistearter i området. Skogen består av variert furuskog, med større og mindre trær.

Fra forvaltningsplanen kap. 4.4 – § 3, pkt. 2.1: Utdrag:

- Spesielt verdifulle trær (store, karakteristiske, uvanlige, hule mm.) skal ikke felles.
- Stående eller liggende større døde trær skal normalt ikke fjernes, med unntak for nyere vindfall eller der trærne er til fare for brukere av området
- Hogstavfall skal ikke ligge igjen på stier eller steder med spesielt verdifull markvegetasjon

Det vurderes som verdifullt at gravrøyser holdes åpne og så langt som mulig fri for vegetasjon. Samtidig er det viktig å ivareta verneverdiene ved å beholde verdifulle og store trær. En rekke mindre trær er i ferd med å vokse inn i gravrøysa. Disse kan fjernes, de er merket ut på figur 2. Einer er også i ferd med å vokse opp og fjerne innsyn til gravrøysa. Merket einer kan fjernes, figur 3 og 4.

Hogstavfall skal ikke deponeres rundt gravrøysa, men fjernes og brennes på egnet sted.

Noen rotstokker legges ut i terrenget som død ved.

Gravrøysa ligger på den høyeste toppen på øya, og uten vei. Det vil ikke være aktuelt med bruk av motorisert kjøretøy.

Føre-var -prinsippet tilsier at det skal gjøres en forsiktig tynning og fjerning av vegetasjon. Eventuell ytterligere fjerning av vegetasjon kan vurderes på senere tidspunkt.

Figur 2 – Merket vegetasjon kan fjernes

Figur 3 – Fjerne einer

Figur 4 Fjerne merket einer

Naturmangfoldloven §§ 8-12:

§ 8 - Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskap vurderes som godt nok. Befaring er gjennomført.

§ 9 – Føre-var-prinsippet tilsier en forsiktig tynning og fjerning av vegetasjon.

§ 10 – Økosystemtilnærming og samlet belastning. Det gis tillatelse til forsiktig tynning og fjerning av vegetasjon. Belastningen på økosystemet vurderes som akseptabel.

§ 11 – Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Tiltaket skal gjennomføres med motorsag, og ikke bruk av motorisert utstyr. Det vurderes at tiltaket ikke fører til miljøforringelse.

§ 12 – Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Tiltaket skal gjennomføres utan bruk av motorisert kjøretøy. Det vurderes at tiltakshaver vil utføre tiltakene på en måte som i liten grad påvirker verneverdiene. Kravene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes ivaretatt og tiltaket vurderes ikke å gi noen presedenvirkning.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103 TØNSBERG
Vestfold fylkeskommune	Postboks 1213 Trudvang	3105 TØNSBERG
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold Færder kommune v/Mari Høiland	Stadionveien 5	3214 SANDEFJORD

**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
sfvtpost@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no/ferder>

Rune Hübner

Saksbehandlar Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/7174-2 432.3

Dykkar ref.

Dato 21.06.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
-----------------------	--

Tillatelse - Færder nasjonalpark - organiserte sommerturer 2026 - Fjordtaxi AS

Vedtak

Færder nasjonalparkstyre gir Fjordtaxi AS tillatelse til organiserte båt-ruter i Færder nasjonalpark i 2026. Tillatelsen gis i medhold av verneforskriftens § 3, pkt. 5.3. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen er gyldig til 31.12.26
- Nasjonalparkforvaltningen skal ha rapport om antall besøkende på de ulike stedene etter endt sesong
- Det forutsettes at fugle- og dyrelivet hensyntas, særskilt sjøfugl og beitedyr
- Det forutsettes sporløs ferdsel av brukere, og at det gis informasjon om verneverdiene i Færder nasjonalpark

Det forutsettes at søker har innhentet evt andre nødvendige tillatelser.

Dokumenter i saken

Søknad fra Fjordtaxi AS av 08.06.26

Søknaden

Utdrag: «Sommerruten som gir deg mulighet til å oppleve noen av Færder Nasjonalparks attraktive perler fra 22.juni-16.august 2026
Fjordtaxi AS har med tilskudd fra Vestfold Fylkeskommune etablert en daglig rute i perioden som gir også deg som ikke har egen båt en enkel måte å komme ut i Færder nasjonalpark. Enten du har leid Kystledhytte på Ildverket eller, vil overnatte i telt eller hengekøye, nyte badeliv og friluftaktiviteter. Da tilbyr vi en daglig rute til flere av de beste øyene i Færder Nasjonalpark: Ildverket, Froungen, Mostein og Lindholmen.»

Den andre ruten beskrives som «Sommerruten som gir deg mulighet til å oppleve noen av Færder Nasjonalparks attraktive perler fra 22.juni-16.august

Fjordtaxi AS har med tilskudd fra Vestfold Fylkeskommune etablert en daglig rute i perioden som gir også deg som ikke har egen båt en enkel måte å komme ut i Færder nasjonalpark. Enten du har leid Kystledhytte på destinasjonene Ildverket eller Færder fyr, vil overnatte i telt eller hengekøye, nyte badeliv og friluftaktiviteter.

Daglig rute fra Mandag 22.juni til og med 16.august 2026

Kl. 13.00 – kl. 14.00 etter avtale avgang fra Arås båthavn – Ildverket – Færder fyr – Ildverket – Arås båthavn»

Søker kjører også til kystledhyttene på hhv Fulehuk Fyr og Bolærneøyene.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Søknaden er vurdert i samsvar med verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3, punkt 5.3 organisert ferdsel. Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i mindre saker som ikke har prinsipiell betydning. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på (utdrag):

- Representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser
- Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminnene på land og i sjø
- Et undersjøisk landskap med variert bunntopografi og med stor variasjon i marine naturtyper herunder ålegraseng, større tareskog, bløtbunnsområder i strandsonen og skjellsandområder
- Viktige naturtyper som kystfuruskog, rik sumpskog og edelløvskog, strandenger og strandsumper på østre del av Sandø og Mellom Bolæren
- En lite påvirket kystskog på Vestre Bolæren, som viser stor grad av variasjon i utforming og artssammensetning
- Leveområder for flere truede arter herunder kammarimjelle, kjempestarr og flatøsters

Allmenheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv, med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Søknaden vurderes i forhold til vernebestemmelsene for Færder nasjonalpark, hvor § 5.3, organisert ferdsel og § 1 verneformålet gir viktige føringer.

Aktivitetene faller inn under begrepet «organisert ferdsel» i verneforskriftens § 3, pkt. 5.3: «Bestemmelsene i denne forskrift, med unntak av § 3 pkt. 5.2 er ikke til hinder for organisert turvirksomhet så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende. Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse av forvaltningsmyndigheten.

Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen, jf. § 5»

§ 3 pkt. 5.2 gjelder ilandstigningsforbud i sone B (fuglefredningsområder) i perioden 15.04 til 15.07 kommer også til anvendelse.

Forvaltningsplanen gir følgende retningslinjer for organisert ferdsel:

Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha dispensasjon. Kriteriet "som kan skade naturmiljøet" gjelder både for organisert ferdsel og andre ferdselsformer. Kriteriet angir videre at ferdselen kun trenger å ha potensial til å skade naturmiljøet, ikke at skade nødvendigvis oppstår i alle tilfeller. Eksempler på denne type ferdsel kan være teltleire på en slette med rødlistede plantearter eller permanent bruk av en grunnlendt tørreng til ballbane gjennom sommeren.

«Ofte vil det være en sammenheng mellom omfanget av den organiserte ferdselen og faren for skade på naturmiljøet. Ferdselen betraktes som organisert når personer, lag, firmaer e.l. planlegger, koordinerer eller arrangerer aktiviteten, samtidig som ferdselen omfatter grupper eller deltakere eller foregår med en viss hyppighet over et tidsrom.»

Følgende typer av organisert ferdsel krever **alltid** tillatelse:

- Grupper og arrangementer med minst 50 deltagere. Skoleklasser på tur omfattes normalt ikke av denne regelen, bortsett fra hvis antallet blir over 90 deltagere (tre skoleklasser).
- Grupper og arrangementer med færre enn 50 deltagere, når aktiviteten planlegges gjennomført minst tre ganger pr år på samme sted. Alminnelig turaktivitet i mindre grupper i regi av familie og venner krever likevel ikke tillatelse etter denne regelen.
- Teltleire med minst 10 telt.

Søknaden skal videre vurderes etter naturmangfoldlovens §§ 8-12. Vurdering etter disse prinsippene skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Færder nasjonalpark, som omfatter så godt som hele skjærgården i Nøtterøy og Tjøme, har i mange tiår vært benyttet av lokalbefolkning og tilreisende til soling, bading, telting og rekreasjon. Det har vært alle typer båt, fra små joller, seilbåter i alle størrelser, landstedsbåter og til større båter for overnatting. Den senere tiden har en ny type brukere inntatt skjærgården med padlere, både organiserte og uorganiserte. Padling organiseres både av frivillige foreninger, men det drives også kommersiell aktivitet av flere firma.

I tillegg til denne type aktivitet er forvaltningen kjent med at det er flere aktører som tilbyr en form for guidede turer i Færder nasjonalpark. Nasjonalparkforvaltningen har ingen oversikt over antallet aktører.

Søker skal kjøre sommerrute i Færder nasjonalpark i perioden 22.juni til 16. august 2026, og søker omfattes dermed av kriteriene innunder organisert ferdsel.

Søknaden fra Fjordtaxi omfatter to ruter til øyer i Færder nasjonalpark.

Søker skriver blant annet i sin søknad at «Sommerruten som gir deg mulighet til å oppleve noen av Færder Nasjonalparks attraktive perler fra 22.juni-16.august 2026

Enten du har leid Kystledhytte på Ildverket eller, vil overnatte i telt eller hengekøye, nyte badeliv og friluftaktiviteter. Da tilbyr vi en daglig rute til flere av de beste øyene i

Færder Nasjonalpark: Ildverket, Froungen, Mostein og Lindholmen.»

Den andre ruten (utdrag) beskrives som «*Sommerruten som gir deg mulighet til å oppleve noen av Færder Nasjonalparks attraktive perler fra 22.juni-16.august*

Enten du har leid Kystledhytte på destinasjonene Ildverket eller Færder fyr, vil overnatte i telt eller hengekøye, nyte badeliv og friluftaktiviteter.»

Søker kjører også til kystledhyttene på hhv Fulehuk Fyr og Bolærneøyene.

Begge rutene er tenkt å kjøre daglig. Hver tur tar inntil 12 personer. I henhold til beskrivelsen av turene, kan en slik bruk av de samme stedene hele sommeren potensielt kunne føre til slitasje på naturverdiene.

Søkeren har fått tilskudd fra Vestfold fylke til rutene, «Fordeling av tilskudd til ikke lovpålagte båtruter i 2024-2027». Her fremgår det at tilskuddet utbetales årlig i perioden 2024-2027, forutsatt årlige midler i fylkeskommunens budsjett.

Ildverket, Froungen, Mostein og Lindholmen er alle øyer som vurderes å kunne tåle en større belastning enn dagens. Av disse øyene er det imidlertid bare Ildverket som er definert i Besøksstrategien til Færder nasjonalpark, og som er bedre tilrettelagt enn de øvrige øyene. Lindholmen er en privat øy, så det forutsettes at søker har fått grunneiers tillatelse til organiserte turer til øya.

Det er positivt at søker forholder seg til øyer med en viss grad av tilrettelegging, og heller ikke legger aktivitet til de mer sårbare områdene i nasjonalparken.

Det pågår også diskusjoner om kva som er tålegrensen for Tristein (Færder fyr). Imidlertid er det her kystledhytte, og forvaltningen ser det som positivt at det blir transport til denne type bruk. Kystledhytta tar inntil 8 personer, og søker vil kun ha en daglig ankomst/avgang. Det er særlig sjøfugl som er sårbare naturverdier på Tristein. Det er hekkende fugl på øya, men den er ikke omfattet av sjøfuglfredning. Forvaltningen har satt opp informasjonsskilt som orienterer om hekkende sjøfugl.

I perioden 15.4 til 15.7 er det forbudt å gå i land i sone B (fuglefredningsområder, ref. § 3, pkt. 5.2). Det er i denne perioden heller ikke tillatt å komme nærmere enn 50 m fra land. Det er fortsatt fugl på reir 24. juni. Det er også kjent at flere fuglearter ikke har flyvedyktige unger når dagens ferdselsforbud opphører, dvs. 15.7.

Det påhviler derfor aktøren et ansvar for å ferdes med hensyn til sjøfugl. Forvaltningen er kjent med enkelte områder med kolonier av hekkende sjøfugl, og har satt opp informasjonsskilt på disse områdene.

Tristein (Færder Fyr), Reieren og Ormøya (nord) og Langskjæra er blant områdene hvor det hekker sårbare og truede sjøfugl, men som ikke er omfattet av ferdselsforbud.

De fleste øyene har også beitedyr, og det må utvises hensyn til beitedyr.

Besøksstrategien til Færder nasjonalpark legger opp til at forvaltningen skal bidra til lokal verdiskapning. Et viktig prinsipp for besøksstrategi i verneområder er imidlertid at i de tilfeller det er konflikt mellom ivaretagelse av verneverdiene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskapning, skal ivaretagelse av verneverdiene tillegges størst vekt.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilfredsstillende. Søker er godt kjent i området, og har god kjennskap til fuglefredningsområder og regler i nasjonalparken. Det er noe mindre kunnskap om samlet påvirkning av alle besøkende i nasjonalparken i omsøkt periode.

§ 9 Føre-var-prinsippet. Det vurderes at omfanget av slitasje av aktiviteten er ukjent. Det er også usikkert hvor mange som vil benytte tilbudet.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning. En påvirkning av økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Søkningen og potensiell slitasje må derfor sees i sammenheng med andre tiltak som kan påvirke verneverdiene. Ved å benytte tilrettelagte og robuste øyer, minskes faren for omfattende påvirkning på verneverdiene.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Denne paragrafen kommer i mindre grad til anvendelse, men f.eks. forsøpling kan være et tema. Kostnader for eventuell opprydning påhviler aktøren.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Søker er miljøfyrtårnssertifisert, og har god kjennskap til fartsgrenser og er kjent med hensyn til fuglefredning og ferdselsregulering

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Vestfold fylkeskommune	Postboks 1213 Trudvang	3105	TØNSBERG
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY
Fjordtaxi Færder			

**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
sfvtpost@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no/ferder>

Havforskningsinstituttet avd. Flødevigen
v/Even Moland

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/7167-4 432.3

Dykkar ref.

Dato 24.06.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Tillatelse - Færder nasjonalpark - havbunnkartlegging innenfor Raet - Færder - Ytre Hvaler nasjonalparker

Vedtak

Færder nasjonalparkstyre gir Havforskningsinstituttet /Even Moland tillatelse til havbunnkartlegging og prøvetaking på utvalgte posisjoner innenfor Færder nasjonalpark. Havbunnkartleggingen og prøvetakingen er en del av forskningstokt til dype områder i Skagerak i tidsrommet 4.-9. juli 2026. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriftens § 4 – generelle dispensasjonsbestemmelser (NML § 48). Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder til 31.07.2026
- Omsøkt aktivitet må ikke skade særskilt sårbare naturtyper og arter
- Resultat av prøvetaking må sendes til Færder nasjonalparkstyre innen 31.12.2026 eller en midlertidig rapport dersom ikke analyser og prøver er ferdigstilt i rapport

Dokumenter i saken

Søknad fra Havforskningsinstituttet v/Even Moland av 9.6.26
Forespørsel om tilleggsinformasjon 10.06.26
Tilleggsinformasjon av 10.06.26
Tilleggsinformasjon av 24.06.26

Søknaden

Søknaden gjelder tillatelse til havbunnkartlegging – SCANDSKAGEX 26, hvor formålet er å besøke dype stasjoner innenfor områder med varierende grad av bruk, vern og beskyttelse. Utdrag fra søknaden:

Formålet med toktet, opptakene og prøvetakingen:

Prosjektet planlegger å besøke dype stasjoner innenfor områder med varierende grad av bruk, vern og beskyttelse i løpet av 6-dagers ekspedisjon om bord på det svenske forskningsfartøyet RV Svea. Formålene er

- 1) å observere og karakterisere habitatene i de utpekte stasjonene for å vurdere funksjon og status,
- 2) studere bunnfisksamfunnet på dypt vann ved hjelp av visuelle observasjonsplattformer,
- 3) teste/ prøve ut muligheter for in situ merking av dyptlevende bunnfisk,
- 4) kvantifisere karboninnholdet i dype, bløte sedimenter, og
- 5) samle genetiske prøver av dypvannsorganismer for å studere populasjonsstruktur og -konnektivitet (sammenkoblinger). Prosjektet er finansiert av Horisont Europa prosjektene Aquarius (<https://aquarius-ri.eu/>) og MARHAB (<https://www.hi.no/en/hi/forskning/projects/marhab-the-marine-habitats-project>)

Tidsrom det skal gjøres opptak eller informasjonen skal brukes på annen måte:

Ekspedisjonen i Skagerrak skjer i tidsrommet 4. - 9. juli, med datainnsamling på stasjonene planlagt i norsk sone i tidsrommet 4. - 7. juli 2026. Forskningsprosjektene som benytter informasjonen vil pågå i 2026 - 2029.

Størrelse og geografisk plasseringen området for opptak/ prøvetaking

Utgangspunktene for prøvetaking og opptak er de planlagte posisjoner vi har utarbeidet (se vedlagt fil POSISJONER_SCANDSKAGEX). Innen hvert prøvetakingsområde er det sannsynlig at de ulike redskapene (UWTV kamera, ROV, sedimentgrabb og corer) vil bli enyttet innenfor en radius på 250m fra de angitte posisjonene. ROV og/ eller UWTV vil bli brukt for å sikre at prøvetaking ikke størst mulig grad unngår påvirkning på sårbare naturtyper.

Utstyr som skal brukes:

- UWTV kamera (slepekamera) og ROV < 300m2 videoanalyse med annotering av organismer og habitat (antall per art og arealmessig utbredelse av habitat)
- Agnede stasjonære stereovideorigger, såkalte BRUVs < 40m2. Annotering av indikator for tetthet av ulike fiskearter, antall arter som forekommer samt lengdemåling av fisk.
- 4 grabbprøver < 1m2. Salling på 1mm kornstørrelse og analyse av arter med antall og biomasse. Organismer bevares for genetiske analyser.
- 4 corer << 1m2. Sedimentproppen deles opp i 1 cm skiver vertikalt. På ulike dyp i sedimentet analyseres kjemisk sammensetting som karboninnhold samt kornstørrelse.

Kontaktpersoner hos ansvarlig virksomhet:

Prosjektleder/ koordinator: Even Moland, Havforskningsinstituttet, Postboks 1870 Nordnes, 5817 Bergen. Organisasjonsnummer: 971 349 077

Toktleder: Matias Sköld, Swedish University of Agricultural Sciences (SLU), Department of Aquatic Resources. Organisasjonsnummer: SLU 202100-2817

Fartøy som skal gjennomføre toktet/ opptakene/ prøvetakingen:

Forskningsfartøyet RV Svea som eies av Swedish University of Agricultural Sciences (SLU). IMO: 9829332

Søknaden er vurdert i samsvar med

Færder nasjonalparkstyre er vernemyndighet for Færder nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i saker av mindre prinsipiell betydninger og i henhold til vedtektene for Færder nasjonalparkstyre. Denne myndighet er delegert fra nasjonalparkstyret.

Søknaden er vurdert i henhold verneforskriftens § 3, pkt. 1.1 «Området er vernet mot inngrep av enhver art», og § 3, pkt. 3.1 « Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er vernet mot skade og unødige forstyrrelse.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep (utdrag).

Videre er formålet å ta vare på (utdrag)

- Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet
- Et undersjøisk landskap med variert bunntopografi og med stor variasjon i marine naturtyper herunder ålegraseng, større tareskog, bløtbunnsområder i strandsonen og skjellsandområder

I henhold til Verneforskriftens § 3, I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. § 3, pkt 1.1 området er vernet mot inngrep av enhver art..... listen er ikke uttømmende.

Verneforskriften § 3 pkt. 3.1: Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke- og yngle- og gyteplasser, er vernet mot skade og unødige forstyrrelse.

Verneforskriftens § 3 pkt. 5.2 setter forbud mot ferdsel i spesifisert periode: *Forbud mot ferdsel. I sone B er det i tiden fra og med 15. april til og med 15. juli forbud mot all ferdsel på land og på sjø nærmere enn 50 meter fra land. Dette omfatter også surfebrett, seilbrett, kiting, paraglider og lignende samt dykkeaktivitet.*

Verneforskriften har ingen unntaksbestemmelser for tiltakene som er omsøkt. Søknaden vurderes etter § 4, Generelle dispensasjonsbestemmelser: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.*

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Vurderingen skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystem tilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse, samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Formålet med toktet er å gjennomføre vitenskapelige undersøkelser av områder med varierende grad av bruk, vern og beskyttelse, ved å observere og karakterisere habitatene i de utpekte stasjonene for å vurdere funksjon og status, studere bunnfiskesamfunnet på dypt vann ved hjelp av visuelle observasjonsplattformer, og teste/prøve ut muligheter for in situ merking av dyptlevende bunnfisk, kvantifisere karboninnholdet i dype, bløte sedimenter og samle genetiske prøver av dypvannsorganismer for å studere populasjonsstruktur og -

konnektivitet. Studiene skal gjøres i både Raet, Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker og er finansiert Horizont Europa prosjektene Aquarius og MARHAB.

Prosjektet har planlagt prøvetaking og opptak fra utvalgte posisjoner.

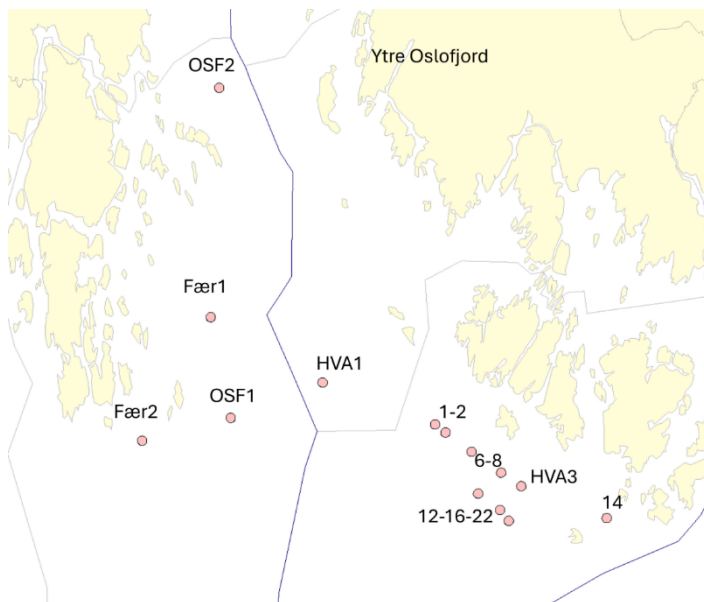

Fig. 1 – utvalgte posisjoner for prøvetaking og opptak

HI ønsker å bruke følgende utstyr:

-UWTV kamera (slepekamera) og ROV < 300m2 videoanalyse med annotering av organismer og habitat (antall per art og arealmessig utbredelse av habitat)

-Agnede stasjonære stereovideorigger, såkalte BRUVs < 40m2. Annotering av indikator for tetthet av ulike fiskearter, antall arter som forekommer samt lengdemåling av fisk.

-4 grabbprøver < 1m2. Sålling på 1mm kornstørrelse og analyse av arter med antall og biomasse. Organismer bevares for genetiske analyser.

-4 corer << 1m2. Sedimentproppen deles opp i 1 cm skiver vertikalt. På ulike dyp i sedimentet analyseres kjemisk sammensetting som karboninnhold samt kornstørrelse.

De stasjonære stereovideoriggene vil stå ute i kort tid, kun en time av gangen. Hele toktperioden er mellom 4.7 og 9.7.26. Det skal kun gjøres fire grabbprøver og fire sedimentprøver. Dette vil kunne ha en viss påvirkning på verneverdiene, men søker vil sjekke planlagte punkter for overvåking og sedimentprøver ut ved bruk av ROV og/ eller UWTV for å sikre at prøvetaking i størst mulig grad unngår påvirkning på sårbare naturtyper.

Generelle dispensasjonsbestemmelser, verneforskriftens § 4 (naturmangfoldlovens § 48). Hovedrammen for denne dispensasjonsbestemmelsen er at aktiviteten ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig og heller ikke stride mot vernevedtakets formål. Begge vilkår må være oppfylt.

Eventuell dispensasjon etter § 4 skal vurderes strengt. Miljødirektoratets rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014): «*Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.*» Jf. videre avklaringer i rundskrivet skal den generelle dispensasjonsbestemmelsen ikke benyttes til å utvide rammen som er etablert gjennom verneforskriften. Det følger av dette at dispensasjonsbestemmelsen kun skal nyttes i særlige tilfeller og som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses på vernetidspunktet.

Denne søknaden omfatter etter forvaltningens vurdering, et slikt tilfelle. Det ble innført strenge fiskeriregulerende tiltak i Oslofjorden 01.01.26, hvorav tre områder med forbud mot all fiske (null-fiske). Et av disse ligger i Færder nasjonalpark. Forvaltningen har stort behov for kunnskap om status og påvirkningsfaktorer.

De strenge fiskeritiltakene er innført med formål om å bedre naturtilstanden i Oslofjorden, med ønske om få mer biomasse, større og bredere artssammensetning, og forhåpentligvis topp-predatorer tilbake. Behovet for kunnskap om utvikling og effektene er stort, og selv om dette toktet ikke direkte er knyttet til følgeforskning og kartlegging, vil informasjon kunne gi verdifull tilleggsinformasjon for forvaltningen.

Vern av biologiske mangfold forutsetter god kunnskap om verneverdiene og påvirkningsfaktorer. I og med at alt dyreliv er fredet i nasjonalparken, må ikke vitenskapelige undersøkelser påvirke sårbare og truede arter. Det må utvises en føre-var-holdning til gjennomføring.

Posisjoner på agnede, stasjonære stereovideorigger, såkalte BRUVs er oppgitt på kart, men vil være av kort varighet. Forvaltningen har behov for denne oversikt, av hensyn til annen aktivitet i nasjonalparken.

Det påpekes at selv om tiltaket vurderes å ikke være i strid med verneformålet, eller ha nevneverdig betydning for verneverdiene, utløser ikke dette en rett til dispensasjon. Oppfyllelse av vilkårene er premisset for at forvaltningsmyndigheten kan vurdere dispensasjon.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad vurdere dispensasjon basert på en konkret vurdering av den enkelte søknad. Hver søknad behandles for seg og en dispensasjonssak danner ikke presedens i eventuelt påfølgende saker.

Det må gjøres en skjønnsmessig vurdering av tiltaket, basert på eventuel påvirkning på verneverdiene og samlet belastning. Det vurderes at data fra omsøkt havbunnskartlegging kan bidra til ny, viktig informasjon. I henhold til naturmangfoldloven § 8 skal offentlige beslutninger og forvaltning være kunnskapsbasert.

Forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark, kapittel «4.8 Overvåkning» er følgende forvaltningsmål satt: «Forvaltningen skal ha tilgang til oppdatert kunnskap om tilstanden for viktige verneverdier i området, både i sjø og på land».

Forvaltningsplanen (kapittel 2.7) inneholder flere forvaltningsmål knyttet til marine naturtyper. Et av forvaltningsmålene er at: «bestanden av ørret, torsk og hummer skal økes».

Tiltakshaver vil bruke ROV og/eller UWTV for å sikre at prøvetaking i størst mulig grad unngår påvirkning på sårbare naturtyper, og utviser dermed god forståelse for viktigheten av ivaretagelse av verneverdiene.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget. Hl m.fl. vil gjennom dette toktet få indikasjoner på artsammensetning, størrelse og tetthet, ved stasjonære stereovideorigger, samt sedimentprøver som også vil gi indikasjon på arter og artssammensetning i sedimentene. Et annet formål er å kvantifisere karboninnhold i dype, bløte sedimenter. Prosjektene er finansiert gjennom Horisont Europa prosjektene Aquarius og MARHAB, og data inngår i disse forskningsprosjektene. Søker har gitt en god beskrivelse av gjennomføring. Det vurderes at kunnskapsgrunnlaget er godt nok.

§ 9 – Føre-var-prinsippet. Det er viktig at også vitenskaplige undersøkelser tar hensyn til sårbare og truede arter, og forvaltningen må gjøre en vurdering av omfang av omsøkte tiltak. Søker viser forståelser for dette prinsippet, ved at planlagte punkter for overvåking og sedimentprøver sjekkes ut ved bruk av ROV og/ eller UWTV for å sikre at prøvetaking i størst mulig grad unngår påvirkning på sårbare naturtyper. Eventuell påvirkning vurderes å være kortvarig. Øvrige tiltak er også av kort varighet. Toktet skal foregå i perioden 4.-9. juli. Det vurderes på denne bakgrunn av føre-var-prinsippet er ivare tatt.

§ 10 – Økosystemtilnærming og samlet belastning. Det kreves at tiltaket vurderes opp mot samlet belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Det er tidligere gitt tillatelse til utsetting av stereo/videorigger, samt bruk av slepekamera, og det er en rekke aktører som ønsker å rydde spøkelsesteiner og tapt fiskeredskap. Eventuell påvirkning må måles opp mot viktigheten av å innhente og for forvaltningen, motta kunnskap. Toktet og tiltakene det søkes om, er av kort varighet, og eventuell påvirkning vurderes som liten. Forvaltningen kan sette vilkår om rapportering av funn, og stopp dersom det oppdages særskilt sårbare naturtyper. Den samlede belastning vurderes som akseptabel.

§ 11 og 12 – Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Det vurderes at tiltaket vil medføre liten eller ingen miljøforringelse. Eventuell påvirkning av verneverdiene vil være kortvarig, for eksempel i forbindelse med sedimentprøver. Ved bruk av ROV og/ eller UWTV ønsker søker å sikre at prøvetaking i størst mulig grad unngår påvirkning på sårbare naturtyper

Færder nasjonalparkstyre er positiv til tiltak som kan bidra til å øke kunnskapen om nasjonalparken. Det vurderes at vilkårene for å vurdere dispensasjon er tilstede. Søknaden vurderes ikke å være i strid med verneformålet, og eventuell påvirkning av verneverdiene ved sedimentprøver vil være kortvarig. Tiltaket kan dermed tillates med hjemmel i verneforskriftens § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser (NML § 48).

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Søknad – havbunnskartlegging innenfor Raet-, Færder-, og Ytre Hvaler nasjonalparker – MARHAB – Havforskningsinstituttet avd. Flødevigen
- 2 Ytre Oslofjord kart stasjoner SCANDSKAGEX.png

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Vestfold fylkeskommune

Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold
Færder kommune
HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN FLØDEVIGEN
Eirik Dobbedal

Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Postboks 1213	3105	TØNSBERG
Trudvang		
Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD
Postboks 250	3163	NØTTERØY
Flødevigveien 20	4817	HIS

Fra: Moland, Even[even.moland@hi.no]

Sendt: 05.06.2026 11:02:09

Til: Gulbrandsen, Jenny Marie;Sjømæling, Anne;Olsen,

Monika[jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no;anne.sjomaling@statsforvalteren.no;monika.olsen@statsforvalteren.no]

Kopi: Dobbedal, Eirik Johansen[Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no];Mattias Sköld[mattias.skold@slu.se];

Tittel: Søknad om havbunnkartlegging innenfor Raet-, Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker

Til nasjonalparkforvaltere Raet-, Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker

Kopi: nasjonalparkforvalter Jomfruland nasjonalpark, Mattias Sköld (SLU)

Vennligst finn vedlagt en søknad om tilatelse til havbunnkartlegging og prøvetaking på posisjoner innenfor nasjonalparkgrensene som del av et forskningstokt til dype områder i Skagerrak i tidsrommet 4.-9. juli i år.

Også lagt ved (til info) er prosjektdokumentet ('Research plan').

Hører fra dere dersom dere ønsker/ trenger ytterligere informasjon.

Beste hilsen,

På vegne av prosjektkonsortiet,

Even Moland, PhD

Coordinator Horizon Europe [MARHAB](#)

[Even Moland | Institute of Marine Research \(hi.no\)](#)

[Even Moland \(researchgate.net\)](#)

[TEDx talk](#)

[NRK Skole](#)

[Ocean literacy book \(in Norwegian\)](#)

[Ocean literacy book \(in German\)](#)

Institute of Marine Research

Flødevigen Marine Research Station

N-4817 His, Norway

Phone: (+47) 93050815

Raet nasjonalpark v/ Jenny Gulbrandsen
Færder nasjonalpark v/ Anne Sjørmøling
Ytre Hvaler nasjonalpark v/ Monika Olsen

Kopi:
Sveriges lantbruksuniversitet v/ Mattias Sköld
Jomfruland nasjonalpark v/ Eirik Dobbedal

Hisøy, 05.06.2026

Havforskningsinstituttet
v/ Even Moland

SØKNAD OM TILLATELSE TIL HAVBUNNKARTLEGGING – SCANDSKAGEX 26

Formålet med toktet, opptakene og prøvetakingen:

Prosjektet planlegger å besøke dype stasjoner innenfor områder med varierende grad av bruk, vern og beskyttelse i løpet av 6-dagers ekspedisjon om bord på det svenske forskningsfartøyet RV Svea. Formålene er 1) å observere og karakterisere habitatene i de utpekte stasjonene for å vurdere funksjon og status, 2) studere bunnfisksamfunnet på dypt vann ved hjelp av visuelle observasjonsplattformer, 3) teste/ prøve ut muligheter for *in situ* merking av dyptlevende bunnfisk, 4) kvantifisere karboninnholdet i dype, bløte sedimenter, og 5) samle genetiske prøver av dypvannsorganismer for å studere populasjonsstruktur og -konnektivitet (sammenkoblinger). Prosjektet er finansiert av Horisont Europa prosjektene Aquarius (<https://aquarius-ri.eu/>) og MARHAB (<https://www.hi.no/en/hi/forskning/projects/marhab-the-marine-habitats-project>)

Tidsrom det skal gjøres opptak eller informasjonen skal brukes på annen måte:

Ekspedisjonen i Skagerrak skjer i tidsrommet 4. - 9. juli, med datainnsamling på stasjonene planlagt i norsk sone i tidsrommet 4. - 7. juli 2026. Forskningsprosjektene som benytter informasjonen vil pågå i 2026 - 2029.

Størrelse og geografisk plasseringen området for opptak/ prøvetaking

Utgangspunktene for prøvetaking og opptak er de planlagte posisjoner vi har utarbeidet (se vedlagt fil POSISJONER_SCANDSKAGEX). Innen hvert prøvetakingsområde er det sannsynlig at de ulike redskapene (UWTV kamera, ROV, sedimentgrabb og corer) vil bli

benyttet innenfor en radius på 250m fra de angitte posisjonene. ROV og/ eller UWTV vil bli brukt for å sikre at prøvetaking ikke størst mulig grad unngår påvirkning på sårbare naturtyper.

Utstyr som skal brukes:

- UWTV kamera (slepekamera) og ROV < 300m² videoanalyse med annotering av organismer og habitat (antall per art og arealmessig utbredelse av habitat)
- Agnede stasjonære stereovideorigger, såkalte BRUVs < 40m². Annotering av indikator for tetthet av ulike fiskearter, antall arter som forekommer samt lengdemåling av fisk.
- 4 grabbprøver < 1m². Sålling på 1mm kornstørrelse og analyse av arter med antall og biomasse. Organismer bevares for genetiske analyser.
- 4 corer << 1m². Sedimentproppen deles opp i 1 cm skiver vertikalt. På ulike dyp i sedimentet analyseres kjemisk sammensetting som karboninnhold samt kornstørrelse.

Kontaktpersoner hos ansvarlig virksomhet:

Prosjektleder/ koordinator: Even Moland, Havforskningsinstituttet, Postboks 1870 Nordnes, 5817 Bergen. Organisasjonsnummer: 971 349 077

Toktleder: Matias Sköld, Swedish University of Agricultural Sciences (SLU), Department of Aquatic Resources. Organisasjonsnummer: SLU 202100-2817

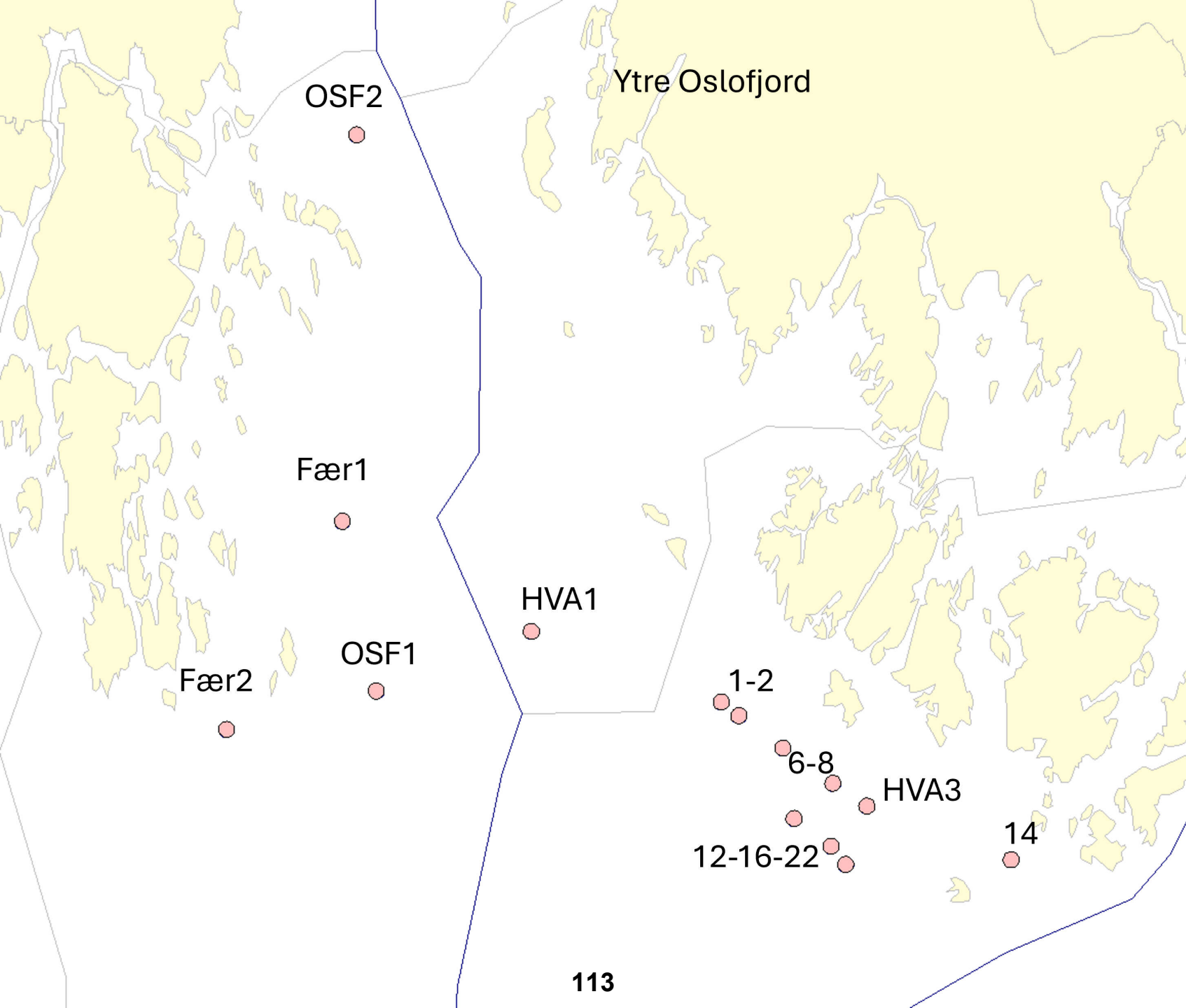
Fartøy som skal gjennomføre toktet/ opptakene/ prøvetakingen:

Forskningsfartøyet RV Svea som eies av Swedish University of Agricultural Sciences (SLU). IMO: 9829332

Med vennlig hilsen, på vegne av SCANDSKAGEX26

Even Moland, Havforskningsinstituttet

IUA Vestfold

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/8218-2 432.3

Dykkar ref.

Dato 12.08.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Tillatelse - Færder nasjonalpark - fly med drone og helikopter - IUA øvelse 2026

Vedtak

IUA Vestfold gis tillatelse til bruk av drone for dokumentering av øvelse av utsetting av lenser og strandrensing. Kystverket og Oslo brann- og redningsetats RITS Kjem-styrke gis tillatelse til lavtflyging med helikopter, for å teste samhandling mellom luftressurser og den nasjonale RITS Kjem-styrken (redningsinnsats til sjøs med tilleggskompetanse for håndtering av hendelser som involverer kjemikalier) under en akutt hendelse.

Øvelsen foregår 26.8.26 for begge tiltak.

Dispensasjon for dronelfyging gis i henhold til verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 4, generelle dispensasjonsbestemmelser. Tillatelsen til lavtflyging med helikopter gis i henhold til verneforskriftens § 3. pkt. 6.4 a), : Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til a) Øvelseskjøring og øvelsesflyvning til formål som nevnt i pkt. 6.3.a.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Øvelsesdato er 26.08.26
- Bruk av drone tillates 26.08.26 i tidsrommet 9-16
- Ved eventuelle tegn til forstyrrelse av fugleliv må dronelfyging stoppes
- Helikopterflyging tillates lavere enn 300 m i en runde, i tidsrommet 11-14
- Flyrute i figur 1 skal benyttes
- Det må utvises hensyn til allment friluftsliv
- Det forutsettes at eventuelle berørte grunneiere orienteres

Søker er selv ansvarlig for å innhente evt. andre tillatelser.

Dokumenter i saken

Søknad fra IUA Vestfold, 25.06.26
Telefonsamtaler

Søknaden

Utdrag:

Søknad om dispensasjon for flyging med helikopter og drone i Færder nasjonalpark – IUA- øvelse 26. august 2026

IUA Vestfold skal 25.–27. august 2026 arrangere IUA-lederforum i Tønsberg. Deltakerne vil komme fra interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA) fra hele landet, samt fra Kystverket og NOFO (Norsk oljevernforening for operatørselskap).

I den forbindelse vil IUA Vestfold, som tidligere informert om, gjennomføre en øvelse onsdag 26. august 2026 i området ved Hvasser og nord/nordøst for Sandø. Det vil være aktivitet med båter og personell i området, samt helikopter og drone dersom dispensasjon innvilges. Øvelsen vil foregå på dagtid og bestå av transport av personell og utstyr, utsetting av lenser samt etablering av et område for strandrensing. Alt utstyr vil bli fjernet fra Sandø samme dag eller senest dagen etter. Det vil ikke bli gjort inngrep i naturen på øya.

I tillegg vil det på sjøen, rett nord for Sandø, gjennomføres en egen deløvelse i regi av Kystverket og Oslo brann- og redningsetats RITS Kjem-styrke (redningsinnsats til sjøs med tilleggskompetanse for håndtering av hendelser som involverer kjemikalier).

Øvelsen har stor samfunnsmessig nytteverdi ved å styrke lokal og nasjonal beredskap mot akutt forurensning og sikre at innsatsressurser kan operere effektivt i sårbare kystområder. IUA Vestfold søker med dette om dispensasjon for nødvendig bruk av helikopter og drone i forbindelse med gjennomføringen av øvelsen. Flyging med drone er som hovedregel forbudt i nasjonalparken, og flyging under 300 meter reguleres gjennom vernebestemmelsene.

Bruk av drone

Drone er et viktig verktøy for å etablere et felles situasjonsbilde og en felles situasjonsforståelse, og bidrar dermed til en effektiv håndtering av hendelser med akutt forurensning. Droneoperasjoner vil bli gjennomført av kvalifisert personell i samsvar med Luftfartstilsynets regelverk mellom kl. 09.00 og 16.00. Nærmere stedsangivelse kommer frem av vedlagte kartutsnitt.

Bruk av helikopter

Helikopterinnsettingen er et nødvendig øvingsmoment for å teste samhandling mellom luftressurser og den nasjonale RITS Kjem-styrken under en akutt hendelse. Helikopter vil sette av personell på et egnet fartøy i området nord for Sandø. Helikopteret vil deretter forlate området.

Det vil bli benyttet et SAR Queen-redningshelikopter fra Forsvaret. Tidspunktet for nedsetting av mannskaper er planlagt til ca. kl. 12.00, men kan avvike noe. Flyruter vil bli planlagt slik at forstyrrelser av fugleliv og friluftsliv reduseres mest mulig. Nærmere stedsangivelse kommer frem av vedlagte kartutsnitt.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Søknaden er todelt, og droneflyging er vurdert i henhold til verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser, og lavtflyging med helikopter er vurdert i henhold til verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3, pkt. 6.4 a: Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til øvelseskjøring og øvelsesflyvning til formål som nevnt i pkt. 6.3.a., og § 4, Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i saker av mindre prinsipiell betydning. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret, og gjennom vedtektene for Færder nasjonalpark.

Søknaden skal videre vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8- 12, som skal legges til grunn som retningslinjer for utøving av offentlig myndighet. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Videre:

I sone B er formålet å ta vare på livsmiljøet for plante- og dyrelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser. På Lille Rauer er det i tillegg særlig viktig å bevare den truede arten gul hornvalmue og deres livsmiljø.

Verneforskriften § 3 – Vernebestemmelser setter rammer for tiltak i nasjonalparken:

I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

Pkt. 1.1: Området er vernet mot inngrep av enhver art, Opplisting av tiltak er ikke uttømmende.

§ 3, pkt. 6 – Motorferdsel setter begrensninger på helikopterflyging. Pkt. 6.1 Forbud mot motorferdsel: *Motorferdsel til lands, på is og i lufta under 300 m er forbudt.* § 3, pkt. 6.4 a angir spesifiserte unntaksbestemmelser: Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til a) *Øvelseskjøring og øvelsesflyvning til formål som nevnt i pkt. 6.3.a:*

:

§ 3, pkt. 6.3: *Forbudet i pkt. 6.1. og 6.2 er ikke til hinder for :*

- a) *Motorferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, akutt forurensning-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.*

§ 3 pkt. 7.2 setter forbud mot unødvendig støy i nasjonalparken, herunder bruk av modellfly og lignende (drone). Dyrlivet er også vernet, verneforskriften § 3 pkt. 3.1: Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke- og yngle- og gyteplasser, er vernet mot skade og unødig forstyrrelse.

Det gis ingen spesifiserte unntaksbestemmelser for droneflygning, dronesøknader må behandles etter § 4 generelle dispensasjonsbestemmelser.

Vurdering

Tiltakshaver skriver i sin søknad at «IUA Vestfold skal 25.–27. august 2026 arrangere IUA-lederforum i Tønsberg. Deltakerne vil komme fra interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA) fra hele landet, samt fra Kystverket og NOFO (Norsk oljevernforening for operatørselskap). I den forbindelse vil IUA Vestfold, som tidligere informert om, gjennomføre en øvelse onsdag 26. august 2026 i området ved Hvasser og nord/nordøst for Sandø. Det vil være aktivitet med båter og personell i området, samt helikopter og drone dersom dispensasjon innvilges.

Øvelsen vil foregå på dagtid og bestå av transport av personell og utstyr, utsetting av lenser samt etablering av et område for strandrensing. Alt utstyr vil bli fjernet fra Sandø samme dag eller senest dagen etter. Det vil ikke bli gjort inngrep i naturen på øya.»

Videre skriver de i søknaden at:» I tillegg vil det på sjøen, rett nord for Sandø, gjennomføres en egen deløvelse i regi av Kystverket og Oslo brann- og redningsetats RITS Kjem-styrke (redningsinnsats til sjøs med tilleggskompetanse for håndtering av hendelser som involverer kjemikalier).»

Bruken av helikopter er et nødvendig øvingsmoment for å teste samhandling mellom luftressurser og den nasjonale RITS Kjem-styrekn under en akutt hendelse. Helikopteret vil sette av personell på et fartøy.

Søknaden er todelt: flyvning med drone og lavtflyging med helikopter. Disse to aktivitetene vurderes etter ulike paragrafer i verneforskriften.

Verneforskriftens § 3, pkt. 7.2 forbyr flyvning med drone: *Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly og lignende er forbudt...*

§ 4: Generelle dispensasjonsbestemmelser: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften der det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlig samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.*

§ 4 - *Generelle dispensasjonsbestemmelser* skal være en unntaksregel og skal fungere som sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Dispensasjonsmuligheten i § 4 skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. (Miljødirektoratet, M106-2014).

Forvaltningens vurdering er at dispensasjon kan vurderes. Dette tiltaket vurderes ikke å stride mot verneformålet og påvirker ikke verneverdiene nevneverdig, samtidig som det også kan vurderes være en forutsetning for å ivareta vesentlige samfunnsinteresser

Forvaltningsmyndigheten skal gjøre en vurdering om tiltaket må gjennomføres innenfor Færder nasjonalpark eller om tiltaket kan gjennomføres utenfor nasjonalparkens grenser. Det har vært praksis at dispensasjon har blitt innvilget for tiltak som angår sikkerhet eller i forskningsøyemed. Forvaltningen har sett en økning i bruksområder for drone i de senere årene. Samlet belastning må vurderes, det gjelder alle typer søknader om tiltak.

Øvelsen har stor samfunnsmessig nytteverdi ved å styrke lokal og nasjonal beredskap mot akutt forurensning og sikre at innsatsressurser kan operere effektivt i sårbare kystområder.

Det er kjent at drone gir noe støy og kan påvirke fugl, ved at dronen kan tolkes som rovfugl. Sårbarheten er størst i perioden med ilandstigningsrestriksjoner, dvs. 15. april til 15. juli. Samtidig viser ny kunnskap at flere arter hekker tidligere og også senere enn 15. juli, og også at ikke alle arter har flyvedyktige unger så tidlig som 15. juli. Ny kunnskap viser også at fugler kan forstyrres om de ikke skremmes opp.

Tidspunktet for øvelsen er utenfor perioden med ferdselsforbud, og dermed i en mindre sårbar periode for sjøfugl. Sjøfuglreservatet Melleskjærene ligger innenfor omsøkt område. Ifølge Statens Naturoppsyn er det ingen hekkende fugl på området som kan påvirkes av omsøkt tiltak.

Det er fortsatt noe friluftsliv i august, og aktiviteten kan være forstyrrende. Imidlertid er det forvaltningens vurdering at eventuell forstyrrelse er kortvarig.

Det er forvaltningens vurdering at øvelse i akutt har stor betydning for beredskapen i Færder nasjonalpark og omkringliggende områder. Forvalter anser at det er viktig at det opprettholdes god beredskap og kompetanse for situasjoner med akutt forurensningsfare. Akutt forurensning kan utgjøre stor skade og være ødeleggende for naturverdiene i nasjonalparken. For effektiv håndtering av akutt forurensning vil det være avgjørende at øvelser også gjennomføres innenfor nasjonalparkens grenser.

Antall dronesøknader er økende, og samlet belastning av droneflyging og andre tiltak i nasjonalparken, må tas med i vurderingen. Dispensasjonssøknader skal behandles strengt. Tiltaket skal ikke stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket påvirker ikke verneverdiene i nevneverdig grad under gitte vilkår. Droneflygningen vurderes som godt nok opplyst, og teknologi og metode er velkjent. Denne tillatelsen er gitt ut fra vurderingene av denne konkrete søknaden og formålet, og gir ikke grunnlag for forventninger om generell aksept for bruk av drone i nasjonalparken.

Søknaden om helikopterflyging til omsøkt formål har en spesifisert dispensasjonsbestemmelse i § 3, pkt. 6 – Motorferdsel setter begrensninger på helikopterflyging. Pkt. 6.1 Forbud mot motorferdsel: *Motorferdsel til lands, på is og i lufta under 300 m er forbudt.* § 3, pkt. 6.4 a angir spesifiserte unntaksbestemmelser: Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til a) *Øvelseskjøring og øvelsesflyvning til formål som nevnt i pkt. 6.3.a:*

§ 3, pkt. 6.3: Forbudet i pkt. 6.1. og 6.2 er ikke til hinder for :

- a) *Motorferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, akutt forurensning-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.*

Dispensasjon kan gis. Enhver søknad må vurderes individuelt. Det er forvaltningens vurdering at øvelser for håndtering av akutt forurensning har stor betydning for beredskapen i Færder nasjonalpark og omkringliggende områder. Forvalter anser at det er viktig at det opprettholdes god beredskap og kompetanse for situasjoner med akutt forurensningsfare. Akutt forurensning kan utgjøre stor skade og være ødeleggende for naturverdiene i nasjonalparken. Eventuell forstyrrelse vurderes å være kortvarig og denn øvelsen gjør ingen nevneverdig påvirkning på verneverdiene.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilfredsstillende. Det er kjent at drone og helikopter kan påvirke verneverdiene i noen grad, men det vurderes at eventuell forstyrrelse vil være kortvarig. Det er gitt noen vilkår knyttet til tillatelsen.

§ 9 Føre-var-prinsippet. Vurderes å ikke komme til anvendelse. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilfredsstillende.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning
En tillatelse gir ikke presedens til droneflyging eller helikopterflyging. Enhver søknad vurderes individuelt. Tiltaket kan påvirke naturverdiene, og økosystemene, men påvirkningen vurderes som liten. Samlet belastning av alle tiltak i nasjonalparken skal vurderes. Forvaltningen får en rekke søknader om å fly med drone for ulike formål, og samlet belastning av droneflyging og alle øvrige tiltak må vurderes nøye. I henhold til retningslinjene fra Miljødirektoratet (M106-2014) skal dispensasjonssøknader vurderes strengt. Samlet belastning vurderes som akseptabel. Dette tiltaket er kortvarig og vurderes som viktig i beredskapssammenheng.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse vurderes mindre aktuelt i denne saken, men tiltakshaver er ansvarlig ved eventuell forsøpling/uhell.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder
Droneflyvningen skal skje i begrenset periode i et mindre område i nasjonalparken. Det forutsettes at det benyttes erfarne dronepiloter med forståelse for sårbarhet til naturverdiene i et verneområde, særskilt for sjøfugl. Lavtflyging med helikopter er kortvarig.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

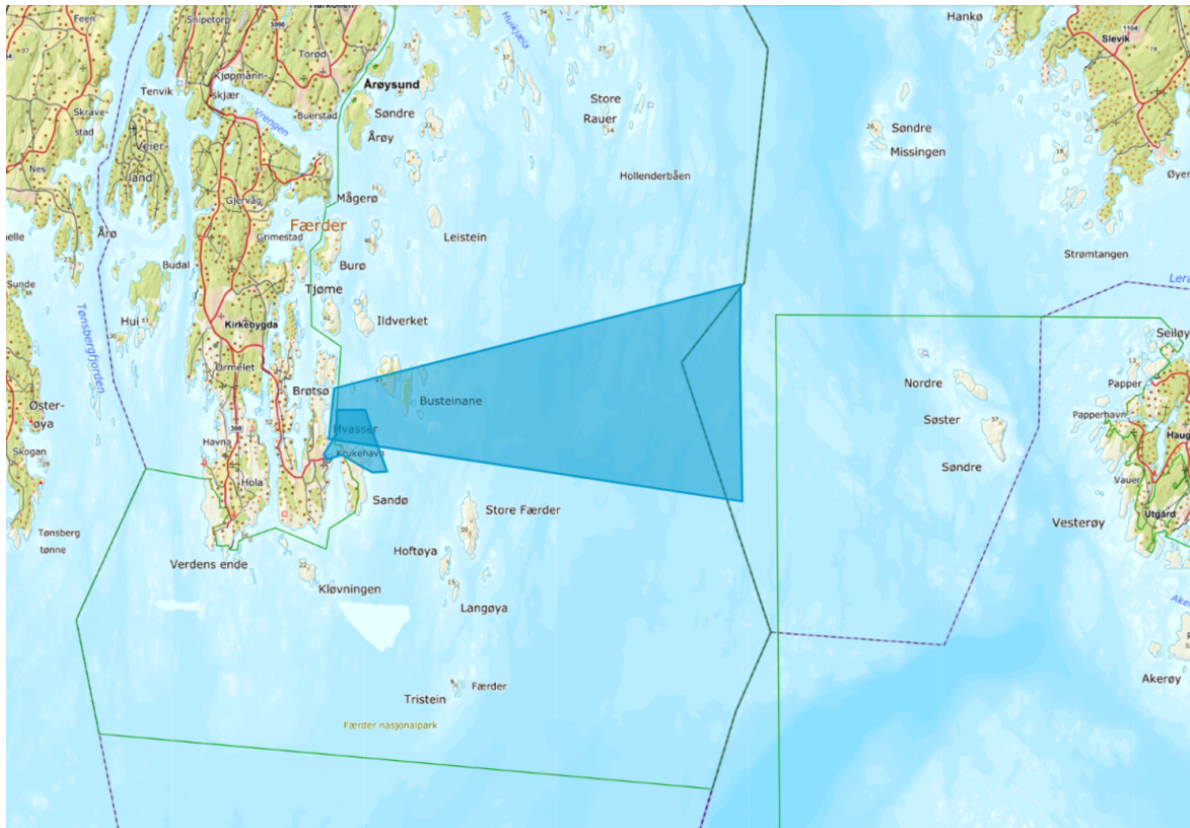
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Vestfold fylkeskommune	Postboks 1213 Trudvang	3105	TØNSBERG
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY
IUA Vestfold, Flogeland			

Fig 1. Bildet under viser oversiktsbilde/kartutsnitt, der blått område (mørkere enn hav) viser området det søkes dispensasjon for

IUA Vestfold

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/8218-4 432.3

Dykkar ref.

Dato 12.08.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Tillatelse - Færder nasjonalpark - bruk av popcorn for å simulere akutt forurensning

Vedtak

IUA Vestfold gis tillatelse til bruk av popcorn for simulering av drift og spredning av olje, i forbindelse med øvelse mot akutt forurensning, 26.08.26. Tillatelsen er gis i henhold til verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 4 – generelle dispensasjonsbestemmelser.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Dato for øvelsen er 26.08.26
- Det gis tillatelse til utslipp av maks 2 m³ usaltet popcorn
- Sjøarealer og eventuelle strandarealer skal ryddes etter endt øvelse
- Det forutsettes at eventuelle berørte grunneiere orienteres

Dokumenter i saken

Søknad fra IUA Vestfold, 25.06.26
Telefonsamtaler

Søknaden

Utdrag:

Søknad om bruk av popcorn i Færder nasjonalpark – IUA-øvelse 26. august 2026

IUA Vestfold skal 25.–27. august 2026 arrangere IUA-lederforum i Tønsberg. Deltakerne vil komme fra de interkommunale utvalgene mot akutt forurensning (IUA) fra hele landet, samt fra Kystverket og NOFO (Norsk oljevernforening for operatørselskap).

I den forbindelse vil IUA Vestfold, som tidligere varslet, gjennomføre en øvelse onsdag 26. august 2026 i området ved Hvasser og nord/nordøst for Sandø. Det vil være aktivitet med båter og personell i området, samt bruk av helikopter og drone dersom nødvendige tillatelser innvilges.

Øvelsen vil foregå på dagtid og omfatte transport av personell og utstyr, utsetting av oljevernlinse samt etablering av et område for simulert strandrensing. Alt utstyr vil bli fjernet fra Sandø samme dag eller senest dagen etter øvelsen. Det vil ikke bli foretatt inngrep i naturen på øya.

I tillegg vil det på sjøen, rett nord for Sandø, gjennomføres en egen deløvelse i regi av Kystverket og Oslo brann- og redningsetats RITS Kjem-styrke (redningsinnsats til sjøs med særskilt kompetanse for håndtering av hendelser som involverer kjemikalier). Øvelsen har stor samfunnsmessig nytteverdi ved å styrke lokal og nasjonal beredskap mot akutt forurensning, samt sikre at innsatsressurser kan operere effektivt i sårbare kystområder.

På denne bakgrunn søker IUA Vestfold om tillatelse til å benytte popcorn for å simulere akutt forurensning på sjøen i forbindelse med gjennomføringen av øvelsen.

Bruk av popcorn

Under øvelsen vil det bli sluppet ut om lag 1–2 m³ usaltet popcorn på sjøoverflaten for å simulere drift og spredning av olje. Popcornet vil slippes ut i området nord for Sandøbukta, samt i Sandøbukta. Popcornet fungerer som sporings- og observasjonsmedium og vil ikke inneholde kjemikalier, tilsetningsstoffer eller annen miljøskadelig påvirkning. Popcorn er et velkjent og ofte benyttet hjelpemiddel ved oljevernøvelser og gir en god visuell fremstilling av hvordan forurensning kan drive med vind og strøm.

Mengden popcorn vil begrenses til det som er nødvendig for å oppnå øvelsens læringsmål. Etter endt øvelse vil innsatsmannskapene samle opp mest mulig av popcornet. Det forventes at eventuelle rester vil brytes naturlig ned uten å medføre skade på miljøet.

Vi håper Færder nasjonalparkstyre vil se positivt på søknaden. Øvelsen vil bidra til å styrke den nasjonale beredskapen mot akutt forurensning, samtidig som den gjennomføres med stor vekt på hensynet til naturmangfold, verneverdier og friluftsinnteresser. Dersom det er ønskelig med ytterligere opplysninger eller et møte for å gjennomgå planene nærmere, stiller vi gjerne til disposisjon.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Søknaden er vurdert i samsvar med verneforskriften til Færder nasjonalpark, § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i saker av mindre prinsipiell betydning. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret, og gjennom vedtektene for Færder nasjonalpark.

Søknaden skal videre vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8- 12, som skal legges til grunn som retningslinjer for utøvelse av offentlig myndighet. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Videre:

I sone B er formålet å ta vare på livsmiljøet for plante- og dyrelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser. På Lille Rauer er det i tillegg særlig viktig å bevare den truede arten gul hornvalmue og deres livsmiljø.

Verneforskriften § 3 – Vernebestemmelser setter rammer for tiltak i nasjonalparken:
I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

Pkt. 1.1: Området er vernet mot inngrep av enhver art, Opplisting av tiltak er ikke uttømmende.

§ 3, pkt. 7 gir forbod mot forurensning og forsøpling. Pkt. 7.1: Forurensning og forsøpling er forbudt. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt

En slik mengde popcorn som beskrevet i søknaden kan vurderes å falle inn under forsøpling. Det gis ingen spesifiserte unntaksbestemmelser for ulike typer forsøpling, og søknaden behandles etter § 4 – generelle dispensasjonsbestemmelser.

Vurdering

Tiltakshaver skriver i sin søknad at «IUA Vestfold skal 25.–27. august 2026 arrangere IUA-lederforum i Tønsberg. Deltakerne vil komme fra interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA) fra hele landet, samt fra Kystverket og NOFO (Norsk oljevernforening for operatørselskap). I den forbindelse vil IUA Vestfold, som tidligere informert om, gjennomføre en øvelse onsdag 26. august 2026 i området ved Hvasser og nord/nordøst for Sandø. Det vil være aktivitet med båter og personell i området, samt helikopter og drone dersom dispensasjon innvilges.

Øvelsen vil foregå på dagtid og bestå av transport av personell og utstyr, utsetting av lenser samt etablering av et område for strandrensing. Alt utstyr vil bli fjernet fra Sandø samme dag eller senest dagen etter. Det vil ikke bli gjort inngrep i naturen på øya.»

Videre skriver de i søknaden at: «I tillegg vil det på sjøen, rett nord for Sandø, gjennomføres en egen deløvelse i regi av Kystverket og Oslo brann- og redningsetats RITS Kjem-styrke (redningsinnsats til sjøs med tilleggskompetanse for håndtering av hendelser som involverer kjemikalier).» «Øvelsen har stor samfunnsmessig nytteverdi ved å styrke lokal og nasjonal beredskap mot akutt forurensning, samt sikre at innsatsressurser kan operere effektivt i sårbare kystområder.

På denne bakgrunn søker IUA Vestfold om tillatelse til å benytte popcorn for å simulere akutt forurensning på sjøen i forbindelse med gjennomføringen av øvelsen.»

Popcorn som skal benyttes for simulering av drift og spredning av olje, skal ikke inneholde salt, tilsetningsstoffer eller kjemikalier eller annen miljøskadelig påvirkning. Etter endt øvelse vil popcorn bli samlet opp av innsatsmannskapene.

§ 4: Generelle dispensasjonsbestemmelser: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften der det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlig samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.*

§ 4 - *Generelle dispensasjonsbestemmelser* skal være en unntaksregel og skal fungere som sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Dispensasjonsmuligheten i § 4 skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. (Miljødirektoratet, M106-2014).

Forvaltningens vurdering er at dispensasjon kan vurderes. Dette tiltaket vurderes ikke å stride mot verneformålet og påvirker ikke verneverdiene nevneverdig, samtidig som det også kan vurderes være en forutsetning for å ivareta vesentlige samfunnsinteresser.

Forvaltningsmyndigheten skal gjøre en vurdering om tiltaket må gjennomføres innenfor Færder nasjonalpark eller om tiltaket kan gjennomføres utenfor nasjonalparkens grenser. Det har vært praksis at dispensasjon har blitt innvilget for tiltak som angår sikkerhet eller i forskningsøyemed. Samlet belastning må vurderes, det gjelder alle typer søknader om tiltak.

Øvelsen vurderes å ha stor samfunnsmessig nytteverdi ved at lokal og nasjonal beredskap mot akutt forurensning styrkes, og sikres at innsatsressurser kan operere effektivt i sårbare kystområder. Det vurderes at styrket beredskap og kompetanse mot akutt forurensning også er viktig for sikring av verneverdiene i nasjonalparken mot skade og ødeleggelse.

Bruk av popcorn for simulering av drift og spredning av olje vurderes ikke å være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig.

Innsatsmannskapene vil samle opp popcorn etter endt øvelse, og siden popcorn er biologisk nedbrytbart vil eventuelle rester forsvinne over tid. Det er forvaltningens vurdering av dispensasjon kan innvilges.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilfredsstillende. I henhold til søknaden er bruk av popcorn velkjent for simulering av spredning og drift av olje. Popcorn er biologisk nedbrytbart.

§ 9 Føre-var-prinsippet. Vurderes å ikke komme til anvendelse. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilfredsstillende.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Enhver søknad vurderes individuelt og en tillatelse gir ikke presedens. Tiltaket vurderes i liten grad å påvirke naturverdiene og økosystemene. Samlet belastning av alle tiltak i nasjonalparken skal vurderes. Samlet belastning vurderes som akseptabel. Dette tiltaket er kortvarig med liten påvirkning og vurderes som viktig i beredskapssammenheng.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse. Tiltakshaver er ansvarlig for kostnadene ved opprydning etter gjennomført øvelse.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Bruk av popcorn for simulering av spredning og drift av olje vurderes som en miljøforsvarlig metode. Popcorn er uten salt, kjemikalier, tilsetningsstoffer eller annen miljøskadelig påvirkning. Popcorn fjernes etter øvelse.

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Vestfold fylkeskommune

Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold
IUA Vestfold, Flogeland
VESTFOLD INTERKOMMUNALE
BRANNVESEN IKS

Postboks 2076
Postboks 1213
Trudvang

Stadionveien 5

Ollebukta 6

3103 TØNSBERG

3105 TØNSBERG

3214 SANDEFJORD

3126 TØNSBERG

Havforskningsinstituttet

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/9756-2 432.3

Dykkar ref.

Dato 18.08.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Tillatelse Færder nasjonalpark - Green-Bay - kartlegge tapte fiskeredskap

Vedtak

Havforskningsinstituttet v/Susanna Thorbjørnsen og Thiki Green-Bay v/Tord Aslaksen får tillatelse til kartlegging av tapte fiskeredskaper i Færder nasjonalpark, for senere rydding. Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser. Tillatelsen gjelder ut 2026. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder til 31.12.2026
- Tiltakshaver må selv innhente informasjon om posisjoner på akustiske lyttestasjoner, plassert av Havforskningsinstituttet, ref søknad av 14.05.26, tillatelse 2026/6924
- Resultat tilgjengeliggjøres for nasjonalparkstyret

Dokumenter i saken

Søknad fra Havforskningsinstituttet og Thiki Green-Bay, av 03.08.26

Søknaden

Utdrag fra søknaden:

Søknad om kartlegging av tapte fiskeredskaper i Færder Nasjonalpark

Havforskningsinstituttet og Thiki Green-bay ønsker med dette å søke tillatelse til kartlegging av tapte fiskeredskaper i Færder Nasjonalpark

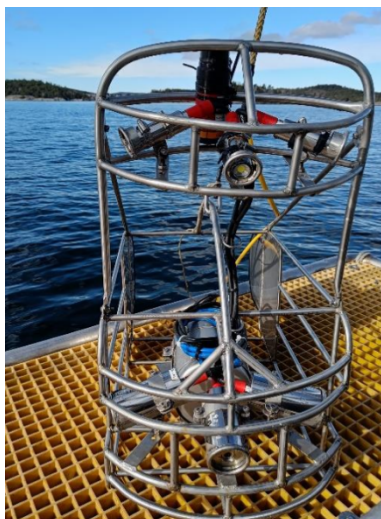
Formål

Havforskningsinstituttet og Thiki Green-bay har fått innvilget søknaden «Stopp spøkelsesfiske i Oslofjorden» av Miljødirektoratet. Prosjektet har varighet fra 1. august 2026 – 31. juli 2028. En av arbeidspakkene omfatter kartlegging av tapte fiskeredskaper i og rundt de tre nullfiskeområdene i Oslofjorden, inkludert Færder nasjonalpark. Formålet med kartleggingen er å identifisere tapte fiskeredskaper for en mer effektiv opprydding.

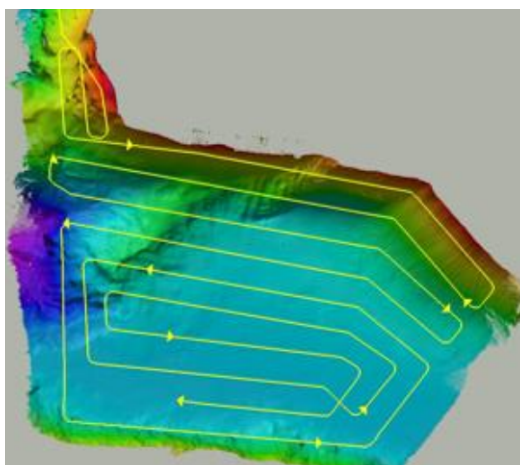
Fremgangsmåte og utstyr

Kartleggingen gjennomføres etter følgende metodikk:

- 1) Systematisk kartlegging med undervannskamerarigg (slepekamera, figur 1), som effektivt brukes ned til 150 meters dyp, men kan brukes ned til 300 meter. Slepekameraet er utstyrt med tre kameraer slik at det kan kartlegges i 180 graders vinkel.
- 2) Systematisk kartlegging med AUV og kartlegging med høyoppløselig sonar (Figur 2). Her har vi tilgang både til Kongsbergs Munin+ og Eelume S All Terrain AUV. De to AUV-ene er komplementære og kan dekke alle dyp innenfor områdene som skal kartlegges. Eelume AUV er mindre (ca 70 kg, kan håndteres av to personer), har en unik utforming med et styrbart haleledd, og kan rotere om egen akse. Søkerne har gjennom samarbeid i en testfase fått verifisert at teknologien fungerer som tiltenkt, og at dette gjør oss i stand til å effektivisere kartleggingen samtidig som vi kan dekke vanskelig tilgjengelig terreng. Denne AUV'en kan også brukes på hardbunn, da med kamera i stedet for sonar (Figur 3). AUV-er kan kartlegge store areal svært effektivt. Hoveddelen av kartleggingen vil derfor gjøres med AUV.

Figur 1: Slepekamera med tre kamera og tre lyskilder

Figur 2: AUV spor (gul strek) lagt over topografidata. Hentet fra Granvinsfjorden under kartlegging i prosjekt «Tiltak mot spøkeklasesfiske i Sør-Norge».

Bærekraft

Vesentlig kartleggings- og oppryddingsarbeid i prosjektet vil utføres med lavutslippsfartøyet «Tyra», som er bygget om til batterihybrid drift med støtte fra Enova. Ombyggingen innebærer at prosjektet i perioder kan operere hele arbeidsdager med nullutslippsfartøy.

Risiko for bunnhabitat

- 1) Slepekamera: Slepekamera trekkes etter båten og holdes over bunnen ved hjelp av en vaier. Riggen kan settes skånsomt ned på bunnen dersom man ønsker å inspisere et objekt nærmere. Riggen vil i hovedsak ikke være i kontakt med bunnen ved normal drift, men den kan komme i kortvarig kontakt, for eksempel dersom det blir raskt grunnere.
- 2) AUV: AUVen opererer i vannsøylen og vil ved normal drift ikke være i kontakt med bunnen.

Område for forsøksfiske

Det søkes om tillatelse til kartlegging i hele Færder Nasjonalpark. Hvilke konkrete områder som skal kartlegges bestemmes i forkant av hvert kartleggingstokt og informasjonen oversendes Nasjonalparkstyret.

Periode

Det søkes om tillatelse til kartlegging i perioden 10. august 2026 – 31. juli 2028.

Kontaktpersoner

Susanna Huneide Thorbjørnsen, Havforskningsinstituttet

Søknaden er vurdert i samsvar med

Færder nasjonalparkstyret er vernemyndighet for Færder nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i saker av mindre prinsipiell betydning og i henhold til vedtektene for Færder nasjonalparkstyret. Denne myndighet er delegert fra nasjonalparkstyret.

Søknaden er vurdert i henhold til verneforskriftens § 3, pkt. 1.1 «Området er vernet mot inngrep av enhver art», og § 3, pkt. 3.1 «Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er vernet mot skade og unødige forstyrrelser. Søknaden behandles etter verneforskriftens § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep (utdrag).

Videre er formålet å ta vare på (utdrag)

- Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet
- Et undersjøisk landskap med variert bunntopografi og med stor variasjon i marine naturtyper herunder ålegraseng, større tareskog, bløtbunnsområder i strandsonen og skjellsandområder

I henhold til Verneforskriftens § 3, I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta

verneformålet. § 3, pkt 1.1 området er vernet mot inngrep av enhver art..... listen er ikke uttømmende.

Verneforskriften § 3 pkt. 3.1: Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke- og yngle- og gyteplasser, er vernet mot skade og unødige forstyrrelse.

Verneforskriften har ingen unntaksbestemmelser for tiltakene som er omsøkt. Søknaden vurderes etter § 4, Generelle dispensasjonsbestemmelser: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.*

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Vurderingen skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystem tilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse, samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Tiltakshaver har fått midler fra Miljødirektoratet til prosjektet «Stopp spøkelsesfiske i Oslofjorden». Prosjektet går fra 1.8.2026 til 31.7.2028, og inneholder flere arbeidspakker. En av arbeidspakkene omfatter kartlegging av tapte fiskeredskaper i og rundt de tre nullfiskeområdene i Oslofjorden, hvorav ett omfatter Færder nasjonalpark. Formålet med kartleggingen er å identifisere tapte fiskeredskaper for en mer effektiv opprydding.

Det finnes ingen dispenserte unntaksbestemmelser for omsøkt tiltak, og søknaden behandles derfor etter verneforskriftens § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Hovedrammen for denne dispensasjonsbestemmelsen er at aktiviteten ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig og heller ikke stride mot vernevedtakets formål. Begge vilkår må være oppfylt.

Eventuell dispensasjon § 4 skal vurderes strengt. Miljødirektoratets rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014): «*Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.*» Jf. videre avklaringer i rundskrivet skal den generelle dispensasjonsbestemmelsen ikke benyttes til å utvide rammen som er etablert gjennom verneforskriften. Det følger av dette at dispensasjonsbestemmelsen kun skal nyttes i særlige tilfeller og som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses på vernetidspunktet.

Tidligere prosjekter har identifisert mye tapt fiskeredskap, og det har vært flere runder med opphenting av lokaliserte teiner og annen fiskeredskap, blant annet gjennom prosjektet «Kampen mot spøkelsesfiske i marine nasjonalparker», aksjoner av Fiskeridirektoratet og andre.

Thiki Green-Bay gjennomførte en kartlegging i utvalgte deler av Færder nasjonalpark høsten 2025, bestilt av Færder nasjonalparkstyre. Nasjonalparkstyret har også laget en

samarbeidsavtale med Skjærgårdstjenesten Færder enhet, hvor blant annet rydding av spøkelsesteiner inngår som et av oppdragene.

Kartleggingen og senere rydding viser imidlertid et behov for en meir detaljert og nøyaktig kartlegging, i tillegg til at fleire områder av nasjonalparken fortsatt ikke er kartlagt. Det er etter forvaltningens vurdering viktig å få oversikt over alle kartleggingsdata, slik at rydding kan gjøres effektivt og systematisk. Det er et mål fra forvaltningen at nasjonalparken skal bli restaurert (ryddet) for spøkelsesteiner, siden innføring av nullfiske innebærer at det ikke tapes nye teiner i området. Det er et langsiktig og møysommelig arbeid, men hvor god kartlegging vil være vesentlig.

God kartlegging og nøyaktige posisjoner på tapt reiskap vil også bidra til å gjøre rydding så skånsomt som mulig. Siden avbunnen i nasjonalparken ikke er detaljert kartlagt for verneverdier, har forvaltningen bare delvis oversikt over sårbare områder og arter.

Det er forvalters vurdering at kriteriene for å vurdere dispensasjon er oppfylt, tiltaket strider ikke mot verneformålet og påvirker ikke verneverdiene nevneverdig.

Det påpekes at selv om tiltaket ikke vurderes å være i strid med verneformålet, eller ha nevneverdig betydning for verneverdiene, utløser ikke dette en rett til dispensasjon. Oppfyllelse av vilkårene er premisset for at forvaltningsmyndigheten kan vurdere dispensasjon.

En eventuell tillatelse gir ikke presedens, enhver søknad behandles individuelt.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 – Kunnskapsgrunnlaget. Tiltakshaver skriver at slepekamera trekkes etter båten og holdes over bunnen ved hjelp av vaier. Ved eventuelt behov for nærmere detaljer av et objekt, kan riggen settes skånsomt ned. Tiltakshaver har jobbet i fleire år med metoden, og bruk av kamera, slik at kunnskapen om metoden er velkjent. Tiltakshaver vil også benytte en AUV som beveger seg i vannmassene, til kartlegging. Kunnskap om metoden er godt nok opplyst.

§ 9 - Føre-var-prinsippet. Siden nullfiske er innført i nasjonalparken, er det forvalters vurdering at all aktivitet og tiltak må vurderes nøye i forhold til belastning på sårbare arter på bunn. Det er forvalters vurdering at søker er erfaren og har forståelse for sårbare naturverdier, og for å unngå skade. Prinsippet vurderes ikke aktuelt.

§ 10 – Økosystem til nærmring og samlet belastning. Prosjektet skal kartlegge tapt fiskeredskap som utgjør en trussel for verneverdiene, både i forhold til spøkelsesfiske (bestandspåvirkning) og i forhold til forsøpling. Kartlegging og nøyaktig posisjon av tapt reiskap vil bidra til en meir skånsom rydding og på sikt minske belastning på verneverdiene.

§ 11 – Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Vurderes ikke å komme til anvendelse i saken. Skulle det imidlertid oppstå forsøpling eller en form for forurensning eller annen miljøforringelse er tiltakshaver ansvarlig for å dekke eventuelle kostnader.

§ 12 – Miljøforsvarlige teknikker og metoder. I søknaden skriver tiltakshaver at kartlegging vil foregå med lavutslippsfartøyet «Tyra», som er bygget om til batterihibrid. Kartlegging vil da i

perioder bli foretatt med nullutslippsfartøy. I henhold til søknaden vil øvrig utstyr også brukes skånsomt, og bare unntaksvis være nær sjøbunn.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Vestfold fylkeskommune	Postboks 1213 Trudvang	3105	TØNSBERG
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold Havforskningsinstituttet Tord Aslaksen	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD

Vestfold fylkeskommune

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2026/9761-2 432.3

Dykkar ref.

Dato 18.08.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
----------------	--

Tillatelse - Færder nasjonalpark - Verdens Ende - geologisk prøvetaking

Vedtak

Vestfold fylkeskommune v/fylkesgeolog Tor E. Andersen gis tillatelse til innsamling av 5 «håndstrykker» bergartsprøver fra Færder nasjonalpark. Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriften for Færder nasjonalpark § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Tillatelsen gis på følgende vilkår

- Tillatelsen er gyldig til 31.12.2026
- Det tillates inntil 5 prøver, på størrelse inntil håndball
- Det skal ikke foretas mesling i solid fjell eller andre teknikker som etterlater permanente merker
- Prøvetaking skal skje til fots

Dokumenter i saken

Søknad fra Vestfold Fylkeskommune 11.08.26

Søknaden

Utdrag fra søknaden:

SØKNAD OM GEOLOGISK PRØVETAKING VED VERDENS ENDE – FÆRDER NASJONALPARK

Det søkes med dette om geologisk prøvetaking i området Verdens Ende, innenfor det vernede nasjonalparksområdet.

Bakgrunn

I møte med Rolf Sørensen og Anne Sjømæling (oktober 2025) ble følgende punkter diskutert:

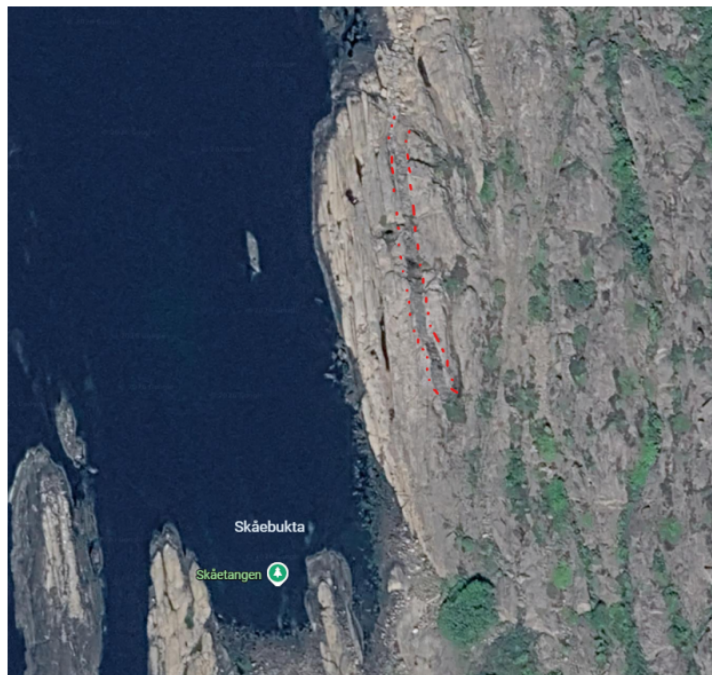
- Nasjonalparken har et begrenset kunnskapsgrunnlag hva angår geologien i Færder Nasjonalpark, og stiller seg positive til kunnskapsinnhenting som vil bidra med å styrke kunnskapen av berggrunnen, og beskrivelser av geosteder/ geologisk arv.
- Pensjonert geolog Rolf Sørensen har i lengre tid jobbet på et manus over de kvartærgeologiske forholdene som preger Moutmarka. (Dette ble publisert i Geonytt nr. 1 2026).

- Fylkesgeologen ble forespurt om han kunne bidra til kunnskapsgrunnlaget om berggrunnen i nasjonalparken. Fylkesgeologen konstaterte at det ikke var kapasitet til å prioritere et eksklusivt arbeide, men det forelå en mulighet om å samle inn data og kunnskap i en uformell prosess som på sikt kan brukes i kunnskapsgrunnlaget.

Nå presenterer det seg en unik sjanse for å geokjemisk teste bergartene som preger svabergene på verdens ende; Norges Geologiske Undersøkelse (NGU) har over flere år opparbeidet seg en omfattende database av geokjemiske analyser av berggrunnen gjennom Vestfold. Disse prøvene er avgjørende for å beskrive bergartstype og relasjon til de geologiske prosessene som formet berggrunnen i fylket. Et team fra NGU skal i felt i Vestfold og Telemark i uke 34, og de har tilbudt seg å kunne analysere prøvene som blir samlet inn som ledd i sin overordnede kartlegging. De har ikke anledning til å reise ut til Verdens Ende selv, og avhenger derfor av at prøvetakingen skjer av fylkesgeologen. Dermed foreligger det en tidsfrist om å få godkjent prøvetakingen helst innen en uke fra i dag (11.08), slik at prøvene kan samles inn og overleveres til NGU den 22. august.

Prøvetaking

Svaberget ved verdens ende består primært av massiv, homogen monzonitt. Denne er det lite interesse i å kartlegge. Om det behøves prøver av denne kan den samles utenfor nasjonalparkens grenser. Det er derimot bergarten i de nord- sør orienterte gangene som er interessante å kartlegge. Av erfaring vet vi at gangbergartene viser variasjon gjennom fylket, som gjør at prøvene i større grad representerer lokale variasjoner, og prøvene må samles lokalt. Geokjemiske tester av disse gangene vil være nødvendig for å relatere de til den geologiske historien til Oslofeltet. Prøvetakingen kan for eksempel underbygge påstanden om at de lyse syenittgagene relaterer seg til Tjømevulkanen, slik det beskrives på nasjonalparkens nettsider.

Figur 1: Eksempel på en mørk gangbergart synlig på satellittfoto.

Prøveområdet:

For å få gode analyser er det nødvendig å ta bergartsprøver som viser lite til ingen påvirkning av forvitring eller andre geokjemiske prosesser. Det er derfor vanskelig å forutse hvor beste prøvetakingsområdet er, men det begrenser seg til bart fjell innenfor og rett utenfor nasjonalparkgrensen. Områder som fremstår mest naturlig å kartlegge er vist i kartet under:

Figur 2: Skravert område viser områder der man finner både lyse og mørke gangbergarter, og er derfor aktuelle for prøvetaking.

Metode for prøvetaking

Kartleggingen vil skje til fots, og prøver i form av løse stein og blokker blir plukket ut av grunnen. Dette er en svært skånsom prøvetakingsmetode, som normalt ikke krever søknad eller godkjenning av Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF). (Etter mineralloven går dette arbeidet juridisk sett under «kartlegging/ leteaktivitet med overflateprøver»).

Det vil samles rundt 5 «håndstykker» som bergartsprøver. Dette er stein typisk på størrelse opp til håndball-størrelse. Denne prøvetakingsmetoden skaper få til ingen merkbare spor i naturen. Det vil ikke bli foretatt meisling i solid fjell, eller andre teknikker som etterlater permanente merker.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Færder nasjonalparkstyre er vernemyndighet for Færder nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i saker av mindre prinsipiell betydninger og i henhold til vedtektene for Færder nasjonalparkstyre. Denne myndighet er delegert fra nasjonalparkstyret.

Søknaden er vurdert i henhold verneforskriftens § 3, pkt. 1.1 «Området er vernet mot inngrep av enhver art, uttak og fjerning av stein og mineraler...» Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep (utdrag).

Videre er formålet å ta vare på(utdrag)

- representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser*
- det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminner på land og i sjø*

Verneforskriften § 3, I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. § 3, pkt 1.1 området er vernet mot inngrep av enhver art....., uttak og fjerning av stein og mineraler...» Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

Det gis ingen unntaksbestemmelser for uttak og fjerning av stein og mineraler.

Verneforskriftens § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser kommer derfor til anvendelse: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.*

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Vurderingen skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystem tilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse, samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

I henhold til verneforskriftens § 3, pkt. 1.1. er området vernet mot inngrep av enhver art, blant annet uttak og fjerning av stein og mineraler.

Søknaden frå Vestfold fylkeskommune omfatter en mindre innsamling av bergartprøver. Søker skriver at innsamlingen vil skje til fots, og prøvene som blir plukket ut av grunnen, vil være i form av løse stein og blokker. Videre skriver de at det skal samles rundt 5 «håndstykker», stein typisk på størrelse opp til håndball-størrelse. Prøvetakingsmetoden innebærer få til ingen merkbare spor i nasjonalparken.

Søker begrunner behovet for prøver med at: *«Av erfaring vet vi at gangbergartene viser variasjon gjennom fylket, som gjør at prøvene i større grad representerer lokale variasjoner, og prøvene må samles lokalt. Geokjemiske tester av disse gangene vil være nødvendig for å relatere de til den geologiske historien til Oslofeltet. Prøvetakingen kan for eksempel underbygge påstanden om at de lyse syenittgagene relaterer seg til Tjømevulkanen, slik det beskrives på nasjonalparkens nettsider.»*

Dispensasjon etter § 4 skal vurderes strengt. Miljødirektoratets rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014): *«Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.»* Jf. videre avklaringer i rundskrivet skal den generelle dispensasjonsbestemmelsen ikke benyttes til å utvide rammen som er etablert gjennom verneforskriften.

Det følger av dette at dispensasjonsbestemmelsen kun skal nyttes i særlige tilfeller og som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses på vernetidspunktet.

Det er forvalters vurdering at dispensasjon kan vurderes. Søknaden vurderes ikke å stride mot verneformålet, og eventuell påvirkning på verneverdiene vil ikke være nevneverdig.

Det påpekes at selv om tiltaket vurderes å ikke være i strid med verneformålet, eller ha nevneverdig betydning for verneverdiene, utløser ikke dette en rett til dispensasjon. Oppfyllelse av vilkårene er premisset for at forvaltningsmyndigheten kan vurdere dispensasjon.

Forvaltningen skal også vurdere samlet belastning på verneverdiene, og tiltaket opp mot alle tiltak som kan påvirke verneverdiene.

En eventuell tillatelse vil ikke skape presedens, da enhver søknad behandles individuelt.

Det er forvalters vurdering at ved å tillate omsøkt prøvetaking, kan nasjonalparkforvaltningen få verdifull informasjon om geologien i nasjonalparken. Ifølge formålet for Færder nasjonalpark er det også viktig å ta vare på geologi og det er satt et forvaltningsmål om at *«Det geologiske mangfoldet i nasjonalparken skal bevares»*.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 – Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt nok. Søker gir god beskrivelse av omfang og metodikk.

§ 9 – Føre-var-prinsippet. Kunnsøknaden omfatter et mindre uttak av steinprøver, med liten eller ingen påvirkning på verneverdiene. Føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse.

§ 10 – Økosystemtilnærming og samlet belastning. Det vurderes at innsamling av omsøkte steinprøver ikke vil noen innvirkning på økosystemene i nasjonalparken. Samlet belastning vurderes som akseptabel.

§ 11 – Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Det vurderes ingen miljøforringelse ved tiltaket, gjennomført som beskrevet.

§ 12 – Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Prøveinnsamling skal foretas til fots, og steinprøver opptil håndball størrelse, og hovedsakelig løse stein og blokker. Metode vurderes som miljøforsvarlig.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Vestfold fylkeskommune	Postboks 1213 Trudvang	3105	TØNSBERG
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY

Arkivsaksnummer: 2026/2072-8

Saksbehandler: Anne Sjømæling

Dato: 27.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre	24/2026	03.09.2026

Bestandsregulerende tiltak mot grågås

Innstilling fra forvalter

Sanking av egg og skadefelling er søknadspliktig etter verneforskriften. Styret tar saken til orientering.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Viser til sak ST 19/2026 Eventuelt, pkt. 2. Styreleder innledet med at «Grågås er en utfordring for landbruket i området. Et bestandsregulerende tiltak kan være sanking av egg eller punktering av egg.»

Eventuell tiltak er søknadspliktige etter verneforskriften. Det er grunneier som må søke.

Vedtak i sak ST 19/2026:

Styret ber forvalter legge fram en sak hvor sanking av egg eller punktering av egg som et bestandsregulerende tiltak vurderes i forhold til verneforskriften på neste møte.

Verneformål - forskrift

Verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3 pkt 3, dyrelivet:

3.1 Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser, er vernet mot skade og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i sjø er forbudt.

3.2 Bestemmelsene i § 3 pkt. 3.1 er ikke til hinder for jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk. Det samme gjelder sanking av skjell til eget bruk.

Forvaltningsplan

Fra forvaltningsplanen, kap. 3.3 fiske. *Nærings- og fritidsfiske kan skje på grunnlag av bl.a. havressursloven. Det samme gjelder sanking av skjell til eget bruk. Fiskerimyndighetene har utarbeidet flere brosjyrer og annet informasjonsmateriell om regelverket for fritidsfiske.*

Forekomsten av den svartlistede arten stillehavsøsters vokser raskt i nasjonalparken.

Fra 01.01.26 ble det en endring – det ble innført fiskeriregulerende tiltak i Oslofjorden, med tre nullfiskeområder, hvorav ett ligger inne i Færder nasjonalpark.

Lov om jakt, fangst og felling av vilt mv. (viltressursloven)

§ 11. Sanking av fugleegg og dun

Sanking av fugleegg fra viltarter og sanking av dun fra fuglereir er tillatt dersom det er åpnet for det i eller i medhold av lov.

Innenfor rammene av [naturmangfoldloven § 16](#) kan Kongen gi forskrift om å tillate sanking av fugleegg fra viltarter, blant annet om hvilke arter det kan sankes egg fra, og til hvilke tider og i hvilke områder det kan sankes. Kongen kan gi forskrift om rapportering til statistiske eller vitenskapelige formål i forbindelse med sanking av fugleegg fra viltarter.

Naturmangfoldloven

§ 16. (høsting av vilt og lakse- og innlandsfisk)

Vedtak om å tillate høsting av vilt treffes med hjemmel i [lov 20. juni 2025 nr. 102 om jakt, fangst og felling av vilt mv. \(viltressursloven\)](#).

Vedtak om å tillate høsting av lakse- og innlandsfisk treffes med hjemmel i [lov 15. mai 1992 nr. 47](#) om laksefisk og innlandsfisk m.v. (lakse- og innlandsfiskloven).

Høsting kan bare tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd.

Ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting skal det videre legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkning høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Vurdering

Her er mange lovverk og forskrifter som spiller sammen. Spørsmålet var om det var tillatt å sanke egg i nasjonalparken, evt. punktere, og om det var i tråd med verneforskriften. Nasjonalparkforvalter stilte følgende spørsmål til jurister i Miljødirektoratet: Muntlig: *Er det tillatt med eggsanking i Færder nasjonalpark, og er det i såfall avhengig av hva formålet med sankingen er?*

Hei – ref vår samtale tidligere i dag, bare også et avklarende spørsmål. Verneforskriften angir at jakt, fangst og fiske er tillatt i samsvar med gjeldende lovverk.

Dersom det gis tillatelse til skadefelling, eller en forskrift som åpner for tidligere jakt i den hensikt å redusere skader på jordbruksproduksjon og redusere behov for skadefelling og evt. mer tid til jakt for å stabilisere bestanden på et lavere nivå (SFVT 2024-2027, 2024/6200). Er det da innbefattet av regelverket at jakt er tillatt eller må det da gis tillatelse etter verneforskriften?

(SFVT sak 2024/6200 fastsetter forskrift om utvidet jakttid for grågås fra og med 21. juli til og med 9. august, for Holmestrand, Færder, Sandefjord, Larvik, Skien, Porsgrunn, Bamble og Kragerø kommuner.)

Miljødirektoratet svar pr. 10.04.26

«Sanking av egg omfattes av forbudsbestemmelsen i § 3 pkt 3.1. Det er ikke gjort unntak for eggsanking direkte i forskriften. Eggsanking er ikke jakt eller fangst som nevnt i

unntaksbestemmelsen i § 3 pkt 3.2. Eggsanking er heller ikke nevnt særskilt i bestemmelsen slik sanking av skjell er. Aktiviteten krever derfor tillatelse for å kunne gjennomføres i nasjonalparken.

Ut over tillatelse etter verneforskriften reguleres også eggsanking av Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun (2022–2028). Denne forskriften har bestemmelser om hvilke arter man kan sanke egg fra, hvor mange egg og i hvilke tidsperioder.»

Skadefelling er svart ut ved en tidligere anledning, se spørsmål og svar på miljodir.no og eget brev om dette» (vedlagt).

Mdir, brev av 28.10.25, 2025/15362 (utdrag): I områder hvor det i verneforskriften ikke er gjort unntak for skadefelling og/eller lisensfelling, krever denne aktiviteten tillatelse og må behandles på samme måte som alle andre tiltak som må søknadsbehandles i verneområdet.

Det er den enkelte jeger som må ha tillatelse. Det er imidlertid ikke noe i veien for at en person søker på vegne av flere, f.eks. et jaktlag. Forvaltningsmyndigheten kan utforme standardiserte tillatelser som går ut til de som søker. En slik tillatelse kan også gjelde hele verneområdet dersom det er grunnlag for dette, eller gis som en samletillatelse til flere så lenge det fremgår av tillatelsen hvem som er omfattet.

En tillatelse må fylle kravene til enkeltvedtak og også omfatte de vurderinger verneforskriften og naturmangfoldloven krever. I tilfeller hvor verneforskriften ikke har særskilt bestemmelse som åpner for å søke om tillatelse, må søknaden vurderes etter naturmangfoldloven § 48.

Det vil være mulig å gi en flerårig dispensasjon i områder hvor det vurderes som aktuelt at behov for felling ofte oppstår. Alternativet er at det omsøkes når behovet oppstår. Dersom det er behov i en akutt situasjon, for eksempel ved skadefelling, kan forvaltningsmyndigheten gi en muntlig dispensasjon som skriftliggjøres i ettertid.

Det er viktig at eventuelle tillatelser som gis er kontrollerbare. Også eventuelle flerårige dispensasjoner må være avgrenset i tid, slik at dispensasjonen ikke innebærer en forskriftsending.

Oppsummert

- Sanking av egg er uansett formål omfattet av forbudet i pkt. 3.1. Det er ikke gjort unntak for at eggsanking er tillatt (punkt 3.2).
- Uten noen unntaksbestemmelser må eventuelle søknader vurderes etter § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser; *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.*
 - Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket.
 - Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.
- Det er ikke gjort unntak fra skadefelling i verneforskriften for Færder nasjonalpark, så skadefelling er også søknadspliktig etter verneforskriften, etter § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser

Arkivsaksnummer: 2026/2072-10

Saksbehandler: Anne Sjømæling

Dato: 24.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre	25/2026	03.09.2026

Status økonomi og tiltaksliste pr august 2026

Innstilling fra forvalter

Styret tar saken til orientering.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Økonomi og tiltaksliste pr. 25.08.26

Status tiltak og økonomi pr. 25.08.26

Pri.	Post 1420.31 - tiltak i verneområde / navn på tiltak	Søknad	Forslag priorite	Øk. Ansv	Kommentar	Regnskap 2508	Kommentar
1	Bekjempelse av mink	80000	95000	Lokalt SNO	Miljødirektoratet har økt beløpet	95000	Utført vinter 2026
2	Fjerning av fremmede arter på utvalgte øyer	80000	80000	F	Pågående prosjekt. SNO er prosjektansvarlig, Sgtj bistår		Delvis utført, avventer faktura
3	Infopunkt hovedinnfallsport Østre Bolæren	100000	100000	F	Kontinuerlig behov for oppdradering informasjon	2364	Sluttføre installasjon av nytt hørespill sept 2026
4	Skilt i Færder nasjonalpark	100000	50000	F	Mdir: Kan søkes om supplerende tildeling når det er mer konkrete behov som skal dekkes. Forvalter: anbefaler å sette av midler, allerede nå behov - aktsomhetsskilt for sjøfugl utenfor sone B	7440	En rekke behov avklart - må å igangsette før sommeren. Aktsomhetsskilt Langholmene, adferdsskilt, temaskilt ØB, oppdatering generelt skilt, skilt om null-fiske
5	Trådløse gjerder i Moutmarka	5000	5000	F	Oppdatering av utstyr i 2025, evt. mindre utstyr		Foreløppig ikke aktuelt
6	Skjøtsel i Moutmarka	100000	100000	F	Pågående prosjekt. Beiting, rydde einer, slåpe, berberis	4000	Arbeid igangsatt. Samarbeidsavtale Bymisjon/Tomsbakken
7	Slått og rydding på Bolærne	160000	150000	F	MB venner, slått, rydde kulturminner, mm, og beiting, rydde hogstavfall	84000	Arbeid igangsatt. Avventer faktura
8	Engslått utvalgte øyer	45000	40000	F	Pågående prosjekt. SNO er prosjektansvarlig, Sgtj bistår, enger fortsatt i restaureringsfase. Steinkloss, ØB, Gåsøy, Froungen, V Bustein		Ikke igangsatt, sensommer/tidlig høst
9	Åpne gjengrodd arealer Masseløy	125000	120000	F	Beiting og manuel skjøtsel, rydde slåpe, einer, rynkerose		Arbeid planlagt. Beitedyr på plass
10	Re-etablering av strandtorn	70000	60000	F	Flerårig prosjekt, startet i 2025, utsetting av planter 2026. Sandø	8939	Arbeid igangsatt. Befaring 3.6
11	Kartlegge metode og resultat fjerning av rynkerose	20000	20000	F	Påbegynt i 2025. Feltarbeid 2026. Sandø		Arbeid igangsatt. Feltarbeid vår 2026

12	Oppfølging av fremmede arter etter hogst	5000	5000	F	Årlig befaringer, vurdering av behov for skjøtselstiltak		Befaring utført (SNO). Ikke behov 2026
13	Rydde marin forsøpling utvalgte øyer	50000	45000	F	Årlig. Sgtj. Vanskelige og sårbare områder		Delvis utført, sjøfuglområder høst 26
14	Lyngbrenning Kløvningen	75000	75000	F	Nytt tiltak: forsøksfelt 20206, rapport 2025. Dårlig tilstand lyng, tørke, beiting, gjengroing	30066	Oppfølging 2-3 ganger 2026
15	Nødvendig kartlegging for skjøtselstiltak Kløvningen	100000	95000	F	Nytt tiltak. Karplanter godt kartlagt. Behov for kartlegging insekter, amfibier, særlig padder		Kontrakt inngått. Feltarbeid gjennomført 2.6. Rapport og faktura
16	Nødvendig kartlegging hekkelokalitet for sjøfugl	50000	45000	F	Skjøtsel av hekkelokalitet kan bidra til bedre hekkeforhold. SNO testet ut på Tjåldskjær i 2025, god effekt. Må kartlegge lokaliteter før evt tiltak		Arbeid ferdigstilles høst 2026. Store Færder Ornitologiske stasjon
17	Store Færder rydde rundt kulturminne	15000	10000	F	Årlig tiltak, og vedlikehold av tidligere rydding		I dialog med venneforening. Behov for befarung 2026
18	Nødvendig utredning før tiltak: Kartlegging marint	1000000		F	Avvent. Marin instruks for kartlegging med NiN er under testing 2026. For ytterligere dialog rundt dette kan du ta kontakt med kontaktperson i direktoratet	0	Utgår 2026. Imidlertid: Kartlegging foregår pga. følgeforskning ifm innføring av null-fiskeområder
	Omsøkt fratrullet marin kartlegging	1180000					
	Innvilget 2026	1095000	1095000		Forslag prioritering 2026	231809	Faktura pr. august 2026
						1095000	PROGNOSE 2026

Post	Post 1420.31 Restaureringstiltak	Søknad	Forslag pri	Øk. Ansvar	Kommentar	Regnskap	Kommentar
1	Uttak av granplantasje på Hvaløy	50000	50000	F	Søkt og fått tidlig godkjenning av Mdir. SNO fulgt opp. Tiltaket er gjennomført	43995	Gjennomført, ansv. SNO, bistand Skjægårdstjenesten.
2	Hogst av plantet gran på M Bolæren	120000	120000	F	Søkt og fått tidlig godkjenning av Mdir. SNO fulgt opp. Tiltaket er gjennomført	75866	Profesjonelt hogstfa. SNO ansvarlig, Sgtj bistand.
3	Restaurering av flatøsters	300000	300000	F	I søknadsprosess flyttet fra tiltak til restaurering. Forprosjekt. Samarbeid mulig med Hav-forskningsinstit og Oslofjordens Fril.råd, evt andre	12440	Planlegging i gang. Infomøte prosjektgruppa 04.06
4	Restaurering av marine naturtyper	200000	200000	F	En videreføring av kartlegging og rydding spøkelsesteiner 2025. Kartlegging har gitt kart med tapt redskap og søppel, og rydding kan organiseres effektivt og målrettet		Foreløpig planlegging og koordinering. Mange aktører i gang nå.
5	Uttak av plantet Hemlokk Burø	100000	100000	F	Søkt og fått tidlig godkjenning av Mdir. SNO fulgt opp. Tiltaket er gjennomført	66685	Arbeid utført, Sgtj, faktura kommer
	Sum søknad	770000				198986	Forbruk pr. August 2026
	Sum innvilget		770000			770000	PROGNOSE 2026

Post 1420.21 Driftsmidler Færder nasjonalparkstyre	Omsøkt	Innvilget	Kommentar	Regnskap
Styrehonorar, reise, møter	200000	200000	Foreløpig hatt få møter med kostnad.	28 753
Driftsoppgaver	80000	85000	Her kommer faste driftsoppg, båt, lokaler ØB mm	10 983
Kompetanseheving	25000	25000	Tjörnö, lyngbrenning Vega.	60 428
Kjøp av tjenester	90000	95000	Foreløpig få eksterne tjenester	21 811
Sum søknad	395000	405000	Forbruk pr. august 2026	121 975

Note: Mange driftskostnader foreløpig ikke fakturer. Bl.a. kostnader knyttet til styresamling m/YH/Koster 3.-4. sept, ca. 40.000

Ikke innvilget: Arb. med
Forvaltn.plan og besøksstrategi

60000

PROGNOSE

405000

Arkivsaksnummer: 2026/2072-9

Saksbehandler: Anne Sjømæling

Dato: 23.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre	26/2026	03.09.2026

Info fra sekretariatet 270526 - 270826

Innstilling fra forvalter

Styret tar informasjon til orientering.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Møter, befaringer og seminar	Dato
Teamsmøte- IUA Vestfold	28.05
Forvaltersamling marine forvaltere (Ytre Hvaler)	29.05
Befaring Kløvningen (BioFokus kartlegging)	01.06
Befaring Sandø (strandtorn, rynkerose)	03.06
Oppstartsmøte Østersprosjekt (VE)	04.06
Foredrag for Norconsult	05.06
Mellom Bolærens dag (MB)	07.06
Foredrag for Mdir – seksjon Havforvaltning og marint naturmangf	09.06
Informasjon om FNP (båt), Mdir Miljøkonferanse	10.06
Befaring Moutmarka	11.06
Fagsamling Fagrådet Ytre Oslofjord	12.06
Teamsmøte m/forvalter YHNP – informasjon om nullfiske	15.06
Møte m/Alex R, Østre Bolæren – planlegge styresamling mm.	16.06
Knutepunktsmøte, VE	17.06
Digitalt møte marine forvaltere	17.06
Utvalgte KulturturLandskap i jordbruket (UKL), Østre Bolæren	19.06
Befaring Kløvningen, Preben	22.06

Foredrag for UiB, advisory board project INVISEA, VE	23.06
Digitalt møte marine forvaltere, bunnkartlegging	24.06
Befaring Moutmarka	26.06
Opplæring naturveiledere Besøkssenter (sommeransatte)	29.06
Nettverkssamling lyngbrenning, Vega	30.6-4.7
Befaring Roppestadholmen (møte grunneierrepr)	21.07
Befaring m Skjærgårdstjenestens representantskap	22.07
Befaring Nordre Årøy, møte grunneiere, med SNO	03.08
Møte m/Skjærgårdstjenesten, planlegge styresamling	10.08
Befaringsmøte m/Statsforvalteren, besøk	11.08
Befaring Søndre Årøy, repr sameiet	12.08
Befaring/infopunkt Østre Bolæren	13.08
Skiltavduking, Tjøme Historielag, VE	14.08
Møte m/Statsforvalter, pilotområder restaurering (digitalt)	17.08
Forberedelsesmøte m/Havforskningsinstituttet, infomøte 20.8 (digitalt)	17.08
Oppdateringsmøte sommer, Besøkssenter FNP	19.08
Informasjonsmøte om spøkelsesfiskerydding, Horten (HI/NP)	20.08
Færderdagen, VE	22.08
Foredrag for ØBOA, plangruppa	25.08
Styremøte Besøkssenter Færder nasjonalpark	26.07
Representere FNP, skjærgårdstur Ytre Oslofjord/Fylkestinget	27.07
Forberedelsesmøte besøk (digitalt)	28.08
11 saker på delegasjon	
4 styresaker	
Økonomioppfølging	

Saksopplysninger

- Fokus på befaringer og igangsetting av skjøtselsprosjekter
- Fokus på østersprosjekt og rydding av spøkelsesteiner, følgeforskning
- Vedlegg: Program for lyngnettsamling Vega

LyngNett

Tiende samling for det Norske Lyngheinettverket.

Neste samling for LyngNett vil bli henlagt til

Vega i Nordland

Møtet vil finne sted

onsdag 1. til fredag 3. juli 2026.

Foto: Liv Guri Velle

*Vi ønsker alle venner av kystlyngheiene
et riktig godt og forhåpentligvis ildfullt lyngår!*

Helgelandskysten er et spennende område for kystlyngheiene. Her begynner den nordlige påvirkningen av vegetasjonen for alvor å gjøre seg gjeldende, samtidig som et næringsrikt jordsmonn mange steder skaper betingelser for et særpreget plante-

og dyreliv. På Vega er forekomsten av den (for Vega) endemiske Vegamauren et eksempel på dette. Vi regner med å finne den i blomst under samlingen. Samtidig er det på Helgelandskysten bevart en rik kulturarv etter kystbefolkningens tradisjonelle levevis, og på Vega er særlig kompetansen og ferdighetene knyttet til dunsanking fra ærfuglene tatt godt vare på. Dette er et helt spesielt eksempel på et historisk og langvarig samvirke mellom mennesker og fugler. Kystlyngheiene på Helgelandskysten er unike, det finnes ikke tilsvarende kulturlandskap på slike breddegrader noe annet sted i verden. Den rike natur- og kulturarven er også årsaken til at deler av Vega og øyriket utenfor i 2004 ble innskrevet på UNESCO sin verdensarvliste.

Møtet vil bli avholdt på ***Vega Havhotell (vegahavhotell.no)***. Programmet er ikke endelig fastlagt ennå, men forløpig ser planen slik ut:

Onsdag 1. juli: Lunch ca. kl. 1300. Deretter legger vi opp til en *møtesesjon* på hotellet hvor deltagerne oppfordres til å komme med faglige innlegg og med mulighet for diskusjon omkring aktuelle tema knyttet til kystlyngheiene. Sesjonen starter når tilstrekkelig mange har ankommet. Tidspunktet blir kunngjort når vi har oversikt over dette. Eventuell ventetid kan benyttes til vandring i landskapet. Middag etterfulgt av fagligsosialt samvær.

Torsdag 2. juli: Omvisning i naturreservatet (*Holandsosen*), hvor vi bl.a. vil få se og høre om erfaringer med lyngbrenning, rydding av sitkagran og bekjempelse av veitistel. Fra kl. 1300 - 1500 besøk på *Verdensarvsenteret* med orientering om hvordan folk her ute tradisjonelt har utnyttet ressursene i kystlandskapet, og særlig hvordan ærfuglene i deler av året nesten var som et husdyr. Lunch på senteret. Derfra drar vi, hvis været tillater det, i båt ut til øyriket *Hysværet*, nordvest for Vega. Hvor vi kan gå i land vil være avhengig av årets hekkesesong, men båtturen er uansett en opplevelse og gir et godt inntrykk av kulturlandskapet i Verdensarvområdet. Middag på hotellet, deretter fagligsosialt samvær.

Fredag 3. juli: Fleksibelt opplegg, avhengig av deltageres reiseplaner. Om nødvendig kan vi bruke møtesalen til flere innlegg og diskusjoner, alternativt kan vi se mer på *Holandsosen* eller fuglereservatet ved Kjellarhaugen. Møtet avsluttes med lunch på hotellet.

Innkvartering:

Vi har reservert Vega Havhotell. Hotellet har rom i ulike størrelser og prisklasser. Ved å sjekke hotellets nettside eller ta direkte kontakt, kan den enkelte finne ut hva som er tilgjengelig. Betaling for mat og overnatting skjer direkte til hotellet. Hotellet

er reservert for bestillinger fra Lyngnett-deltagere frem til 1. april. Deretter åpnes det for bestilling fra turister og andre hvis det er ledige rom igjen. Vega er populært, så det lønner seg å være tidlig ute.

Kontaktinfo:

post@vegahavhotell.no.

Hjemmeside: vegahavhotell.no

Tlf.: +47 75036400 eller Jonas Møller +47 948 57 390

Det finnes også andre innkvarteringsmuligheter hvis noen foretrekker det.

visitvega.no/no/overnatting

Velger man annen innkvartering enn Vega Havhotell, må man selv sørge for transport til/fra hotellet.

Reise:

Man kommer til Vega med hurtigbåt, enten fra Brønnøysund eller Sandnessjøen. Begge steder kan nås med fly, men flyplassen i Brønnøysund ligger ikke langt fra båthavnen. I Sandnessjøen er det langt større avstand.

De som kommer med bil må ta bilferge fra Horn (nord for Brønnøysund) eller fra Tjøtta. Se ellers visitvega.no/no/reisen-hit

Betaling.

Den enkelte betaler for overnatting og mat direkte på hotellet. Man betaler kun for måltider man er med på. Det samme gjelder lunchen på Verdensarvsenteret. Det kommer dessuten noen fellesutgifter (møtelokale, billetter til Verdensarvsenteret, båttransport, div.). Dette ser ut til å bli ca. kr. 1000,- per deltager og betales under samlingen.

Påmelding.

Bindende påmelding til mons@ballast.no innen 15. mars.

Husk i tillegg å bestille overnatting!!

For flere detaljer kontakt: Mons Kvamme, tlf. 92032447 eller e-mail.

Vi ønsker alle lyngheivenner hjertelig velkomne til Vega.

Med hedeilsen

Torhild Kvingedal, Liv Guri Velle, Pål Thorvaldsen og Mons Kvamme

Arkivsaksnummer: 2026/7465-2

Saksbehandler: Anne Sjømæling

Dato: 27.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre	27/2026	03.09.2026

Tillatelse - søknad Færder nasjonalpark - 52/1 Nordre Årøy 1 - terrengmur oppretting

Innstilling fra forvalter

Færder nasjonalparkstyre gir Kyst og Sjøservice, på vegne av tiltakshaver Petter Neslein, Nordre Årøy 52/1 tillatelse til restaurering og istandsetting av delvis utrast steinmur, og tilføre nødvendig masse. Tillatelsen gis i medhold av verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3, pkt. 1.3.e. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen er gyldig til 31.12.26
- Masser som skal tilføres skal være fremmedsartsfrie
- Masser som skal benyttes, skal være rene masser som ikke er kjemisk forurensset
- Utstyr som benyttes til graving må være rengjort for alt tidligere biologisk materiale
- Eventuell tilsåing må skje med stedegne frøarter, fri for fremmedarter

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Søknad via Færder kommune av 12.06.26

Saksopplysninger

På vegne av tiltakshaver Petter Neslein på Nordre Årøy 1 – gbnr 52/11 søker Kyst og Sjøservice AS om dispensasjon for å kunne istandsette en eksisterende, lovlig etablert steinmur på Nordre Årøy.

Saken må behandles i Færder nasjonalparkstyre etter verneforskriften for Færder nasjonalpark, og i Færder kommune etter Plan- og Bygningsloven.

Færder kommune har mottatt søknad om tillatelse i ett trinn på gbnr 52/1, og gjort en foreløpig vurdering og oversendt søknaden til Færder nasjonalparkstyre for vurdering etter verneforskriften.

Utdrag fra søknaden, med noen vurderinger av Færder kommune:

Om tiltaket:

Det søkes om istandsetting og sikring av en eksisterende, lovlig etablert steinmur med en samlet lengde på ca. 40 meter. Muren er av eldre dato og dokumentert på flyfoto fra 1938.

Som følge av setninger og deformasjoner over tid er det behov for å rette opp ca. 17 meter av muren.

Arbeidene vil bestå av demontering og gjenoppbygging av de berørte partiene ved bruk av eksisterende stein. Det vil ikke skje noen utvidelse eller endring av murens lengde, høyde eller plassering.

I forbindelse med opprettingen vil bakfyllingsmasser skiftes ut der det er nødvendig for å sikre stabilitet.

Det tilføres om lag 2 m³ kult/pukk, og det legges geoduk mellom masselagene for å hindre utvasking av masser og redusere risikoen for fremtidige utglidninger. Eksisterende drenering på baksiden av muren utbedres ved behov for å sikre kontrollert avrenning.

Områder som berøres av gravearbeider vil tilbakeføres til opprinnelig tilstand ved tilførsel av jordmasser og tilsåing med gress. Tiltaket innebærer ingen irreversible terrenginngrep, og det skal ikke utføres sprengning, boring eller pigging.

Arealer:

Eiendommens størrelse: 253662 m²

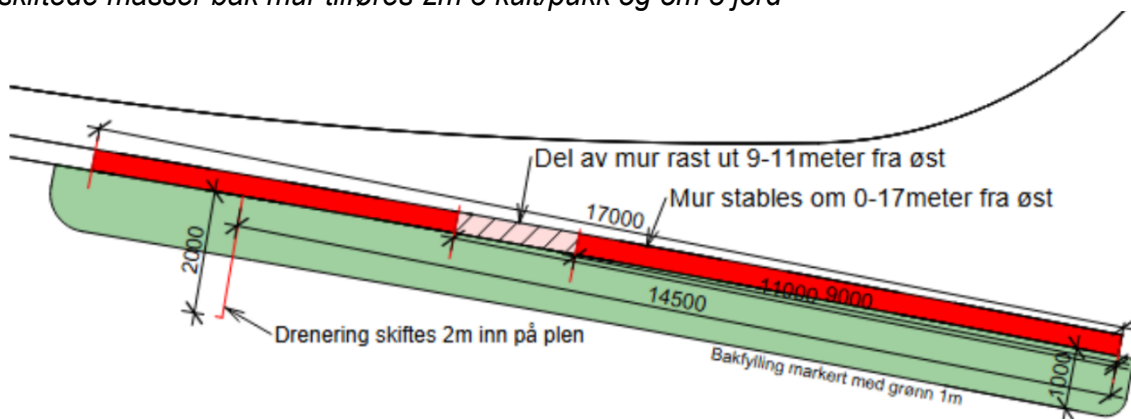
Muren:

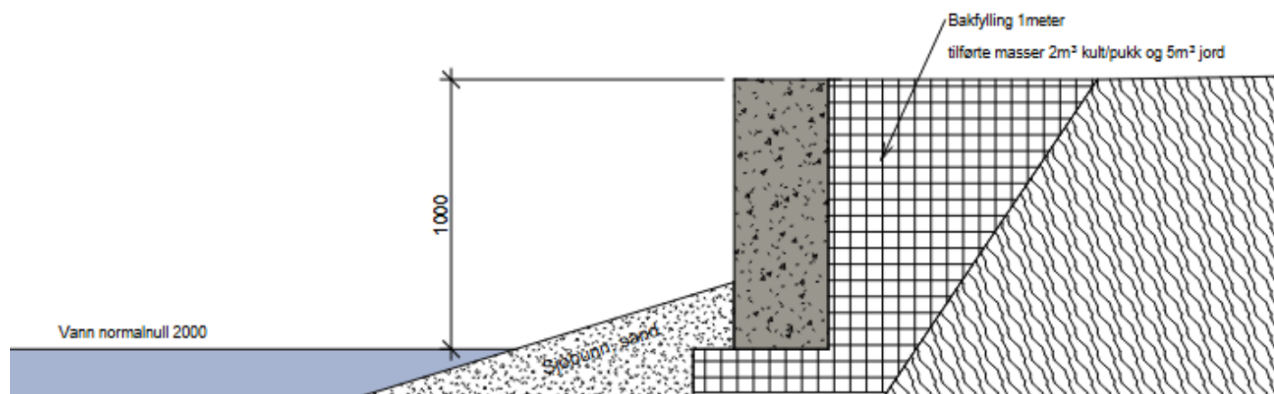
Lengde: ca 40 m

Høyde: 1 m

Bakfylling 1 meter:

Utskiftede masser bak mur tilføres 2m³ kult/pukk og 5m³ jord

Lovlighet:

Muren fremgår av historiske flyfoto fra 1938 og anses dermed som lovlig oppført.

Terrenginngrep:

Terrenginngrepene er begrenset til området umiddelbart rundt den eksisterende steinmuren. For å rette opp og stabilisere deler av muren vil det være nødvendig å grave ut mindre mengder masser i bakkant av konstruksjonen og erstatte disse med stabile masser der det er behov. Det legges geotekstil mellom masselagene for å hindre utvasking og sikre konstruksjonen over tid.

Arbeidene utføres med en mindre gravemaskin med gummibelter som transporteres inn sjøveien ved hjelp av båt og leker. Det etableres ikke riggplass eller massedeponi, da alle masser fraktes inn i storsekk direkte til arbeidsområdet.

Tiltaket medfører ingen sprengning, boring eller andre irreversible terrenginngrep. Det skal heller ikke foretas utfylling i sjø eller endringer av eksisterende terrengformasjoner. Etter avsluttet arbeid tilbakeføres berørte arealer til opprinnelig terreng og revegeteres ved behov.

Terrenget vil etter gjennomført tiltak fremstå tilnærmet uendret sammenlignet med dagens situasjon.

Hjemmelsgrunnlag

Færder nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Færder nasjonalpark. Færder nasjonalpark er vernet mot inngrep av enhver art i § 3, pkt. 1.1.

Verneforskriften § 3, pkt. 1.2 åpner for at vedlikehold er tillatt.

I henhold til søknaden er restaurering av den delvis utraste steinmuren, er nødvendig tiltak for å sikre stabilitet og forhindre utvasking av masser, og også et tiltak for å ivareta den lovlig etablerte steinmuren som et kulturhistorisk element, muren vises på flyfoto fra 1938.

Søker beskriver at oppgraving og tilførsel av masser er nødvendig for å reetablere murens fundament og stabilitet. Tiltaket medfører ikke utvidelse eller endring av murens opprinnelige utforming, men innebærer et begrenset terrenginngrep og tilføring av masser. Tiltaket vurderes derfor som restaurering av eksisterende anlegg i tråd med verneformålet om å ivareta kulturlandskapet, men på grunn av omfanget vurderes å være utenfor § 3, pkt. 1.2, allminnelig vedlikehold. Denne konkrete saken vurderes derfor etter § 3, pkt. 1.3: Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til: e) Riving av bygninger, anlegg og innretninger og gjenomppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.

Delegering

Færder nasjonalparkstyre er vernemyndighet for Færder nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i saker av mindre prinsipielle betydninger og i henhold til vedtektene for Færder nasjonalparkstyre. Denne myndighet er delegert fra nasjonalparkstyret. Denne saken vurderes ikke å ligge innenfor forvalters delegerte myndighet, og saken legges fram for Færder nasjonalparkstyre.

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Videre er formålet å ta vare på(utdrag)

- *representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser*
- *det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminner på land og i sjø*

Verneforskriften § 3: I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

§ 3, pkt 1.1 området er vernet mot inngrep av enhver art... graving, utfylling og henleggelse av masse...bakkeplanering... Opplistingen av tiltak er i kke uttømmende.

Verneforskrift Færder nasjonalpark § 3, pkt. 1.3 : Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til: e) Riving av bygninger, anlegg og innretninger og gjenoppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark gir utfyllende retningslinjer og fortolkninger til verneforskriften. Forvaltningsplanen er godkjent av Miljødirektoratet.

Retningslinjene omtaler bygninger i pkt. 1.3 e, men har ingen spesifikke retningslinjer knyttet til anlegg og innretninger.

§ 3, pkt. 1.3 e, Utdrag: Bygninger som preger landskapet på en positiv måte i forhold til verneformålet, eller for øvrig støtter opp under dette, skal som hovedregel ikke rives hvis de ikke samtidig gjenoppbygges. Tillatelser kan likevel vurderes hvis rivingen inngår i en restaurering eller rehabilitering av et bygningsmiljø, eller andre helt spesielle grunner foreligger. I slike tilfeller skal bygningenes kvaliteter i forhold til verneformålet vurderes konkret, med vekt på kulturhistorisk, arkitektonisk og annen kulturell verdi. For bygninger eldre enn 1850 krever riving alltid godkjenning av kulturminnemyndigheten.

For andre bygninger vil det normalt bli gitt tillatelse til gjenoppføring av tilnærmet identisk bygning med samme plassering. Utvidelse, vesentlig endring eller endret bruk vil normalt ikke tillates med hjemmel i denne bestemmelsen. Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår om endret plassering og utforming av erstatningsbygningen hvis dette tjener verneformålet.

Naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse, samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Presedens

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad vurdere dispensasjon basert på en konkret vurdering av den enkelte søknad. Hver søknad behandles for seg.

I tråd med god forvaltningspraksis skal saksbehandlingen være forutsigbar. Saker skal behandles individuelt, men bør ses i sammenheng med tidligere vedtak for en helhetlig, rettferdig og forutsigbar forvaltning.

Forvaltningsmyndigheten har anledning til å endre praksis på bakgrunn av nye retningslinjer eller tolkninger av lovverket, eller ny kunnskap.

Vurdering

Omsøkte tiltak ligger innenfor grensen til Færder nasjonalpark. Tiltakshaver viser til at tiltaket som omsøkes utbedret, er lovlig etablert. I henhold til verneforskriften for Færder nasjonalpark § 3 er Færder nasjonalpark vernet mot inngrep av enhver art: *I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.*

§ 3, pkt 1.1 området er vernet mot inngrep av enhver art... graving, utfylling og henleggelse av masse...bakkeplanering... Opplistingen av tiltak er i kke uttømmende.

Verneforskrift Færder nasjonalpark § 3, pkt. 1.3 : Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til: e) Riving av bygninger, anlegg og innretninger og gjennomføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.

Området hvor tiltak ønskes gjennomført er registrert i Naturbase som «Plener, parker og liknende». Det er ikke registrert rødlistearter innenfor området.

Sjøområdet er registrett som rødlistet bløtbunnsområder i strandsonen. Området er en del av et større område med båtplasser, et beskyttet område som er viktig yngleområde for knoppsvane vade- og måke- og andefugl. Området er også beiteområde for gråhegre.

Det vurderes at muren har en viktig funksjon for å hindre erosjon og jordmasser i å rase ut i sjøarealene. Arealene utenfor tiltaket inngår i viktige bløtbunnsområder.

Tiltakshaver beskriver tiltaket *«Som følge av setninger og deformasjoner over tid er det behov for å rette opp ca. 17 meter av muren.*

Arbeidene vil bestå av demontering og gjenoppbygging av de berørte partiene ved bruk av eksisterende stein. Det vil ikke skje noen utvidelse eller endring av murens lengde, høyde eller plassering»

Videre beskrives gjennomføringen av tiltaket (utdrag): *«I forbindelse med opprettingen vil bakfyllingsmasser skiftes ut der det er nødvendig for å sikre stabilitet.*

Det tilføres om lag 2 m³ kult/pukk, og det legges geoduk mellom masselagene for å hindre utvasking av masser og redusere risikoen for fremtidige utglidninger. Eksisterende drenering på baksiden av muren utbedres ved behov for å sikre kontrollert avrenning.

Områder som berøres av gravearbeider vil tilbakeføres til opprinnelig tilstand ved tilførsel av jordmasser og tilsåing med gress. Tiltaket innebærer ingen irreversible terrenginngrep, og det skal ikke utføres sprengning, boring eller pigging.

Arbeidene utføres med en mindre gravemaskin med gummibelter som transporteres inn sjøveien ved hjelp av båt og lekter. Det etableres ikke riggplass eller massedeponi, da alle masser fraktes inn i storsekk direkte til arbeidsområdet.»

Tiltaket innebærer ikke riving av hele murens bredde, men ca. 17 meter av 40 meter vil bli berørt. I forbindelse med oppretting av muren vil bakfylling på ca. en meter skiftes ut der det er behov. Det vil bli tilført ca. 2m³ med kult/pukk. Videre vil området som er berørt bli istandsatt med ca. 5 m³ jordmasser og sådd til med frø. Det er viktig at tilført masse ikke inneholder fremmedarter eller er kjemisk forurensset, og at frøblandinger ikke inneholder fremmedarter, men stedegne arter.

Området der aktivitet skal foregå har ingen rødlistestatus. Muren skal graves opp og demonteres i en lengde på 17 m og gjenoppbygges med eksisterende stein. Landarealet har status som «plener, parker og liknende» i naturbase, og området er opparbeidet. Det skal benyttes en mindre gravemaskin med belter, dermed reduseres faren for kjørespor. Utstyr skal fraktes inn med båt og lekter, og det er ikke behov for deponi av masser.

Det er behov for tilførsel av masser for å stabilisere muren og hindre utvasking og fremtidige utglidninger. Fremmede masser kan utgjøre en risiko for tilføring av uønskede organismer, eller kjemisk forurensning. Nye masser kan også utgjøre en risiko for innføring av fremmede arter og spredningsdyktige plantedeler.

Fra forvaltningen settes derfor som krav at det må benyttes biologisk rene masser uten fremmede arter, frø, røtter eller annet spredningsdyktig materiale.

Det må også sikres at ikke materialer inneholder kjemisk forurensning.

Graveutstyr som benyttes må være godt rengjort slik at ikke spredningsdyktig biologisk materiale følger med.

Tilsåing med gress bør gjøres med stedegent frømateriale uten innblanding av fremmede arter.

Tiltakshaver skriver videre at eksisterende stein skal benyttes i gjenoppbygging, og at området ikke blir påvirket av irreversible terrenginngrep. Tiltakshaver skriver: «*Etter avsluttet arbeid tilbakeføres berørte arealer til opprinnelig terreng og revegeteres ved behov.*

Terrenget vil etter gjennomført tiltak fremstå tilnærmet uendret sammenlignet med dagens situasjon.»

Det er forvaltningens vurdering at tiltakshaver og søker har forståelse for verneverdiene i Færder nasjonalpark og søker å gjøre arbeidene på mest mulig skånsom måte.

Det påpekes at selv om tiltaket vurderes å være innenfor rammen av spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, utløser ikke dette en rett til dispensasjon. Oppfyllelse av vilkårene er premisset for at forvaltningsmyndigheten kan vurdere dispensasjon.

Det er forvaltningens vurdering at dispensasjon kan innvilges etter § 3, pkt. 1.3. e).

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være godt nok. Søker gir utfyllende beskrivelse av arbeidet, og god forståelse av verneverdiene. Steinmuren restaureres i sin helhet med eksisterende stein, og terreng tilbakeføres til dagens situasjon før tiltak.

§ 9 Føre-var-prinsippet. Det vurderes at føre-var-prinsippet er mindre aktuelt i gjennomføring av dette tiltaket. Det er ingen rødlistede eller truede arter som direkte berøres av tiltaket. Tiltaket er godt beskrevet, og tilbakeføres til samme tilstand som før forringelse. Kunnskapen om tiltaket vurderes å være god nok.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning. Forvaltningen er pålagt å vurdere samlet belastning ved alle tiltak i et området (nasjonalparken) som kan ha innvirkning på verneverdiene. Det er ikke kjent andre tiltak i nær tilknytning til tiltaket. Det er heller ikke registrert rødlistede arter eller naturtyper som kan bli påvirket av tiltaket. Den samlede belastningen vurderes som akseptabel.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Ved gjennomføring av tiltaket slik det er beskrevet, vil det medføre liten eller ingen miljøforringelse. I den grad kjørespor eller annet, utforutsett skulle oppstå som vil være miljøforringelse, er tiltakshaver ansvarlig for å rette opp og bære kostnadene.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Tiltakshaver skal benytte båt og lekter for å frakte ut materiell og utstyr. Det vil bli benyttet minigraver med belter, som setter svært lite marktrykk. Eksisterende stein vil bli gjenbrukt. Det settes vilkår om at tilført masse skal være ren utan fare for fremmede arter eller kjemisk forurensning. § 12 vurderes som ivaretatt.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Arkivsaksnummer: 2026/7371-3

Saksbehandler: Anne Sjømæling

Dato: 27.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre	28/2026	03.09.2026

Vedtak - Færder nasjonalpark - fjerne vindfall og fristille eiker Bjerkøy

Innstilling fra forvalter

V. Koefoed, Bjerkø Sund Gård, gis, med hjemmel i verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser, tillatelse til rydding av vindfall i kant av hogstfelt, i henhold til kart (figur B) og til bruk av motorisert utstyr for gjennomføring av rydding. Det gis ikke tillatelse til fristilling av eiketrær i utmark. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket er gyldig til 31.12.2027
- Rydding skal skje manuelt, og/eller med motorisert utstyr som vist i fig. A
- Bruk av traktor skal kun skje på avmerket trase (traktorvei fig B)
- Kjøring tillates kun på tørr eller frossen mark, minimum tre dager etter regnvær
- Tiltaket skal dokumenteres med bilder før og etter tiltak

Det forutsettes at tiltakshaver har innhentet evt. andre nødvendige tillatelser, f.eks. tillatelse etter motorferdselloven (Færder kommune er myndighet).

--- slutt på innstilling ---

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. Forvaltningsloven § 28. En eventuell klage sla rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken

Søknad fra v. Koefoed, 20.5.26

Spørsmål fra forvaltningen om tilleggsinformasjon om motorisert utstyr av 26.08.26

Tilleggsinformasjon om motorisert utstyr, 26.08.26

Saksopplysninger

Utdrag fra søknaden:

Søknad om tillatelse til fjerning av vindfall og fristilling av eiker.

Vi søker om tillatelse til å fjerne vindfall og fristille eikene merket 3–25 i området mellom Mikkelsjordet og Mikkelsbukt, i tråd med Retningslinjene i Forskrift for Færder nasjonalpark og Miljøverndirektoratets føringer for bruk av nasjonalpark.

Beskrivelse av tiltaket

Omfang: Fjerning av vindfallstømmer rundt/over eikene 3–25 samt rensk av granoppstamming og annet vegetasjonsoppslag som hemmer eikenes vekst og helse. Ingen større terrenginngrep planlegges.

Begrunnelse: Eikene har stor verdi for natur- og kulturlandskapet, og området benyttes til beite av Skottshøylandsfe samt som rekreasjonsområde for besøkende. Et mål med oppryddingen er også å forhindre utbrudd og spredning av skadelige insekter (f.eks. barkebiller, mergbiller og trebukk) i tråd med Landbruksdirektoratets retningslinjer for stormfelt skog. Fjernet tømmer er for det meste vindfall som i dag hindrer beiting og ferdsel og kan øke risiko for skadedyr.

Tidsplan: Arbeidet planlegges gjennomført hovedsakelig i skoleferieperioder i 2026–2027 (sommer- og eventuelt høstferier) av hensyn til tilgang på hjelp. Arbeidet prioriteres i perioder med god bæreevne.

Maskinbruk og trafikk: Traktor vil være nødvendig for opprydding og transport. Kjøring vil kun skje på etablerte veier og større stier. Ved dårlig bæreevne (vått underlag/teleløsning) utsettes kjøring for å unngå sporkader og jordpakking.

Håndtering av tømmer: Alt fjernet tømmer skal brukes til egen vedproduksjon. Ingen kommersiell avsetning planlegges.

Miljø- og forvaltningshensyn: Arbeidet vil utføres skånsomt for å ivareta dødved, kantvegetasjon, insekter og fugleliv. Hensyn til beitebruk (Skottshøylandsfe) og publikums ferdsel vil bli lagt til grunn ved gjennomføring. Eventuelle funn av kulturminner eller indikasjoner på truede arter meldes umiddelbart til forvaltningen, og arbeid stanses i berørt parti inntil videre avklaring foreligger. Vi vil følge Landbruksdirektoratets retningslinjer for håndtering av stormfelt skog for å redusere skadedyrrisiko.

Merking og avgrensing: Arbeidsområdene og trær som skal fristilles merkes på forhånd. Kartutsnitt med markerte eiker (3–25) foreligger i innsendt Skjøtselsplan.

Samsvar med regelverk

Søknaden gjelder tiltak i nasjonalpark, og vi ber om at forvaltningen vurderer og gir tillatelse i henhold til Forskrift for Færder nasjonalpark og relevante retningslinjer fra Miljøverndirektoratet og Landbruksdirektoratet. Vi aksepterer eventuelle tilleggsvilkår fra forvaltningen for å sikre nasjonalparkens verneformål.

Konklusjon

Jeg anmoder om tillatelse til fjerning av vindfall og fristilling av eikene 3–25 mellom Mikkelsjordet og Mikkelsbukt samt tillatelse til bruk av traktor på etablerte veier/stier i de angitte periodene, med vilkår ved dårlig bæreevne.

Jeg vil be forvaltningen om å angi eventuelle vilkår for gjennomføring for å sikre ivaretagelse av nasjonalparkens verneformål, beiteinteresser og forebygging av skadedyr i samsvar med Landbruksdirektoratets retningslinjer.

Jeg stiller gjerne til befaring sammen med forvaltningen og leverer ytterligere dokumentasjon ved behov.

Bilder:

Eksempel på behov for fristilling av eik 14.

Beiteområder med behov for rydding.

Område for rydding av vindfall

Hjemmelsgrunnlag

Verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3, pkt. 2, vern av plantelivet: Vegetasjon på land og i sjø, herunder døde busker, trær og ilanddrevet tang og tare er vernet mot skade og ødeleggelse. Planting og såing er ikke tillatt. Nye plantearter må ikke innføres.

Verneforskriften § 6, Motorferdsel: Motorferdsel til lands, på is og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt.

Ingen av tiltakene faller inn under dispenserte unntaksbestemmelser.

Søknaden vurderes i sin helhet i medhold av verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser (NML § 48).

Delegering

Færder nasjonalparkstyre er myndighet for Færder nasjonalpark. Tiltaket vurderes å ligge utenfor nasjonalparkforvalters delegerede myndighet, og søknaden legges fram for Færder nasjonalparkstyre.

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- *Representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser*
- *Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminnene på land og i sjø*
- *Et undersjøisk landskap med variert bunntopografi og med stor variasjon i marine naturtyper herunder ålegraseng, større tareskog, bløtbunnsområder i strandsonen og skjellsandområder*
- *Viktige naturtyper som kystfuruskog, rik sumpskog og edelløvskog, strandenger og strandsumper på østre del av Sandø og Mellom Bolæren*
- *En lite påvirket kystskog på Vestre Bolæren, som viser en stor grad av variasjon i utforming og artssammensetning*
- *Leveområder for flere truede arter herunder kammarimjelle, kjempestarr og flatøsters*

Allmenheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv, med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I sone A er formålet å ta vare på naturtyper som hagemark, hule eiker, naturbeitemarker, slåtteeenger, tørrenger og strandenger.

I sone B er formålet å ta vare på livsmiljøet for plante- og dyrelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser. På Lille Rauer er det i tillegg særlig viktig å bevare den truede arten gul hornvalmue og deres livsmiljø.

I sone C er formålet å ta vare på et område med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområde og som er egenartet i form av stor variasjon i naturtyper herunder tangvoller, strandsumper, strandenger, dammer, karplanter, beitemarkssopp og insekter.

Verneforskriftens § 3 legger rammer for hva som er tillatt: I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

Verneforskriftens § 3, pkt. 1 Landskapet og naturmiljøet: Pkt. 1.1: Området er vernet mot inngrep av enhver art, som (utdrag) uttak og fjerning av stein og mineraler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, tilplanting, bakkeplanering... Opplistingen er ikke uttømmende.

Dispenserte unntaksbestemmelser er gitt i § 3, pkt. 1.2 og 1.3.

Verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3, pkt. 2, vern av plantelivet: Vegetasjon på land og i sjø, herunder døde busker, trær og ilanddrevet tang og tare er vernet mot skade og ødeleggelse. Planting og såing er ikke tillatt. Nye plantearter må ikke innføres.

Dispenserte unntaksbestemmelser er gitt i § 3 pkt. 2.2 og 2.3.

Verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3 pkt. forbud mot motorferdsel: pkt. 6.1: Motorferdsel til lands, på is og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt.

Dispenserte unntaksbestemmelser er gitt i § 3 pkt. 6.3 og 6.4.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark gir utfyllende retningslinjer og fortolkninger til verneforskriften. Forvaltningsplanen er godkjent av Miljødirektoratet.

Søker viser til innsendt skjøtselsplan. Denne er utarbeidet på privat initiativ som et innspill til skjøtselsplan for Bjerkøy innenfor Færder nasjonalpark, etter grunneiers hogst av plantet granfelt. Innspillet er ikke behandlet av Færder nasjonalparkstyre, saken ble stoppet av grunneier.

Nasjonalparkforvaltningen har ansvar for å utarbeide skjøtsels- og forvaltningsplan for nasjonalparken.

I innsendt innspill til skjøtselsplan er alle eikene i området registrert og anbefalt fristilt.

Det er ikke et generelt prinsipp at alle eiketrær innenfor nasjonalparken eller andre verneområder skal fristilles. Fristilling benyttes ofte som et skjøtselstiltak når det kan bidra til å opprettholde eller utvikle verneformålet. Fristilling kan være aktuelt for gamle, grove og lysavhengige eiker, som tidligere har stått i mer åpent landskap. Det kan også være aktuelt å fristille mindre framtidstrær. Omfanget avhenger av skjøtsels- og forvaltningsplan for det aktuelle området.

Det påpekes at det innenfor nasjonalparken (verneområde) ikke skal foregå drift av skog. Forvaltningsplan, kap 3.5 *Annet uttak av naturressurser*, avsnitt to:

Ordinær skogsdrift og hogst av ved for salg er ikke tillatt i nasjonalparken. Hogst av ved til eget bruk er derimot aktuelt. Det forekommer også mer tilfeldig fjerning av trær og busker rundt bebyggelsen for å gi utsikt, opparbeide innmarksarealer eller bare holde det ryddig. Verneforskriften har bestemmelser om plantelivet som gir rammer for denne aktiviteten.

I forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark, vedlegg 4 er Bjerkø omtalt med blant annet følgende: grunnlag: Ref. skjøtselsrapport – Befaring oktober 2014

Fra forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark, Bjerkøy:

Dersom grunneier ønsker å bruke øvrige skogsarealer til utmarksbeite, bør store løvtrær fristilles og det bør kunne tynnes forsiktig i mindre gran på visse partier. Et slikt tiltak vil kreve en mer konkret gjennomgang fra nasjonalparkforvaltningen. En forutsetning for slik tynning er at tiltaket med sikkerhet følges opp med beiting.

Fra retningslinjene i forvaltningsplanen:

§ 3 pkt. 2.2 e) Bestemmelsen i § 3 pkt. 2.1 (vern av plantelivet) er ikke til hinder for hogst av ved til eget bruk til fritidsboliger og gårdsbruk på Nordre og Søndre Årøy i sone A etter retningslinjer i forvaltningsplan jf. § 5.

Bestemmelsene omfatter vanlig privat forbruk av ved til oppvarming i fritidsboliger som man eier eller disponerer i nasjonalparken, samt til gårdstunene på Søndre og Nordre Årøy. Uttak av ved til bruk i fritidsboliger utenfor nasjonalparken omfattes ikke. Hogsten er begrenset til sone A.

Felling av trær kan også gjøres i medhold av tillatelse etter § 3 pkt. 2.2 d) som gir anledning til skånsom vegetasjonsrydding mv. rundt fritidsboliger i henhold til forvaltningsplanen.

Denne vegetasjonen vil også kunne nyttes til ved. Forvaltningsmyndigheten kan i medhold av § 3 pkt. 6.4 d) gi tillatelse til bruk av motorkjøretøy i forbindelse med vedhogst, se kap. 3.6.

Det er ingen fritidsbolig på eiendommen hvor tiltak ønskes gjennomført, og omsøkte tiltak faller ikke inn under unntaksbestemmelsene.

Tiltakshavers ønske om skjøtsel av eiketrær i blandingsskog er ikke dokumentert i skjøtsels- eller forvaltningsplan for nasjonalparken. Dette tiltaket er således ikke igangsatt eller vurdert av nasjonalparkforvaltningen.

Naturmangfoldloven

I henhold til Naturmangfoldloven § / skal prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Presedens

Det påpekes at enhver søknad vurderes individuelt og vil ikke skape presedens. § 4 – generelle dispensasjonsbestemmelser skal ikke benyttes for å uthule verneforskriften.

Vurdering

I et større område på eiendommen hvor tiltak søkes gjennomført, ble det utført hogst (uttak) av plantet gran på flere områder. Nasjonalparkforvaltningen godkjente hogsten, men i tråd med verneformålet ønsket at området kunne restaureres tilbake som for eksempel naturbeitemark med spredt tredekke, med naturlig, stedegen løvskog.

Statens Naturoppsyn (Miljødirektoratets uteapparat) har årlig vært på befaring av området, oppdrag fra nasjonalparkforvaltningen.

Grunneiers innspill til skjøtselsplan har kartlagt alle eiketrær i området, og der foreslås at alle skal fristilles.

Det vises til retningslinjene i forvaltningsplanen: *ordinær skogsdrift og hogst av ved for salg er ikke tillatt i nasjonalparken.*

Det er ikke et generelt prinsipp at alle eiketrær innenfor nasjonalparken eller andre verneområder skal fristilles. Fristilling benyttes ofte som et skjøtselstiltak når det kan bidra til å opprettholde eller utvikle verneformålet. Fristilling kan være aktuelt for gamle, grove og lysavhengige eiker, som tidligere har stått i mer åpent landskap. Det kan også være aktuelt å fristille mindre framtidstrær. Omfanget avhenger av skjøtsels- og forvaltningsplan for det aktuelle området.

Det foreligger pr. i dag ingen detaljert skjøtselsplan som er utarbeidet i henhold til verneformålet og som er godkjent av nasjonalparkstyret. Det er nasjonalparkstyret som har ansvaret for å få utarbeidet en skjøtsels- og forvaltningsplan.

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Noen naturtyper er skjøtselsbetingede naturtyper, som slåtteeeng og hagemark, og noen arter vil ha behov for skjøtsel for ikke å bli utkonkurrert av andre arter, eksempel kammarimjelle.

Det er positivt at grunneier ser verdien i å beholde og utvikle eiketrærne på eiendommen, og forvaltningen ser det kan være at noen av trærne har behov for skjøtselstiltak.

Grunneier ber i sin søknad nasjonalparkforvaltningen sette vilkår, slik at arbeidet kan gjennomføres i henhold til verneforskriften for Færder nasjonalpark.

Etter Naturmangfoldloven § 47 kan også forvaltningen inngå avtale om skjøtsel med grunneier.

Eiketrærne ligger i et område med blandingsskog. Nasjonalparkforvaltningen har ikke utarbeidet en skjøtelsesplan for skogområdene. Det vises til forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark:

Dersom grunneier ønsker å bruke øvrige skogsarealer til utmarksbeite, bør store løvtrær fristilles og det bør kunne tynnes forsiktig i mindre gran på visse partier. Et slikt tiltak vil kreve en mer konkret gjennomgang fra nasjonalparkforvaltningen. En forutsetning for slik tynning er at tiltaket med sikkerhet følges opp med beiting.

Eik er en naturlig, hjemmehørende art som er særlig viktig for mangfoldet i nasjonalparken. Store og grove eiketrær kan ha behov for fristilling for å få økt tilgang til lys, vann og næring og fjerne trær som hindrer kronens utviklingsmuligheter. Men i motsetning til ordinær skogsdrift, vil det i et verneområde ikke være behov eller aktuelt å skjytte alle eiketrær i et område. Det er viktig å ivareta en naturlig utvikling.

Fristilling som tiltak i et verneområde må gjøres gradvis og med forsiktighet for å unngå plutselige endringer, blant annet i mikroklimaet rundt eikene, og fortrinnsvis bør hogstavfall og deler av stammer ligge igjen. Det kan i noen tilfelle være aktuelt å fristille yngre eiketrær med potensial til å bli store fremtidseiker for å sikre kontinuitet. Det bør foreligge en plan for området som beskriver eventuelt behov for skjøtsel, eller fri, naturlig utvikling av blandingsskogen.

Arealene hvor eiketrærne inngår vurderes som blandingsskogi utmark i fri utvikling.

Tiltakshaver viser til at eiketrær har stor verdi for natur- og kulturlandskapet, og området benyttes til beite av skotshøylandsfe samt som rekreasjonsområde for besøkende. Tiltakshaver begrunner også opprydning med formål å forhindre utbrudd og spredning av skadelige insekter (f.eks barkebiller, mergbiller og trebukk) og viser til Landbruksdirektoratets retningslinjer for stormfelt skog.

Landbruksdirektoratets retningslinjer for håndtering av stormfelt skog for å redusere skadedyrsrisiko vil normalt ikke være gjeldende i en nasjonalpark (verneområde).

Dersom det oppstår barkbilleangrep i verneområder, er hovedprinsippet i norsk naturforvaltning at man i størst mulig grad lar naturlige prosesser gå sin gang. Hogst av barkbilleangrepet skog i verneområder er normalt ikke ønskelig, blant annet fordi døde trær kan være viktige for mange andre arter og naturlige reguleringsmekanismer.

Nasjonalparkforvaltningen har som mandat å ivareta naturmangfoldet i nasjonalparken. Det er kjent at stående og liggende død ved er levested for en hel rekke insekter, biller, moser, sopper, lav og også fugler. Det er mange spesialiserte levesteder som bidrar til høyere biologisk mangfold. Det er derfor svært viktig å bevare variasjon i treslag, og i alle nedbrytningsstadier. Dette etterligner skogens naturlige dynamikk og opprettholde et rikt og velfungerende skogøkosystem. Forvaltningen viser til at økt mengde død ved vil tilgjengeliggjøre habitater for vedlevende arter, og skape variasjon i skogstrukturen og små leveområder for spesialiserte arter.

Sammensetningen av treslag og innslag av stående og liggende død ved varierer i stor grad mellom de ulike øyene i nasjonalparken.

For å opprettholde mangfoldet og et velfungerende skogøkosystem, vil det alltid være behov for påfyll av døde trær for å ivareta alle faser av nedbrytning.

I en nasjonalpark vil det av denne grunn bli gjennomført mindre rydding av vindfall etter stormer, enn i områder utenfor verneområdet og i skog som driftes av grunneier.

Det vises til retningslinjer i Forvaltningsplan for Færder nasjonalpark, kap 3.5 Annet uttak av naturressurser, avsnitt to: Ordinær skogsdrift og hogst av ved for salg er ikke tillatt i nasjonalparken.

Søknaden om fristilling av eiketrær innvilges ikke. Skogen med eiketrærne vurderes i dag til blandingsskog i utmark i fri utvikling. Skogen er ikke vurdert med hensyn til skjøtsel.

Nasjonalparkstyret vil vurdere å søker om midler til en kartlegging/innspill skjøtselsplan i budsjettbehandlingen for 2027. Her vil også grunneier kunne komme med innspill.

Det er forvaltningens vurdering at det kan tillates å rydde vindfall i hogstfeltet som ligger inn mot beiteareal. Vindfall fra dette området kan tillates fraktet ut og benyttes til ved. Det kan også gis tillatelse til å rydde eksisterende, etablerte ferdselsveier for vindfall, der det hindrer eller til fare for allmen ferdsel.

Det er tidligere gitt tillatelse til å rydde etablerte stier og turveier slik at disse skal være fremkommelig for friluftsliv.

Tiltakshaver viser videre til granoppstamming som et tiltak i sin søknad. Det er et etablert begrep innen skogbruk, som en del av landbrukssektoren.

Det innebærer at de nederste greinene på et tre fjernes, enten naturlig eller ved konkrete tiltak. Hensikten med dette er imidlertid knyttet til skogbruksdrift, og hensikten kan være å produsere kvistfri og mer verdifull sagtømmer, forbedre framkommelighet i bestandet, redusere risiko for enkelte skader eller av estetiske hensyn i parker og nær bebyggelse.

Oppstamming kan benyttes som tiltak i et verneområde, men da for spesifikke naturforvaltningsmål, og tiltaket må være hjemlet i verneforskriften eller forvaltnings-/skjøtselsplan. Færder nasjonalpark har ikke dette hjemlet i skjøtsels- eller forvaltningsplan.

Forvaltningen har forståelse for at grunneier ønsker rydding både av hensyn til beiteinteresser og rekreasjon. Forvaltningen er positiv til beiting i nasjonalparken. Det vises imidlertid også til at det tidligere er gitt tillatelse til rydding av etablerte turveier og stier.

Søknad om rydding av vindfall tillates i tilknytning til det store hogstfeltet i nord (figur B).

Motorisert ferdsel

Verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 3 pkt. inneholder forbud mot motorferdsel: pkt. 6.1: Motorferdsel til lands, på is og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt.

Punkt 6.3 inneholder noen unntaksbestemmelser:

Pkt. 6.3 d) gir anledning til motorferdsel i sone A og C som er godkjent for dette i forvaltningsplanen, jf. § 5.

Det er ingen veier som er godkjent for slik bruk på Bjerkøy, ref. forvaltningsplanen, vedlegg 5, Skiltinfolplan, temakart brukerinteresser og tabelloversikt friluftslivstiltak.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til en rekke tiltak innenfor pkt. § 3, pkt. 6.4: d) Motorferdsel i forbindelse med vedhogst iht. § 3 pkt. 2.2.e: hogst av ved til fritidsboliger og gårdsbruk på Nordre og Søndre Årøy i sone A, etter retningslinjer i forvaltningsplan, jf. § 5 eller 2.3 c: Hogst av ved til eget bruk til fritidsboliger unntatt i sone B og C, jf. Forvaltningsplan § 5.

I henhold til verneforskriften § 6 kan forvaltningsmyndigheten eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, gjennomføre skjøtselstiltak som er i tråd med vernet og planer. Ved gjennomføring av skjøtselstiltak igangsatt av nasjonalparkforvaltningen, kan det være behov for bruk av motorisert utstyr, dette er hjemlet i § 3, pkt. 6.3 a.

Søknaden om motorisert ferdsel faller ikke inn under disse dispenserte unntaksbestemmelsene. Søknaden om motorisert ferdsel i forbindelse med omsøkte tiltak må behandles etter § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser (NML § 48).

Tiltakshaver søker om å benytte følgende utstyr:

Fig. A – John Deere 6220

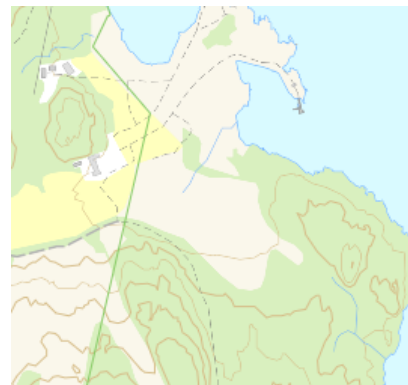
Fig. B – tillatt kjørevei og areal for rydding

Merket kjørevei er traktorvei/kjerrevei med fast underlag.

Fig. C nasjonalparkgrense

Omsøkte tiltak om rydding av vindfall og bruk av motorisert utstyr til dette, behandles etter verneforskriftens § 4, Generelle dispensasjonsbestemmelser:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.

Begge vilkår må være oppfylt for å vurdere dispensasjon.

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. § 48 første alternativ dekker tilfeller hvor verneformålet og verneverdiene tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Det påpekes at det at vilkårene er oppfylt ikke gir krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt.

Fjerning av alt vindfall i et område kan være i strid med verneformålet i Færder nasjonalpark. Verneformålet tilsier at formålet blant annet er å ta vare på økologiske prosesser. Stående og liggende død ved inngår som en naturlig del av skogens økologiske prosesser.

I tillegg er døde trær og busker spesifikt vernet mot skade og ødeleggelse, § 3, pkt. 2.1.

Søknaden innebærer imidlertid rydding i begrenset omfang, og forvaltningens kan sette vilkår ved en eventuell tillatelse, som kan ivareta behov for liggende og stående død. Ved å la noe vindfall ligge igjen i andre områder, kan dette bidra til å ivareta og videreutvikle mangfoldet i nasjonalparken.

Vilkår vil også være med å begrense omfanget av motorisert ferdsel, som potensielt kan påføre skade på verneverdiene.

Nasjonalparkforvaltningen vurderer at rydding av vindfall kan innvilges i begrenset omfang, med vilkår for bruk av motorisert utstyr.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget for vurdering av søknaden vurderes som godt nok. Kunnskapsgrunnlaget om tiltakets påvirkning på verneverdiene er kjent. Ved å gi vilkår som begrenser omfang av rydding og bruk av motorisert utstyr, vil tiltakets eventuelle negative påvirkning på verneverdiene begrenses. Det foreligger ingen godkjent skjøtsselsplan som vurderer behovet for fristilling av eiketrær, og denne delen av søknaden avslås.

§ 9 Føre-var-prinsippet. Det vurderes at kunnskapsgrunnlaget for å vurdere søknaden er godt nok, og føre-var-prinsippet er ivarettatt ved at deler av søknaden er innvilget, og vilkår for omfang og bruk av motorisert utstyr er satt i tillatelsen. Nasjonalparkstyre vil vurdere å innhente mer kunnskap om behovet for skjøtselstiltak knyttet til eiketrærne og øvrige skogarealer i området.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning. Et eller flere økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystem(ene) er eller vil bli utsatt for. Den samlede belastning gjelder alle tiltak innenfor et område. Tiltakshaver søknad om å fjerne vindfall er av begrenset omfang. Selv om uttak av død ved kan ha en påvirkning ved at leveområder for enkelte arter fjernes, vil en eventuell tillatelse som begrenser omfang og områder, slik at ikke alt vindfall (stående og liggende død ved) fjernes, ivareta økosystemenes dynamikk, og bidra til biologiske mangfold i skogen. Den samlede belastning vurderes på bakgrunn av dette som akseptabel.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Vurderes i liten grad å komme til anvendelse. Det skal benyttes noe motorisert utstyr i forbindelse med rydding. Forvaltningen setter vilkår om at motorisert utstyr ikke skal benyttes i våte perioder og på bløtt underlag som vil kunne sette kjørespor og skade verneverdiene. I det grad det likevel skulle blir en eventuell miljøforringelse ved blant annet store og dype kjørespor, vil tiltakshaver være ansvarlig for kostnadene ved oppretting.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Bruk av motorisert utstyr skal kun benyttes på traktorvei/kjerrevei med fast underlag, og med færrest mulig kjøring.

Oppsummert.

Nasjonalparkstyret gir tillatelse til rydding av vindfall i begrenset omfang, på gitte vilkår. Nasjonalparkstyret gir ikke tillatelse til fristilling av eiketrær. Skogen med eiketrærne vurderes i dag til blandingsskog i utmark i fri utvikling. Skogen er ikke vurdert med hensyn til skjøtsel.

Arkivsaksnummer: 2026/2072-11

Saksbehandler: Anne Sjømæling

Dato: 08.09.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre	29/2026	03.09.2026

Vedtak - metoder ved rydding av spøkelsesfiske, teiner og fiskeredskap Færder nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Færder nasjonalparkstyre legger til grunn følgende vilkår ved søknad om tillatelse til å rydde spøkelsesteiner og tapt fiskeredskap. Eventuelle søknader må behandles etter verneforskriften for Færder nasjonalpark § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser (NML § 48). Følgende vilkår skal stilles ved tillatelse:

- Det kan gis tillatelse til inntil et (1) år
- Det skal benyttes ROV
- Funn må dokumenteres i Fritidsfiskeappen
- Søker skal ha kompetanse på bruk av drone eller gjennomgå opplæring i bruk av drone som metode
- Søker må delta på informasjonsmøter/samlinger (for de som rydder innenfor NP)
- Søker plikter å hensynta Havforskningsinstituttets stereo/viderigg (ikke rydde i dette området) eller ustyr fra andre forskningsinstitusjoner og eventuelt andre hensyn som forvaltningen gir

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Saksopplysninger

Bakgrunn

Kommersielt og fritidsfiske har vært tillatt over lang tid, med hjemmel i Havressursloven, forvaltet av Fiskeridirektoratet. Fiske har de senere årene hovedsaklig vært bunntåling etter reke, mens fritidsfiske er mer variert, men med svært intensivt fiske etter hummer, i tillatt fiskeperiode 1.10-31.11.

Fritidsfiske med garn opphørte i 2019, men var fram til det også en mye benyttet fiskemetode.

Det er kjent kunnskap (Havforskningsinstituttet) at det tapes mye redskap, både fiskerelatert utstyr og fritidsfiske, slik som teiner.

Det er også kjent kunnskap at bunntåling har hatt stor påvirkning på sjøbunn. Både tap av utstyr og påvirkning på sjøbunn er godt dokumentert gjennom flere prosjekter, blant annet:

- ✓ Krafttak for Kysttorsken (2017-2021), et prosjekt initiert av Ytre Hvaler og Færder nasjonalparker, med samarbeid med Vestfold fylkeskommune, Østfold fylkeskommune, Havforskningsinstituttet, Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, Yrkesfiskere/Fritidsfiskere. Målet her var å skaffe økt kunnskap om kysttorske, fiskesamfunn, naturtyper og økosystemet i Ytre Oslofjord, samt å identifisere og prøve ut tiltak som kunne bidra til å bygge opp igjen kysttorskebestanden.
- ✓ Frisk Oslofjord (2018-2021). Følgende deltok i prosjekt (FO1): Havforskningsinstituttet, Ytre Hvaler og Færder nasjonalparker, Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, Kongsberg Maritime (nå Kongsberg Discovery), Norsk institutt for vannforskning (NIVA), Universitetet i Oslo (UiO), Norges geologiske undersøkelser (NGU), Kartverket, INSPIRIA Science Center. Hovedmålet var å styrke kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i Oslofjorden gjennom kartlegging, teknologiutvikling og formidling.
- ✓ Tiltak mot spøkelsesfiske i marine nasjonalparker (2021-2022). Innbefattet både kartlegging og opprydding.

Flere aktører har drevet med oppryddingsprosjekter gjennom de siste årene. Fiskere i Færder har hatt kontainer på Sandøsund for oppsamling av fiskeredskap som ble funnet i forbindelse med tråling.

- Fiskeridirektoratet har hatt egne ryddetokt for fjerning av spøkelsesteiner og tapt fiskeredskap.
- Enkeltpersoner og organisasjoner har bidratt til rydding.
- Tiltak mot spøkelsesfiske i marine nasjonalparker hadde flere ryddetokt i prosjektperioden.

Gjennom prosjektet «tiltak mot spøkelsesfiske i marine nasjonalparker» har Havforskningsinstituttet dokumentert en sterkt påvirket sjøbunn, samt beregnet at det ligger et betydelig antall redskap som er tapt, og at spøkelsesfiske (teiner med fangst) sannsynligvis har hatt påvirkning på enkelte bestander.

I 2025 etablerte Færder nasjonalpark et samarbeid med Skjærgårdstjenesten Færder enhet om rydding av spøkelsesteiner i stille perioder.

Naturmangfold

01.01.26 ble det innført tre null-fiskeområder i Oslofjorden, hvorav ett hovedsakelig i Ytre Hvaler nasjonalpark og ett hovedsakelig i Færder nasjonalpark. Som kjent er store deler av sjøbunnen sterkt påvirket av fiskeriaktivitet, særlig bunntåling.

Hele sjøbunnen i nasjonalparkene er ikke kartlagt, men det er godt dokumentert at deler av sjøbunnen uten bunnlevende arter, pga. sterk påvirkning. Fremover er framover svært viktig å utføre eventuell aktiviteter på en mest mulig skånsom måte. Det er svært viktig å ikke skade organsmer som lever i bløtbunnsområder eller som står opp som sjøfjær, sjøanemone. Disse artene er viktige komponenter i i marine økosystemer. Det er allment kjent at ålegrassenger er viktig oppvekstområde for yngel, men også disse artene bidrar både til biologisk mangfold, næringsomsetning og leveområder for andre arter. Det er også kjente forekomster med kaldvannskoraller i de marine nasjonalparkområdene.

I sterkt påvirkede områder blir det også svært viktig med skånsomme metoder, av hensyn til fri utvikling og gjenoppretting av naturmangfoldet.

Tilskudd til vannmiljøtiltak, restaureringstiltak i Oslofjorden, kalking og anadrome laksefisk

En rekke aktører fikk tilskudd til rydding av tapt fiskeredskap og teiner. Det må være et mål at det mest mulig koordineres, og at rydding blir utført på en skånsom og effektiv måte.

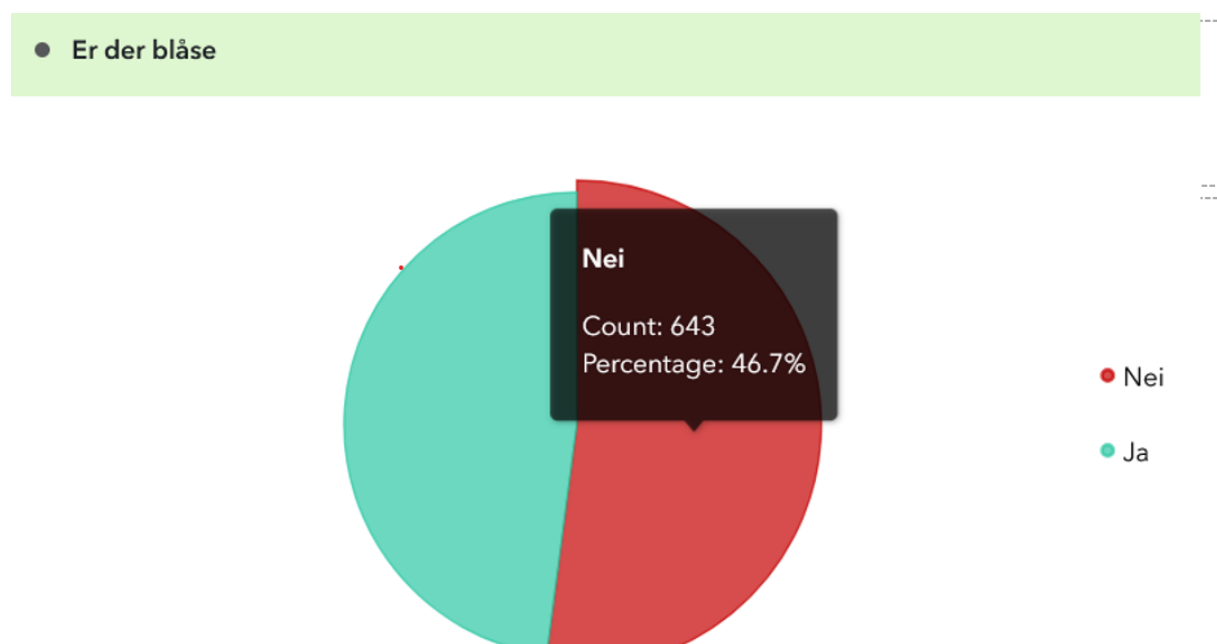
Det er også viktig for nasjonalparkforvaltningene at funn dokumenteres.

Gjennom sitt årelange arbeid med kartlegging og opprydning, har Havforskningsinstituttet og Green Bay fått mye kompetanse på området, og peker på hvor viktig det er med kartlegging og bruk av skånsomme metoder.

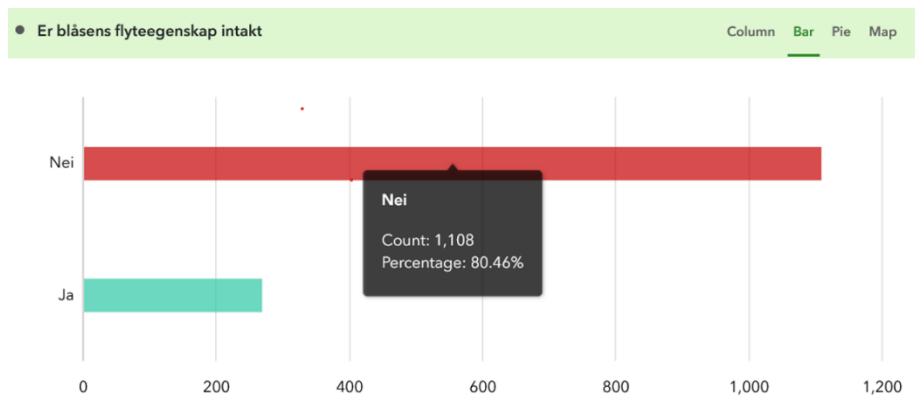
Fiskeridirektoratet har hatt en rekke egne ryddeaksjoner. Fiskeridirektoratet har stilt strenge krav til aktører for rydding, både bærekraft og metode. De har ikke tillatt dregging langs havbunnen.

Green-Bay viser til i sin oppsummering etter å ha tatt opp mer enn 13000 teiner, at det er svært få teiner hvor tau og blåse ligger opp mot overflaten. Green-Bay har også utviklet et slepekamera med 360 grader, de har benyttet en avansert AUV og maskingjenkjenning, samt ROV til å kartlegge og dokumentere tapt utstyr. Green-Bay har holdt på i mange år med rydding, og utviklet både metode og teknologi. De har hele tiden hatt samarbeid med Havforskningsinstituttet, og registrert funn, blant annet redskap, hvordan den ble funnet, og evt. levende eller døde individer

Fig. 1 Hvor mange av funnet redskap har blåse? (kilde: Green-Bay)

Figur 2 Teiner hvor blåsenes flyteegenskap er inntakt (kilde: Green-Bay)

Figur 3 Eksempel på ROV

Nullfiske 01.01.26 gir mulighet for en rydding uten påfyll av redskap, og på den måten kan ryddeaksjoner bidra til storskala restaurering av marine områder.

Naturrestaurering

Miljødirektoratet har utgitt en veileder for marinrestaurering. Norsk handlingsplan for naturmangfold (Stortingsmelding 35) definerer naturrestaurering som *tiltak som forbedrer tilstanden i økosystemer som er blitt forringet eller ødelagt*. Tiltakene må ha en viss vesentlighet og være egnet til å gi varig virkning.

Naturrestaurering er dermed alle tiltak som bidrar til å forbedre den økologiske tilstanden i vannforekomster i Oslofjorden, eller den økologiske kvaliteten til forekomster av naturtyper, og som har en viss vesentlighet og varig virkning.

Forslag til ny Oslofjordplan omhandler også restaureringstiltak. Følgende er utdrag fra utkast til plan (på høring): *Arbeidet for Oslofjorden omfatter både såkalte passive og aktive restaureringstiltak. Passiv restaurering går ut på å redusere eller fjerne negative påvirkninger og la økosystemet bygge seg opp og styrkes gjennom naturlige prosesser. Restaureringstiltak kan også være mer aktive, som å reetablere eller styrke sårbare*

naturtyper i områder der den naturlige rekrutteringen og 24 rekoloniseringen av arter er svekket. Eksempler for marine økosystemer er utplanting av ålegras og sukkertare, og fjerning av fremmede arter som stillehavsøsters.

Tapt fiskeutstyr som allerede er havnet i miljøet utgjør en mer akutt trussel mot dyreliv i Oslofjorden, ved at det driver såkalt spøkelsesfiske – altså at utstyret, som tapte teiner, ruser og garn fortsetter å fange fisk uten at de høstes. Fiskeridirektoratet gjennomfører tokt for å samle inn tapte fiskeredskaper, og opprydning gjennomføres også av andre aktører, blant annet som følge av tilskuddsordningen for restaureringstiltak i Oslofjorden og fjordens nedbørsfelt.

Eksempler på metode ved fjerning av tapt fiskeredskap og teiner

- Opprydning med ROV: ROV (som ikke berører bunnen) har kamera og gripeklo – evt. også klo med skjæreblad. Fordel med ROV – ikke nær bunnn, gir visuell oversikt over redskap, og kan manøvreres nær redskap for så å heise rett opp. I tillegg vil man kunne se evt andre tapte i nærheten, og ikke minst også gi oversikt hvor det ikke ligger tapt.

Risiko for bunnhabitat

Ved opprydning av redskap brukes ROV som ikke berører bunnen. I hvert enkelt tilfelle vurderes nytteverdien av å fjerne redskapen opp mot eventuelt sårbar undervannsvegetasjon. Vi har god erfaring med å kutte løs redskap i sårbare områder, for eksempel områder med korall, svamper, sjøfjær og ålegress

- I tillegg til ROV kan multistråle ekkolodd, sidescan sonarer, og AUV benyttes for kartlegging
- Sokneutstyr med dregg, hvor potensielt tapt utstyr lokaliseres ved ekkolodd er også en metode. Denne metoden er mindre treffsikker, og bidrar ofte til at redskap dras bortover potensiell sårbar sjøbunn.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Nasjonalparkstyre er myndighet til å behandle saker etter verneforskriften for Færder nasjonalpark.

Verneforskriften § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser (NML § 48) kommer til anvendelse.

Verneformål – forskrift

Færder nasjonalpark ble opprettet 31.8.2013. Formålet (§ 1) med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- *Representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser*

- *Det opprinnelige skjærgårdslandskapet og det marine miljøet, herunder kulturminnene på land og i sjø*
- *Et undersjøisk landskap med variert bunntopografi og med stor variasjon i marine naturtyper herunder ålegraseng, større tareskog, bløtbunnsområder i strandsonen og skjellsandområder*
- *Viktige naturtyper som kystfuruskog, rik sumpskog og edelløvskog, strandenger og strandsummer på østre del av Sandø og Mellom Bolæren*
- *En lite påvirket kystskog på Vestree Bolæren, som viser en stor grad av variasjon i utforming og artssammensetning*
- *Leveområder for flere truede arter herunder kammarimjelle, kjempestarr og flatøsters*

Etter § 3 pkt. 1.1 er området «vernet mot inngrep av enhver art, herunder som vegbygging, riving av bygninger, oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, konstruksjoner, anlegg eller innretninger.....» opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

I henhold til verneforskriftens § 3, pkt. 2 er all vegetasjon vernet: «Vegetasjonen på land og i sjø, herunder døde busker, trær og ilanddrevet tang og tare er vernet mot skade og ødeleggelse...»

I henhold til verneforskriften § 3, pkt. 3 er dyrelivet vernet; «Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser, er vernet mot skade og unødig forstyrrelse.»

Verneforskriften har ingen unntaksbestemmelse for tiltakene som er omsøkt.

Forvaltningsmyndigheten kan med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gjøre unntak fra forskriften dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskrifter. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget §8, føre-var-prinsippet §9, økosystemtilnærming og samlet belastning §10, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse §11 og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder §12.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark omhandler ikke spesifikt rydding av tapt fiskeresskap eller spøkelsesteiner. Det er ingen forvaltningsmål eller bevaringsmål knyttet til slike tiltak. Imidlertid kan det vurderes om rydde tiltak kan falle inn under «Oppfølgende tiltak» i kap. 3.3 Fiske: *(siste punkt): Fjerne innretninger som er i strid med nasjonalparkens formål og som kan skade yngle, oppvekst og oppholdsområder for marine organismner, fugl og pattedyr, eks. tekniske innretninger, ulovlige flytebrygger, moringer, bøyehevner.*

Vurdering

Naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget. I medhold av naturmangfoldloven § 8 skal offentlige beslutninger være kunnskapsbasert. Deler av sjøbunnen i Færder nasjonalpark har vært utsatt for stor påvirkning i forbindelse med fiske. Fra 01.01.26 er det forbudt med alt fiske, både kommersielt og fritidsfiske. Fra tidligere kartlegginger er det kjent at både tråling, og dregging som metode for rydding, setter spor på sjøbunnen som er ødeleggende for bunnlevende og sårbare arter.

§ 9 Føre-var-prinsippet. Det foreligger ingen heldekkende kartlegging av naturverdiene på sjøbunnen. Fra tidligere kartlegginger vet man at nasjonalparken er sterkt påvirket i enkelte

områder, men man har også enkelte kartlegginger som viser bunnlevende arter som muddersjøroser, sjøfjær, bløtbunnskoraller mm. Disse artene er sårbare for forstyrrelse. Det kan være god grunn til å utøve en føre-var holdning ved å kun tillate en «best practice» metode, som ikke påvirker sjøbunn.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning. Det kreves at forvaltningen skal vurdere alle tiltak opp mot samlet belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Tiltak som rydding vurderes som gode restaureringstiltak og positivt for det marine økosystemet i forhold til forsøpling, men også for å hindre spøkelsesfiske og bestandspåvirkning. En positiv påvirkning er avhengig av en mest mulig skånsom metode, og det bør stilles krav til bruk av metode.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. En metode som påfører sjøbunn spor og skader bunnlevende arter kan påføre verneverdiene nærmest uopprettelig skade. Her må føre-var prinsippet komme til anvendelse, da det ikke vil være mulig for tiltakshaver å gjenopprette en eventuell miljøforringelse.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og metode. Det er kjent at metoden ved å benytte ROV for opphenting av utstyr er den mest skånsomme metode. Et kamera vil vise aktøren hvor utstyr ligger, og vil kunne følge hele operasjonen med å heve redskap. I tillegg vil kamera kunne gi oversikt over om det er mer redskap i nærliggende område, eller om nærliggende område er ryddet.

Vilkåret for å kunne gi dispensasjon etter § 48 i naturmangfoldloven er at tiltaket ikke er i strid med verneformålet eller påvirker verneverdiene nevneverdig. Det gir ikke krav på dispensasjon selv om vilkårene er oppfylt. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering. Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av det tiltaket som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Samlet sett vurderer vi at graden av forstyrrelser, da sett i forhold til den faktiske kunnskapsinnhenting, er akseptabel, jf. nml. §§ 10 og 12.

Konklusjon

Færder nasjonalparkstyre er positiv til tiltak som fjerner tapte teiner og fiskeredskap, da de er forvaltningens vurdering at dette bidrar til en positiv utvikling av naturverdiene. Ved bruk av anerkjent og skånsom metode, vurderes ikke ryddetiltak å stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig, og aktører kan gis tillatelse til rydding. Metoder som påvirker sjøbunn kan imidlertid gjøre ytterligere skade på verneverdiene i sjø. Valg av metode vil være avgjørende for om tiltaket påvirker verneverdiene nevneverdig.

Presedens

Det er viktig at vilkår som stilles er klare og forståelig, for å unngå eventuelle forventninger hos nye aktører.

Tillatelser kan skape presedens, selv om det påpekes at hver sak vurderes individuelt basert på informasjon i søknadene.

ST 30/2026 Eventuelt